
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση (ΕΣΠΑ 2007-2013)

Πράξη: «Εκπαίδευση Αλλοδαπών και Παλιννοστούντων Μαθητών»

Κωδικός Έργου: 86040

Άξονας Προτεραιότητας 2: «Αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης στις 3 Περιφέρειες Σύγκλισης»

Παραδοτέο:

1.1 ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

ΔΡΑΣΗ 1: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

Υποδράση 1.1: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΩΝ ΠΟΥ ΣΤΕΛΕΧΩΝΟΥΝ ΤΙΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ Τ.Υ.

Ομάδα έργου

JELENA IVANIC	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ ΑΠΘ
ΑΜΠΑΤΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ	ΔΡ. ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΥΔΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ ΑΠΘ
ΔΑΛΑΚΗΣ ΝΙΚΟΣ	ΥΠ. ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΠΘ
ΚΑΚΑΡΙΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	ΔΡ. ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΚΑΤΣΑΡΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΚΑΤΣΙΜΑΛΗ ΓΕΩΡΓΙΑ	ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ 1.1, ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ, ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ, ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΚΕΣΙΔΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ	ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ 1.3, ΕΠΙΚΟΥΡΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ & ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ & ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ, ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΚΟΝΤΟΚΩΣΤΑ ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ ΑΠΘ
ΜΑΝΤΖΑΝΙΔΟΥ ΣΟΦΙΑ	ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ, ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΜΑΡΟΥΚΗ ΠΩΛΙΝΑ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ ΑΠΘ
ΜΗΤΖΙΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΣ ΦΟΙΤΗΤΗΣ ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΠΘ
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ	ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΡΑΣΗΣ 1, ΕΠΙΚΟΥΡΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ, ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ, ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΠΟΥΛΙΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ ΑΠΘ

Πίνακας καταγραφής εκδόσεων

Έκδοση	Ημερομηνία	Διαφορές από προηγούμενη έκδοση
ΤΕΛΙΚΗ	14/02/2012	-

Επιτελική σύνοψη

Στόχος αυτής της έκθεσης είναι να σκιαγραφήσει τη λειτουργία των Τάξεων Υποδοχής αφενός με βάση τα ΦΕΚ που ρυθμίζουν την ίδρυσή τους και το θεσμικό τους πλαίσιο και αφετέρου περιγράφοντας και αναλύοντας τις ανάγκες των εκπαιδευτικών που διδάσκουν στις Τάξεις Υποδοχής, όπως αυτές προέκυψαν μέσω ενός ερωτηματολογίου. Επίσης, παρουσιάζονται συνοπτικά τα βασικότερα μοντέλα δίγλωσσης εκπαίδευσης με στόχο να διαφανούν οι στόχοι των δίγλωσσων εκπαιδευτικών προγραμμάτων και η αποτελεσματικότητά τους. Τέλος, διατυπώνονται συγκεκριμένες προτάσεις για την καλύτερη λειτουργία των Τάξεων Υποδοχής στο πλαίσιο του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος και προτείνεται ένα πιλοτικό αναλυτικό πρόγραμμα για την ταχύρρυθμη διδασκαλία της Ελληνικής στις Τάξεις Υποδοχής.

Περιεχόμενα

1.Θεσμικό πλαίσιο των ΤΥ.....	5
2. Εκπαιδευτικά Μοντέλα Δίγλωσσης εκπαίδευσης	7
2.1 Τύποι και μοντέλα της δίγλωσσης εκπαίδευσης	8
2.2 Η Δίγλωσση Εκπαίδευση στην Τάξη.....	11
3.Καταγραφή αναγκών των εκπαιδευτικών στις ΤΥ	13
3.1 Παρουσίαση και διαχείριση των προβλημάτων των εκπαιδευτικών στις Τάξεις Υποδοχής.....	14
3.2 Παρουσίαση των προβλημάτων των μαθητών στις Τάξεις Υποδοχής	20
3.3 Παρουσίαση των απόψεων των εκπαιδευτικών για τις Τάξεις Υποδοχής	25
4. Προτάσεις βελτίωσης του θεσμικού πλαισίου για την εκπαίδευση των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών	28
5. Πιλοτικά Αναλυτικά προγράμματα για τη διδασκαλία της ελληνικής σε Τάξεις Υποδοχής στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.....	33
5.1 Αναλυτικό πρόγραμμα για τη διδασκαλία των ελληνικών στις Τ. Υ. τάξεις: Α΄- Β΄ του δημοτικού	35
5.2 Αναλυτικό πρόγραμμα για τη διδασκαλία των ελληνικών στις Τ. Υ. τάξεις: Γ΄- Δ΄ του δημοτικού	43
5.3 Αναλυτικό πρόγραμμα για τη διδασκαλία των ελληνικών στις Τ. Υ. τάξεις: Γ΄- Δ΄ του δημοτικού	55
Ενδεικτική Βιβλιογραφία	65
Παράρτημα: Ερωτηματολόγιο καταγραφής αναγκών.....	66

1.Θεσμικό πλαίσιο των ΤΥ

Οι Τάξεις Υποδοχής ιδρύθηκαν το 1980 με το Φ.Ε.Κ. 1105 τ.Β'/4-11-1980. Σκοπός των Τάξεων Υποδοχής είναι να βοηθήσουν τους μαθητές να ενταχθούν στο ελληνικό σχολείο και το κοινωνικό περιβάλλον. Σε αυτή την υπουργική απόφαση ορίζεται ότι η τάξη μπορεί να συσταθεί εφόσον υπάρχουν 10 φοιτητές, ενώ ο αριθμός των μαθητών στις Τάξεις Υποδοχής δεν μπορεί να ξεπερνά τους 25. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας, ενώ προστίθενται και ώρες διδασκαλίας στα Μαθηματικά.

Το θεσμικό πλαίσιο τροποποιήθηκε με την υπουργική απόφαση του 1994 (Φ.Ε.Κ. 930 τ.Β'/14-12-1994). Ο μικρότερος αριθμός μαθητών με τον οποίο δημιουργείται Τάξη Υποδοχής είναι 9 και ο μεγαλύτερος 17. Επίσης, στην υπουργική απόφαση ορίζεται ότι η Τάξη Υποδοχής λειτουργεί ως παράλληλη τάξη και βοηθάει τους μαθητές να προσαρμοστούν ομαλά και να ενταχθούν στην τάξη τους και γενικότερα στο εκπαιδευτικό σύστημα. Δεν δίνονται οδηγίες για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στις Τάξεις Υποδοχής, αλλά ορίζεται ότι διδάσκονται τα μαθήματα του επίσημου αναλυτικού προγράμματος προσαρμοσμένου στις διδακτικές ανάγκες και δυνατότητες των συγκεκριμένων μαθητών. Αξίζει να σημειωθεί ότι δίνεται η δυνατότητα διδασκαλίας της γλώσσας και του πολιτισμού της χώρας προέλευσης, πέραν του αναλυτικού προγράμματος, για 2 ή 3 ώρες την εβδομάδα, με την προϋπόθεση ότι υπάρχει εκπαιδευτικός με τα κατάλληλα προσόντα.

Στην υπουργική απόφαση του 1999 (Φ.Ε.Κ. 1789 τ.Β'/28-09-1999) διαμορφώνονται εκ νέου οι Τάξεις Υποδοχής. Ειδικότερα, το πρόγραμμα των Τάξεων Υποδοχής ολοκληρώνεται σε δύο κύκλους που εντάσσονται μέσα στο ωρολόγιο Πρόγραμμα του σχολείου:

Στις τάξεις Υποδοχής I, όπου εφαρμόζεται εντατικό πρόγραμμα εκμάθησης της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας για μαθητές που θα ενταχθούν στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα η φοίτηση διαρκεί ένα διδακτικό έτος

Στις Τάξεις Υποδοχής II, όπου εφαρμόζεται μικτό πρόγραμμα εσωτερικής και εξωτερικής γλωσσολογικής και μαθησιακής υποστήριξης των μαθητών που έχουν ενταχθεί σ' αυτές και το οποίο πραγματοποιείται μέσα στις κανονικές τάξεις με παράλληλη υποστηρικτική γλωσσική διδασκαλία, η φοίτηση διαρκεί μέχρι δύο διδακτικά έτη, μετά την παρακολούθηση του κύκλου Τ.Υ. I. Ο ελάχιστος και μέγιστος αριθμός των μαθητών τις Τάξεις Υποδοχής παραμένει ίδιος όπως στην προηγούμενη υπουργική απόφαση.

Η φοίτηση στις Τάξεις Υποδοχής I ορίζεται στο ένα έτος και στοχεύει στην εντατική διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας. Οι μαθητές των Τάξεων Υποδοχής μπορούν να παρακολουθούν και κάποια μαθήματα των κανονικών τάξεων.

Στις Τάξεις Υποδοχής II εφαρμόζεται μικτό πρόγραμμα γλωσσικής και μαθησιακής υποστήριξης των μαθητών και το οποίο πραγματοποιείται μέσα στις κανονικές τάξεις με παράλληλη υποστηρικτική διδασκαλία. Η φοίτηση στις Τάξεις Υποδοχής II διαρκεί δύο διδακτικά έτη και σε εξαιρετικές περιπτώσεις τρία έτη.

Ειδικότερα, για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση η υπουργική απόφαση ορίζει την εφαρμογή εβδομαδιαίου προγράμματος με 18-22 διδακτικές ώρες στις Τάξεις Υποδοχής Ι, οι οποίες πραγματοποιούνται με απόσπαση των μαθητών από την κανονική τάξη εκτός από τα μαθήματα Καλλιτεχνικά, Τεχνολογία, Φυσική Αγωγή, Μαθηματικά (προαιρετικά το τελευταίο με απόφαση των διδασκόντων) όπου εντάσσονται κανονικά. Συγκεκριμένα, το πρόγραμμα διαμορφώνεται ως εξής:

Μαθήματα εντατικής παρακολούθησης (18-22 ώρες)

14 ώρες ελληνικά

14 ώρες μαθηματικά

4 ώρες στοιχεία από τα υπόλοιπα μαθήματα

Μαθήματα κοινής παρακολούθησης(7-13 ώρες)

Τάξεις	Α'	Β'	Γ'
Μαθηματικά	4	4	4
Ξενη γλώσσα	6	5	5
Πληροφορική-Τεχνολογία	1	2	1
Φυσική Αγωγή	3	3	2
Αισθητική Αγωγή	1	2	2
Οικιακή Οικονομία	1	2	
ΣΕΠ'	-	-	1

Στις Τάξεις Υποδοχής ΙΙ οι μαθητές παρακολουθούν στις «κανονικές» τάξεις του σχολείου, ενώ παράλληλα έχουν γλωσσική και μαθησιακή υποστήριξη, Η υποστήριξη προβλέπεται:

α. Εσωτερική διαφοροποίηση της διδασκαλίας με εξατομικευμένη υποστήριξη των μαθητών για την ανάπτυξη των αναγκαίων γλωσσικών δεξιοτήτων τους ενώ συμμετέχουν στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες της «κανονικής- τάξης με τον εκπαιδευτικό που είναι υπεύθυνος για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας (συνεργατική διδασκαλία).

β. Εξωτερική διαφοροποίηση της διδασκαλίας: συνέχιση της εντατικής διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας από τους ειδικούς εκπαιδευτικούς

γ. Το μάθημα της γλώσσας και κουλτούρας της χώρας προέλευσης είναι προαιρετικό και, εφόσον υπάρξει ικανός αριθμός μαθητών (7 - 15), διδάσκεται για 4 ώρες την εβδομάδα εκτός του ωρολογίου προγράμματος στην περίπτωση που η τάξη έχει πλήρες ωρολόγιο πρόγραμμα. Για την παρακολούθηση του μαθήματος αυτού χορηγείται στο τέλος του διδακτικού έτους σχετική βεβαίωση.

Επιπλέον, ορίζεται ότι θα πρέπει να χορηγηθούν διαγνωστικά τεστ προκειμένου να διαπιστωθεί το επίπεδο ελληνομάθειας των μαθητών για να ενταχθούν στις Τάξεις Υποδοχής.

2. Εκπαιδευτικά Μοντέλα Δίγλωσσης εκπαίδευσης

Για μεγάλο χρονικό διάστημα, τα περισσότερα εκπαιδευτικά συστήματα ήταν μονόγλωσσα. Ωστόσο, τις τελευταίες δεκαετίες παρατηρείται μια διαρκής επέκταση της δίγλωσσης εκπαίδευσης, ενός τύπου γλωσσικής εκπαίδευσης που προϋποθέτει τη χρήση δύο γλωσσών κατά τη διδασκαλία, εξαιτίας του αξανόμενου αριθμού μεταναστών και άλλων γλωσσικών μειονοτήτων, όπως για παράδειγμα συνέβη στα σχολεία των Η.Π.Α. αλλά και της Ευρωπαϊκή Ένωσης. Όπως διαπιστώνει η Lindholm-Leary (2001), τα προγράμματα δίγλωσσης εκπαίδευσης απευθύνονται στους σπουδαστές των γλωσσικών μειονοτήτων, ενώ τα προγράμματα διδασκαλίας ξένων γλωσσών απευθύνονται στους σπουδαστές της γλωσσικής πλειοψηφίας.

Τα προγράμματα δίγλωσσης εκπαίδευσης στοχεύουν στην (α) εκμάθηση της δεύτερης γλώσσας από τους ομιλητές γλωσσικών μειονοτήτων που ζουν σε ένα περιβάλλον στο οποίο μιλιέται η γλώσσα της πλειοψηφίας, (β) διατήρηση της πρώτης γλώσσας, για τους δίγλωσσους ομιλητές, για παράδειγμα, (β) αντισταθμιστική εκπαίδευση για ομιλητές γλωσσικών μειονοτήτων που ζουν σε ένα περιβάλλον στο οποίο μιλιέται η γλώσσα της πλειοψηφίας, (δ) μεταβατική εκπαίδευση για ομιλητές γλωσσικών μειονοτήτων που ζουν σε ένα περιβάλλον στο οποίο μιλιέται η γλώσσα της πλειοψηφίας ή εκπαίδευση αναβίωσης μιας γλώσσας για γλώσσες που βρίσκονται σε κίνδυνο (Lotherington 2004: 707).

Η δίγλωσση εκπαίδευση μπορεί να βοηθήσει τους σπουδαστές μειονοτικών γλωσσών (μη φυσικοί ομιλητές της γλώσσας της πλειοψηφίας) να αποκτήσουν πρόσβαση και, επομένως, να ακολουθήσουν το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών της χώρας στην οποία ζουν όσο το δυνατόν πιο ομαλά και να κατακτήσουν τη δεύτερη γλώσσα με κύριους στόχους να πετύχουν (α) ένα υψηλό επίπεδο δίγλωσσίας και δι-γραμματισμού και (β) την κοινωνικοπολιτισμική τους ένταξη.

Σύμφωνα με τον García (1997), μερικές μορφές δίγλωσσης εκπαίδευσης ενδέχεται να ενισχύουν:

- *την προσθετική δίγλωσσία* (η διδασκαλία συντελείται και στη μητρική και στη δεύτερη γλώσσα των σπουδαστών και η δεύτερη γλώσσα προστίθεται, αλλά δεν υποκαθιστά την πρώτη)
- *αφαιρετική δίγλωσσία* (η διδασκαλία συντελείται στη γλώσσα της πλειοψηφίας και η δεύτερη γλώσσα υποκαθιστά τη μητρική γλώσσα των ομιλητών)

Καθένας από αυτούς του δύο στόχους της δίγλωσσης εκπαίδευσης εξαρτάται από:

(α) τους λόγους χρήσης των δύο γλωσσών από τους σπουδαστές, όπως αναμένεται από το εκπαιδευτικό σύστημα,

(β) την ομάδα στόχο στην οποία τα προγράμματα απευθύνονται, π.χ. ομιλητές γλωσσικών μειονοτήτων, ομιλητές της γλώσσας της πλειοψηφίας ή και τις δύο ομάδες.

Με βάση τη βιβλιογραφία για τη δίγλωσση εκπαίδευση (Lotherington 2004: 706), σε όλες τις ηπείρους βρέθηκαν παραδείγματα εφαρμογής που περιλαμβάνουν δίγλωσσα εκπαιδευτικά προγράμματα, όπως:

- Ευρώπη: Αυστρία, Βέλγιο, Δανία, Φινλανδία, Γερμανία, Ουγγαρία, Ιρλανδία, Ιταλία, Νορβηγία, Σλοβενία, Ισπανία, Σουηδία, Ηνωμένο Βασίλειο
- Αφρική: Γκάνα, Κένυα, Νιγηρία, Νότια Αφρική, Τανζανία
- Ασία: Κίνα, το Χονγκ Κονγκ, Ινδία, Ιαπωνία, Μαλαισία, Σιγκαπούρη
- Μέση Ανατολή: Λίβανος
- Βόρεια Αμερική: Καναδάς, Ηνωμένες Πολιτείες, Τζαμάικα, Μεξικό
- Νότια Αμερική: Παραγουάη, Περού
- περιοχή του Ειρηνικού: Αυστραλία, Νέα Ζηλανδία

2.1 Τύποι και μοντέλα της δίγλωσσης εκπαίδευσης

Ο Garcia (1997) παρουσιάζει έναν πίνακα (που υιοθέτησε από τον Baker το 1993) στον οποίο κατηγοριοποιεί τους διαφορετικούς τύπους δίγλωσσης εκπαίδευσης σε τρεις ομάδες, η κάθε μία από τις οποίες έχει τα δικά της διαφοροποιητικά χαρακτηριστικά. Στο παρόν κείμενο, παρουσιάζονται μόνο μερικοί από τους πιο γνωστούς τύπους δίγλωσσης εκπαίδευσης με τα βασικά χαρακτηριστικά και τις διαφορές τους. Η κατηγοριοποίηση αυτών των τριών ομάδων βασίζεται στη διάκριση μεταξύ των κύριων στόχων των προγραμμάτων, ή με άλλα λόγια, στο κατά πόσο τα προγράμματα υποστηρίζουν την πρόσθετη ή την αφαιρετική δίγλωσσία στην εφαρμογή τους.

(α) Η μονόγλωσση εκπαίδευση για μαθητές της γλωσσικής μειονότητας οδηγεί σε σχετική μονογλωσσία

Τα προγράμματα εμβύθισης (submersion) περισσότερο συχνά αναφέρονται ως προγράμματα μονόγλωσσης εκπαίδευσης παρά ως προγράμματα δίγλωσσης εκπαίδευσης εξαιτίας του γεγονότος ότι δεν παρέχουν καμία ενίσχυση της Γ1 κατά την εφαρμογή τους (για παράδειγμα για τα παιδιά της μειονοτικής γλώσσας ή για τους μετανάστες. Η διδασκαλία στα προγράμματα εμβύθισης πραγματοποιείται κυρίως διαμέσου της Γ2. Ο όρος Γ2 μπορεί να αναφέρεται στην κύρια γλώσσα της χώρας στην οποία πραγματοποιούνται τα προγράμματα εμβύθισης ή σε μία γλώσσα ευρύτερης επικοινωνίας που δεν χρησιμοποιείται σε επίπεδο κοινότητας (π.χ. Αγγλικά). Η προσέγγιση της διδασκαλίας της γλώσσας που ακολουθείται στα προγράμματα εμβύθισης είναι επίσης γνωστή ως «βυθίζομαι ή κολυμπάω» προσέγγιση για τη γλώσσα και το γραμματισμό στην οποία υπάρχει μία ελάχιστη παιδαγωγική ενίσχυση. (García 1997, Lotherington, 2004).

Τα αυστηρά προγράμματα εμβάπτισης (immersion)¹ διαφέρουν από τα προγράμματα εμβύθισης με την έννοια ότι στα πρώτα περιλαμβάνεται ένας εκπαιδευτικός σχεδιασμός. Με άλλα λόγια, η διδασκαλία εστιάζει κατά κύριο λόγο στην μειοψηφία των μαθητών που μαθαίνουν την κύρια γλώσσα ενώ το διδακτικό υλικό το οποίο χρησιμοποιείται σε αυτήν τη

¹ Η εμβάπτιση είναι μία μέθοδος για τη διδασκαλία της ξένης γλώσσας κατά την οποία το επίσημο πρόγραμμα σπουδών διδάσκεται διαμέσου της δεύτερης γλώσσας (Lindholm-Leary, 2001: 27).

διδακτική προσέγγιση είναι γραμμένο στην κύρια γλώσσα και ειδικά σχεδιασμένο για όσους την μαθαίνουν. Επίσης, ο δάσκαλος χρησιμοποιεί μόνο την κύρια γλώσσα ως μέσο διδασκαλίας.

(β) Η αδύναμη (weak²) δίγλωσση εκπαίδευση οδηγεί σε σχετική μονογλωσσία ή περιορισμένη δίγλωσσία.

Η μεταβατική/διαμεσολαβητική δίγλωσση εκπαίδευση αποσκοπεί στο να εισάγει στοιχειώδεις γνώσεις στην μειοψηφική L1 με την παράλληλη εισαγωγή στην πλειοψηφική L2 (π.χ. μεταβατική εκπαίδευση στα νησιά Φίτζι, δες Lotherington 2004, σ. 711). Στην αρχή ενός μεταβατικού/διαμεσολαβητικού δίγλωσσου προγράμματος εκπαίδευσης, οι μαθητές διδάσκονται κυρίως στη μητρική τους γλώσσα. Σταδιακά, και οι δύο γλώσσες χρησιμοποιούνται στη διδασκαλία. Τελικά, οι μαθητές μεταφέρονται από τις δίγλωσσες στις μονογλωσσες τάξεις στις οποίες η διδασκαλία πραγματοποιείται μέσω της L2 τους (García, 1997). Ένα από τα παραδείγματα της εφαρμογής αυτού του τύπου εκπαιδευτικού προγράμματος είναι αυτό των Η.Π.Α. όπου το ενδιαφέρον του μεταβατικού εκπαιδευτικού προγράμματος στράφηκε στην «περιορισμένη επάρκεια στην Αγγλική γλώσσα» (“limited English proficient” (LEP)) με κύριο στόχο τη μετάβαση στην επάρκεια της L2 και τον ακαδημαϊκό γραμματισμό (Freeman, 2007).

(γ) Η Ισχυρά δίγλωσση εκπαίδευση η οποία οδηγεί σε σχετική δίγλωσσία ή διγραμματισμό

Το δίγλωσσο πρόγραμμα ενίσχυσης είναι μία μορφή δίγλωσσης εκπαίδευσης βάσει περιεχομένου στην οποία το 50% (ή και περισσότερο) του Αναλυτικού Προγράμματος διδάσκεται μέσω της Γ2. Ο Lotherington (2004) έχει παρουσιάσει τη βάση της δίγλωσσης διδασκαλίας και τα ευμετάβλητα της χαρακτηριστικά ακολουθώντας τους Swain and Johnson (1997).

Τα βασικά χαρακτηριστικά της δίγλωσσης ενισχυτικής διδασκαλίας είναι:

- Η χρήση της Γ2 ως μέσο διδασκαλίας
- Ένα αναλυτικό πρόγραμμα παράλληλο αυτού που χρησιμοποιείται στη Γ1
- Φανερή ενίσχυση της Γ1
- Επιπρόσθετη δίγλωσσία ως στόχος του προγράμματος
- Η έκθεση στη Γ2 περιορίζεται στην αίθουσα
- Οι μαθητές παρακολουθούν το πρόγραμμα με παρόμοια, περιορισμένα επίπεδα επάρκειας της Γ2
- Δίγλωσσοι εκπαιδευτικοί
- Η κουλτούρα της τάξης στηρίζεται στην αυτή της τοπικής κοινότητας της Γ1

Τα ευμετάβλητα χαρακτηριστικά της δίγλωσσης ενισχυτικής διδασκαλίας είναι:

- Το εκπαιδευτικό επίπεδο κατά το οποίο η ενισχυτική διδασκαλία ξεκινάει
- Η έκταση της ενισχυτικής διδασκαλίας της γλώσσας
- Η αναλογία της Γ1 και Γ2 σε διαφορετικά στάδια του προγράμματος

²Τα αδύναμα εκπαιδευτικά προγράμματα είναι αυτά που ενισχύουν την αφαιρετική δίγλωσσία ενώ τα ισχυρά εκπαιδευτικά προγράμματα ενισχύουν την προσθετική δίγλωσσία.

- Η συνοχή του προγράμματος με το εκπαιδευτικό σύστημα
- Η ανάπτυξη της υποστήριξης στους μαθητές
- Οι πόροι
- Οι υποχρεώσεις
- Οι στάση σε σχέση με την κουλτούρα της Γ2
- Η θέση (status) της Γ2
- Η αξιολόγηση της επιτυχίας του προγράμματος

Τα αμφίδρομα προγράμματα διδασκαλίας (dual language)³ πιο συχνά περιλαμβάνουν γλωσσικά ετερογενείς ομάδες, ενσωματώνοντας μία κοινότητα πλειοψηφικής και μια κοινότητα μειονοτικής γλώσσας σε ένα δίγλωσσο και διπολιτισμικό πρόγραμμα χρησιμοποιώντας τη διδασκαλία μέσω και των δύο γλωσσών. Έχουν σχεδιαστεί περισσότερο για διπολιτισμικό κοινωνικό πλαίσιο και έχουν ως στόχο να παρέχουν ποιοτική εκπαίδευση και στις δύο γλώσσες. Οι στόχοι τους μπορεί να είναι η ακαδημαϊκή επιτυχία, η κατάκτηση της δεύτερης γλώσσας και οι ευκαιρίες για τα παιδιά των μειονοτικών γλωσσών να λειτουργήσουν ως πρότυπα για τα παιδιά της πλειοψηφικής γλώσσας (García, 1997? Lotherington, 2004). Υπάρχουν δύο κύριες παραλλαγές του μοντέλου της διπλής γλωσσικής εκπαίδευσης. Ακόμα κι αν συνήθως αναφέρονται ως 90:10 και 50:50 τα μοντέλα, είναι παρόμοια με τα προγράμματα ολικής εμβάπτισης (total immersion) και μερικής ενίσχυσης για τους μαθητές της πλειοψηφικής γλώσσας⁴. Η κύρια διαφορά μεταξύ αυτών των δύο μοντέλων είναι ο αριθμός των γλωσσών κατά τη διδασκαλία (πρώτης γλώσσας και γλώσσας-στόχου). Εκτός από τον αριθμό των γλωσσών κατά τη διδασκαλία, το επίπεδο στο οποίο αρχίζει η εμβάπτιση (π.χ. προσχολική, πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση) μπορεί επίσης να διαδραματίζει κάποιο ρόλο, έτσι ώστε να υπάρχει έγκαιρη, καθυστερημένη ή «επιβραδυμένη» εμβάπτιση. Λαμβάνοντας υπόψη και τους δύο παράγοντες της εμβάπτισης, σύμφωνα με τον Johnstone (2007), τα κύρια μοντέλα εμβάπτισης μπορεί να είναι:

- Πρώιμη Ολική εμβάπτιση
- Πρώιμη Μερική εμβάπτιση
- Καθυστερημένη Ολική εμβάπτιση
- Καθυστερημένη Μερική εμβάπτιση
- Επιβραδυμένη Ολική εμβάπτιση
- Επιβραδυμένη Μερική εμβάπτιση

Τα Εκπαιδευτικά προγράμματα «συντήρησης» (maintenance) επικεντρώνονται στους μαθητές της γλωσσικής μειονότητας ενώ και οι δύο γλώσσες χρησιμοποιούνται στη διδασκαλία. Συχνά, διαφορετικοί εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη διδασκαλία κάθε μίας από τις γλώσσες. Αυτός ο τύπος του εκπαιδευτικού προγράμματος είναι γνωστός ως πρόγραμμα συντήρησης διότι στόχος του είναι η διατήρηση και η ανάπτυξη της γλώσσας των μειονοτήτων και την ίδια στιγμή η πλήρης ανάπτυξη της πλειοψηφικής γλώσσας.

³ Σύμφωνα με τον Lindholm-Leary (2001, p. 30) τα προγράμματα αμφίδρομης διδασκαλίας είναι γνωστά με διάφορα ονόματα όπως *δίγλωσση ενίσχυση*, *αμφίδρομη δίγλωσση ενίσχυση*, *αμφίδρομη ενίσχυση αναπτυξιακά δίγλωσση εκπαίδευση*

⁴ Τα προγράμματα ολικής ενίσχυσης χρησιμοποιούν τη Γ2 κατευθείαν και για το 100% της διδασκαλίας και στη συνέχεια υπάρχει μία προοδευτική διδασκαλία της Γ1 ενώ τα προγράμματα μερικής ενίσχυσης χρησιμοποιούν και τις δύο γλώσσες το λιγότερο στο 50% των θεμάτων

Τα εκπαιδευτικά προγράμματα συντήρησης υποστηρίζονται επίσης στον Καναδά και είναι επίσης γνωστό ως δίγλωσση εκπαίδευση της γλώσσας-κληρονομιάς. Σύμφωνα με τον García (1997), αυτός ο τύπος του δίγλωσσου προγράμματος εκπαίδευσης χρησιμοποιεί τις εθνικές γλώσσες ως μέσο διδασκαλίας για περίπου το μισό της ημέρας, είτε ως μαθήματα της γλώσσας κληρονομιάς σε 60 γλώσσες, που πραγματοποιούνται μετά το σχολείο και το Σαββατοκύριακο. Οι μαθητές που παρακολουθούν αυτόν τον τύπο εκπαιδευτικού προγράμματος έχουν μία ευκαιρία να διδαχθούν όχι μόνο την εθνική γλώσσα ή τη γλώσσα-κληρονομιά, αλλά επίσης την ιστορία και την κουλτούρα της εθνογλωσσικής ομάδας. Είναι επίσης σημαντικό να προστεθεί ότι το επίπεδο της διγλωσσίας και του διγλωσσισμού που αποκτάται μέσω αυτού του τύπου της εκπαίδευσης εξαρτάται από την οικογένεια και την άμεση κοινωνική δέσμευση και την υποστήριξη αυτών για την ανάπτυξη της εθνικής γλώσσας.

2.2 Η Δίγλωσση Εκπαίδευση στην Τάξη

Πλήθος ζητημάτων που αφορούν την δίγλωσση εκπαίδευση, τόσο θεωρητικών (ιδεολογικών) όσο και πρακτικών, ιδιαίτερα γύρω από την εφαρμογή της στα σχολεία έχουν προκαλέσει διάφορες αντιδράσεις και συζητήσεις ανάμεσα στους ερευνητές και τους εκπαιδευτές ανά τον κόσμο.

Μπορούμε να σημειώσουμε πως με βάση τα χαρακτηριστικά του δίγλωσσου εκπαιδευτικού προγράμματος είναι δυνατό οι φοιτητές να εκπαιδευθούν είτε μέσω της Γ1 και της Γ2 παράλληλα είτε μέσω της μιας εκ των δύο, σε συνάρτηση με τον τύπο του δίγλωσσου εκπαιδευτικού προγράμματος που βρίσκεται σε εφαρμογή και κατά συνέπεια τις γλωσσικές ομάδες στις οποίες εστιάζει (ομιλητές γλωσσικών μειονοτήτων ή της πλειοψηφίας ή συνδυασμός τους). Συνήθως, στη δίγλωσση εκπαίδευση χρησιμοποιείται η γλωσσική διδασκαλία με βάση το περιεχόμενο, με ένα εκ των βασικών της στόχο την κατάκτηση όλων των γλωσσικών δεξιοτήτων, με άλλα λόγια τις δεξιότητες κατανόησης και παραγωγής τόσο του προφορικού όσο και του γραπτού λόγου. Επίσης, κατά κύριο λόγο δίνει έμφαση όχι τόσο στην καθημερινή Γ2 αλλά πολύ περισσότερο στην ακαδημαϊκή γλώσσα που οι φοιτητές οφείλουν να αποκτήσουν. Ωστόσο, όπως πολλοί συγγραφείς επισημαίνουν, θα ήταν χρήσιμο να μην αγνοηθεί ή παραγκωνιστεί η μητρική γλώσσα, καθώς η γνώση της μητρικής γλώσσας και ο γραμματισμός στην πρώτη γλώσσα μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση της Γ2 των σπουδαστών και κατ' επέκταση στη σχολική τους επιτυχία.

Οι περισσότεροι ερευνητές θεωρούν πως οι εκπαιδευτικοί που αναλαμβάνουν δίγλωσσα εκπαιδευτικά προγράμματα θα έπρεπε να:

- είναι ειδικά εκπαιδευμένοι να διδάσκουν σε δίγλωσσα εκπαιδευτικά προγράμματα και να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των σπουδαστών τους,
- διδάσκουν τη δεύτερη γλώσσα σε σπουδαστές που δεν είναι φυσικοί ομιλητές, εξασφαλίζοντας ότι οι τελευταίοι θα πληρούν τις απαιτήσεις και τις προϋποθέσεις του

κρατικού εκπαιδευτικού συστήματος προκειμένου να μπορούν να επιτύχουν στο σχολείο με τη δεύτερη γλώσσα τους ως τη γλώσσα της διδασκαλίας,

- εξασφαλίσουν πως οι δίγλωσσοι μαθητές τους είναι περήφανοι για τη διγλωσσία τους και συνεπώς θεωρούν τις δυο γλώσσες τους ισότιμες,
- βοηθήσουν τους μαθητές τους να κατανοήσουν πως ζούν σε ένα πολυγλωσσικό και πολυπολιτισμικό περιβάλλον.

Πολλοί μελετητές έχουν δείξει ότι η δίγλωσση εκπαίδευση είναι αρκετά πολύπλοκη προκειμένου να αναλυθεί και να αξιολογηθεί κατά τη διάρκεια της εφαρμογής της, σε σχέση με τις επιπτώσεις και την αποτελεσματικότητά της, εξαιτίας του εύρους των παραγόντων που είναι δυνατό να επηρεάσουν την πορεία της (π.χ. κοινότητα, στάσεις γονέων και μαθητών, διδακτική ικανότητα δασκάλων κλπ.).

«Η πετυχημένη επίδοση των μαθητών μπορεί να μετρηθεί άμεσα με την αξιολόγηση της γλώσσας, του γραμματισμού και της γνώσης των γνωστικών αντικειμένων ή έμμεσα από πράγματα όπως η προαγωγή, η ολοκλήρωση της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, η παρουσία στο σχολείο, η πετυχημένη συμμετοχή σε διαγωνισμούς, η ικανοποίηση των γονιών καθώς και από τα μακροπρόθεσμα αποτελέσματα της εκπαίδευσης στο να βοηθήσει τους μαθητές να γίνουν παραγωγικά μέλη της κοινωνίας.»

(Maria Estela Brisk, 1999: 2)

Παρά το γεγονός ότι η δίγλωσση εκπαίδευση, καθώς επίσης και τα ζητήματα και ερωτήματα που άπτονται αυτής έχουν αποτελέσει θέμα αντιπαραθέσεων και αντιδράσεων σε πολλές χώρες, αρκετοί ερευνητές έχουν καταδείξει τα οφέλη και τη σημασία της δίγλωσσης εκπαίδευσης και κατά προέκταση της διγλωσσίας ή/και της πολυγλωσσίας ως βασικού της στόχου, εξίσου για τους ομιλητές μειονοτικών γλωσσών και για τους ομιλητές της γλώσσας της πλειοψηφίας σε γνωστικό, κοινωνικό και ψυχολογικό επίπεδο (García, 1997)

3. Καταγραφή αναγκών των εκπαιδευτικών στις ΤΥ

Το ερωτηματολόγιο καταγραφής αναγκών αποτελούνται από τα γενικά στοιχεία που καλείται να συμπληρώσει ο κάθε εκπαιδευτικός και από τρία μέρη που διακρίνονται θεματικά. Στα γενικά στοιχεία περιέχονται πληροφορίες για το φύλο, την ηλικία, την ειδικότητα, τα έτη υπηρεσίας στην εκπαίδευση και στις Τάξεις Υποδοχής ειδικότερα (βλ. Παράρτημα). Το πρώτο μέρος των ερωτηματολογίων στοχεύει στο να καταγράψει τις δυσκολίες που συναντούν οι εκπαιδευτικοί κατά τη διδασκαλία της Ελληνικής στις Τάξεις Υποδοχής. Τα ερωτήματα του δεύτερου μέρους έχουν ως στόχο να εκμαιεύσουν από τους εκπαιδευτικούς τα ψυχοκοινωνικά και γλωσσικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αλλοδαποί μαθητές, ενώ τέλος το τρίτο μέρος αποσκοπεί στο να εντοπίσει ελλείψεις στο υπάρχον πλαίσιο των Τάξεων Υποδοχής, όπως αυτές έχουν αποτυπωθεί μέσω της εμπειρίας των εκπαιδευτικών.

Τα αποτελέσματα που θα αναλυθούν και θα συζητηθούν σε αυτή την έκθεση προέρχονται από 65 ερωτηματολόγια που συμπληρώθηκαν από εκπαιδευτικούς οι οποίοι εργάζονται σε Τάξεις Υποδοχής. Το δείγμα αφορά εργαζόμενους διαφόρων ειδικοτήτων στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, με διαφορετική προϋπηρεσία στο εκπαιδευτικό έργο, καθώς και διαφορετική εμπειρία από υπηρεσία σε πολυπολιτισμικές τάξεις. Τα στοιχεία αυτά καταγράφονται προκειμένου να εξετάσουμε σε επόμενο στάδιο της έρευνας τον βαθμό που παράγοντες όπως η ειδικότητα, η πείρα και τα χρόνια υπηρεσίας επηρεάζουν τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών, τις εκτιμήσεις τους γύρω από τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν και τις λύσεις που οι ίδιοι προτείνουν. Θα μπορέσουμε με αυτό τον τρόπο αφενός να διαμορφώσουμε τη δική μας εκτίμηση απαλλαγμένη από «παρεμβολές» που ρίχνουν ένα υποκειμενικό φως στην πραγματικότητα των Τάξεων Υποδοχής, αφετέρου να εντοπίσουμε ιδιαιτερότητες και μοτίβα συμπεριφοράς που αναπτύσσουν οι εκπαιδευτικοί με στόχο να τους βοηθήσουμε να τα εξελίξουν. Αξίζει να σημειώσουμε πως έστω και αποσπασματικά μια τέτοια ανάλυση θα επιτρέψει να εγκαινιάσουμε έναν αμφίδρομο διάλογο επικοινωνίας με τους βασικούς πρωταγωνιστές των Τάξεων Υποδοχής, να κερδίσουμε από τις παρατηρήσεις και την εμπειρία τους και ταυτόχρονα να εντοπίσουμε σημεία που η παρέμβασή μας υστερεί ή κινείται σε λάθος κατεύθυνση.

Στην παρούσα έκθεση θα εστιάσουμε στα πιο σημαντικά ερωτήματα του ερωτηματολογίου. Πιο συγκεκριμένα, από το πρώτο μέρος θα εξετάσουμε τα ερωτήματα που αφορούν (α) τα συχνότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί κατά τη διδασκαλία της ελληνικής στις Τάξεις Υποδοχής (Ερώτημα 4), (β) τους τρόπους με τους οποίους τα αντιμετωπίζουν (Ερώτημα 5), (γ) αν θεωρούν ότι χρειάζονται επιμόρφωση (Ερώτημα 6), καθώς και (δ) σε ποιους τομείς ειδικότερα (Ερώτημα 7). Από το δεύτερο μέρος, θα ασχοληθούμε με τα (α) ψυχοκοινωνικά (Ερωτήματα 1 & 2) και (β) γλωσσικά (Ερώτημα 4) προβλήματα που οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι αντιμετωπίζουν οι αλλοδαποί και

παλιννοστούντες μαθητές, όπως επίσης και (γ) με τους τρόπους αντιμετώπισής τους (Ερώτημα 3). Τα ερωτήματα του τρίτου μέρους του ερωτηματολογίου που θα αναλυθούν εξετάζουν πιθανές αλλαγές στο υπάρχον πλαίσιο των Τάξεων Υποδοχής (Ερωτήματα 6, 7, 8 & 9).

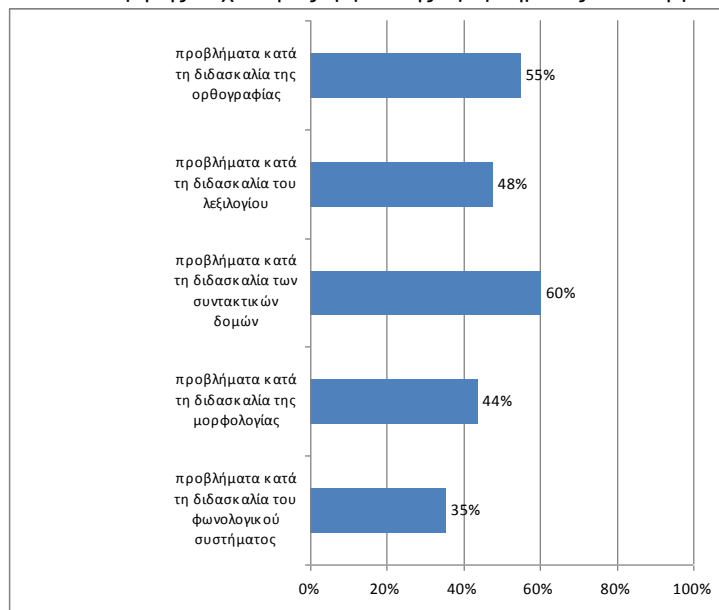
3.1 Παρουσίαση και διαχείριση των προβλημάτων των εκπαιδευτικών στις Τάξεις Υποδοχής

Ερώτημα 4

Το Ερώτημα 4 ζητούσε από τους εκπαιδευτικούς να κατατάξουν σε μια κλίμακα από το 1 (πολύ σπάνια) έως το 6 (πολύ συχνά) τις δυσκολίες που συναντούν κατά τη διδασκαλία του φωνολογικού συστήματος, της μορφολογίας (κλίση, παραγωγή, σύνθεση), των συντακτικών δομών, του λεξιλογίου και της ορθογραφίας της Ελληνικής. Το ακόλουθο γράφημα παρουσιάζει το ποσοστό υψηλής συχνότητας εμφάνισης (δηλαδή τις απαντήσεις 5 & 6) ανά πρόβλημα.

Γράφημα 1. Μέρος Α' - Ερώτημα 4.

Ποσοστό υψηλής συχνότητας εμφάνισης προβλήματος κατά τη γλωσσική διδασκαλία.

Τα δεδομένα του Γραφήματος 1 δείχνουν ότι περισσότερες δυσκολίες αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί με τη διδασκαλία της σύνταξης και της ορθογραφίας, λιγότερες με τη διδασκαλία της μορφολογίας και του λεξιλογίου, ενώ πολύ χαμηλότερο ποσοστό διαπιστώνει δυσκολίες με τη διδασκαλία της φωνολογίας της ελληνικής. Στο σημείο αυτό οφείλουμε να προσθέσουμε πως στο πλαίσιο των υποδράσεων 1.1 και 1.2 έχουν χορηγηθεί διαγνωστικά τεστ για την κατάταξη των παλιννοστούντων και αλλοδαπών μαθητών σε επίπεδα ελληνομάθειας. Από τη διόρθωση των ανωτέρω, και κυρίως από τις γραπτές και προφορικές παραγωγές των μαθητών, θα διαφανεί σε ποια επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης έχουν μεγαλύτερες δυσκολίες οι παλιννοστούντες και αλλοδαποί μαθητές. Με αυτό τον τρόπο, θα είναι εφικτό να διαπιστωθεί εάν οι γλωσσικές δυσκολίες των μαθητών αντικατοπτρίζουν και τις δυσκολίες που συναντούν

οι εκπαιδευτικοί κατά τη γλωσσική διδασκαλία στις Τάξεις Υποδοχής, κατά πόσο δηλαδή τα προβλήματα των μαθητών προκαλούν σε συμμετρική ανάπτυξη και τα προβλήματα διδασκαλίας. Μια τέτοια διαπίστωση θα είχε ιδιαίτερη αξία, γιατί πέρα από ένα ιδεατό θεωρητικό πλαίσιο θα μπορούσε να ανιχνεύσει πραγματικές σχέσεις αιτιότητας, βασισμένες και στα εμπειρικά δεδομένα.

Ερώτημα 5

Το Ερώτημα 5 εξέταζε τους τρόπους με τους οποίους οι εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουν τις δυσκολίες που συναντούν κατά το εκπαιδευτικό τους έργο. Είχαν δοθεί οι ακόλουθοι τρόποι αντιμετώπισης των δυσκολιών, τον καθέναν από τους οποίους καλούνταν να κατατάξουν σε μια κλίμακα από το 1 (ελάχιστα) έως το 6 (παρά πολύ):

- (α) Βασίζομαι στην πείρα μου
- (β) Βασίζομαι στις ιδιαίτερες γνώσεις που έχω
- (γ) Απευθύνομαι σε πιο έμπειρους συναδέλφους
- (δ) Απευθύνομαι στο Σχολικό Σύμβουλο
- (ε) Αναζητώ νέες γνώσεις και πληροφορίες από την τρέχουσα βιβλιογραφία
- (στ) Αναζητώ ευκαιρίες για επιμόρφωση

Στο Γράφημα 2 παρουσιάζεται σε ποσοστά η προτίμηση που εκδηλώνουν οι εκπαιδευτικοί στους παραπάνω τρόπους αντιμετώπισης των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν στο έργο τους. Προκειμένου να καταγράψουμε τις θετικές γνώμες για κάθε τρόπο αντιμετώπισης έχουν υπολογιστεί μόνο οι απαντήσεις 5 και 6:

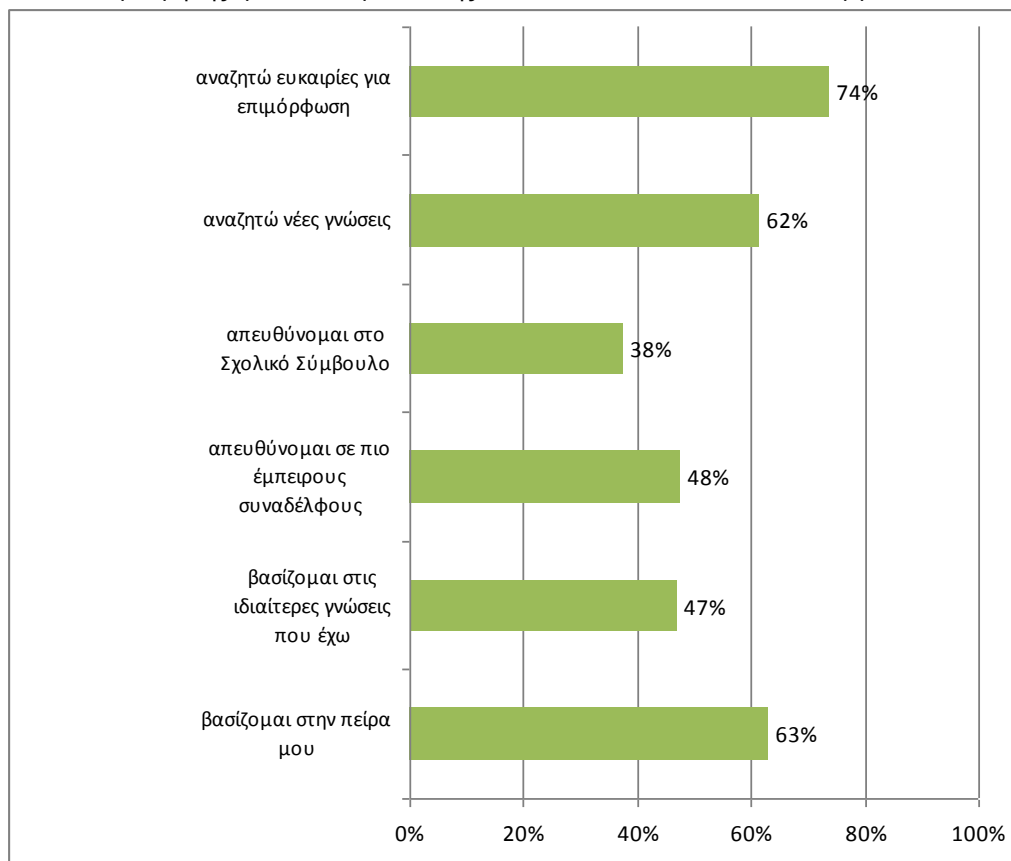
Όπως φαίνεται από τα δεδομένα του γραφήματος 2, οι τρεις πιο συχνοί τρόποι με τους οποίους οι εκπαιδευτικοί επιλέγουν να αντιμετωπίσουν τις δυσκολίες κατά το εκπαιδευτικό τους έργο είναι μέσω (α) επιμορφωτικών σεμιναρίων, (β) της πείρας τους και (γ) της αναζήτησης νέων γνώσεων. Το εύρημα αυτό καταδεικνύει την αναγκαιότητα και σπουδαιότητα επιμορφωτικών σεμιναρίων με θεματολογία σχετική με τη διδασκαλία της ελληνικής στις Τάξεις Υποδοχής, γεγονός που συνεκτιμήθηκε κατά τον σχεδιασμό των επιμορφώσεων που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της Δράσης «Υποστήριξη της λειτουργίας των Τάξεων Υποδοχής».

Οφείλουμε να σημειώσουμε πως η τάση που καταγράφεται παραπάνω είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντική, καθώς το μεγαλύτερο μέρος των εκπαιδευτικών δείχνει να έχει αντίληψη της πολυπλοκότητας αλλά και σημαντικότητας της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, αναζητώντας τρόπους να καταρτιστεί προκειμένου να ανταπεξέλθει στα παραπάνω απαιτητικά χαρακτηριστικά της. Σε κάθε περίπτωση παράλληλα με τα ερωτηματολόγια, η ζωντανή εμπειρία από τις επιμορφώσεις που λαμβάνουν χώρα στα σχολεία, η συμμετοχή των

επιμορφούμενων – ποσοτική και ποιοτική – σε αυτές, ο ανοιχτός διάλογος που οικοδομείται με την εκπαιδευτική κοινότητα σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο, θα αποτελέσουν το πιο αδιάψευστο κριτήριο αξιολόγησης του έργου μας.

Γράφημα 2. Μέρος Α' - Ερώτημα 5.

Ποσοστό προτίμησης τρόπου αντιμετώπισης δυσκολιών κατά το εκπαιδευτικό έργο.

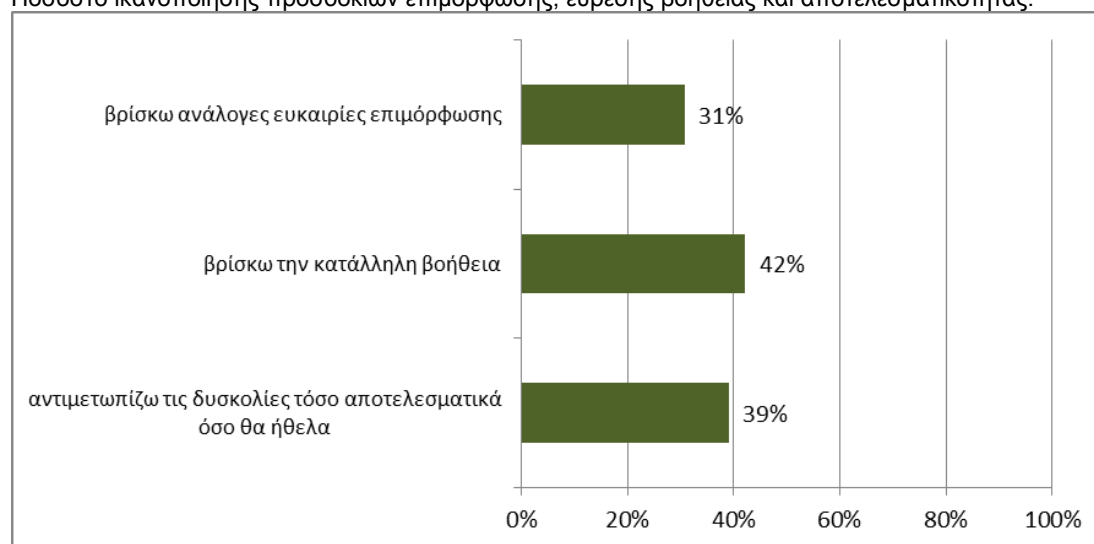

Στο ίδιο ερώτημα δόθηκε επίσης η δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς να απαντήσουν (α) εάν αντιμετωπίζουν τις δυσκολίες τόσο αποτελεσματικά όσο θα ήθελαν, (β) εάν βρίσκουν την κατάλληλη βοήθεια και (γ) εάν βρίσκουν ανάλογες ευκαιρίες επιμόρφωσης, ιεραρχώντας κάθε φορά την απάντησή τους σε μια κλίμακα από το 1 (ελάχιστο) έως το 6 (πάρα πολύ). Τα δεδομένα του γραφήματος 3 φανερώνουν κατά πρώτο λόγο ένα έλλειμμα στην εύρεση κατάλληλης βοήθεια, αφού μόνο το 42% των εκπαιδευτικών απάντησε ότι βρίσκει βοήθεια πολύ συχνά (επιλογή 6) ή συχνά (επιλογή 5). Σε συνδυασμό με τα όσα αναφέραμε και παραπάνω θεωρούμε αξιόλογο εύρημα το γεγονός ότι, **ενώ για το 75% των εκπαιδευτικών τα επιμορφωτικά σεμινάρια αποτελούν έναν από τους σημαντικότερους τρόπους επίλυσης των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν, μόνο το 31% απαντάει ότι βρίσκει τελικά ανάλογες ευκαιρίες επιμόρφωσης.** Η διάσταση αυτή φανερώνει την ανάγκη να πληθύνουν και να αναβαθμιστούν οι επιμορφώσεις, λαμβάνοντας μάλιστα υπόψη τις παρατηρήσεις και τα σχόλια των ίδιων των εκπαιδευτικών, όπως εξάλλου οι τελευταίες έχουν καταγραφεί στα φύλλα αξιολόγησης των επιμορφωτικών σεμιναρίων της **Δράσης** και τα οποία πρόκειται να αναλυθούν διεξοδικά με το πέρας των επιμορφώσεων. Φιλοδοξούμε για την επόμενη χρονιά να πραγματοποιήσουμε επιμορφωτικά σεμινάρια τα οποία θα

οργανωθούν με βάση τα αποτελέσματα από την παραπάνω διαδικασία ανατροφοδότησης. Τέλος, μόνο το 39% των εκπαιδευτικών πιστεύει ότι καταφέρνει να αντιμετωπίζει τις δυσκολίες όσο αποτελεσματικά θα ήθελε. Το αποτέλεσμα αυτό καταδεικνύει την ανάγκη παροχής συνεχούς υποστήριξης προς τους εκπαιδευτικούς των Τάξεων Υποδοχής, ώστε να βοηθούνται στο έργο τους πιο αποτελεσματικά. Προς την επίτευξη αυτού του σκοπού, η Δράση 1 έχει δημιουργήσει μια ηλεκτρονική πλατφόρμα (<http://www.diapolis.auth.gr/eclass/course/view.php?id=16>), στην οποία έχει αναρτηθεί όλο το εκπαιδευτικό υλικό για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας. Επιπλέον, στην πλατφόρμα υπάρχουν ομάδες συζητήσεων με θεματολογία σχετική με τη διδασκαλία της Ελληνικής στις Τάξεις Υποδοχής, ώστε να δικτυωθούν οι εκπαιδευτικοί των Τάξεων μεταξύ τους, ενώ επίσης διενεργούνται και ασύγχρονα επιμορφωτικά σεμινάρια.

Γράφημα 3. Μέρος Α' - Ερώτημα 5.

Ποσοστό ικανοποίησης προσδοκιών επιμόρφωσης, εύρεσης βοήθειας και αποτελεσματικότητας.

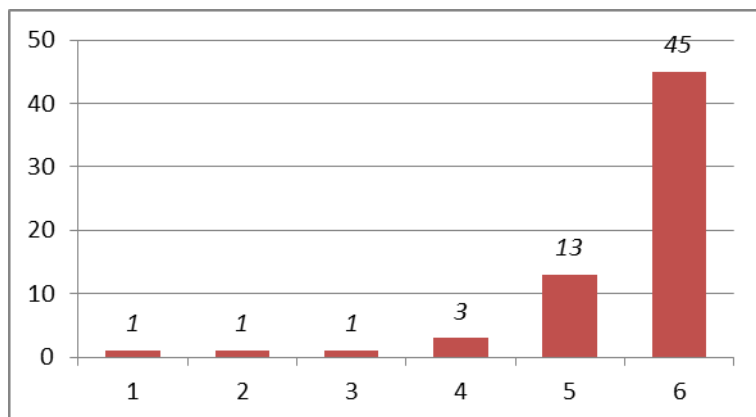

Ερώτημα 6

Το Ερώτημα 6 διερευνά το πόσο χρήσιμες θεωρούνται οι επιμορφώσεις όταν είναι καλά οργανωμένες. Όπως και σε προηγούμενα ερωτήματα ζητείται από τους εκπαιδευτικούς να αξιολογήσουν τη χρησιμότητα των επιμορφώσεων σε μια κλίμακα από το 1 (ελάχιστα) έως το 6 (πάρα πολύ). Όπως είναι αναμενόμενο, βάσει και των αποτελεσμάτων του ερωτήματος 5, η πολύ μεγάλη πλειοψηφία των εκπαιδευτικών (58 από τους 65, δηλαδή ποσοστό 89%), θεωρούν χρήσιμη την επιμόρφωση, όταν είναι καλά οργανωμένη. Όπως έχουμε ήδη αναφέρει και σε άλλο σημείο αυτά τα ευρήματα θα διασταυρωθούν με τα στοιχεία από την οργάνωση των επιμορφωτικών σεμιναρίων, ώστε να πάρουμε μια εικόνα που δεν θα μένει απλά σε εξιδανικευμένες προσεγγίσεις αλλά θα μεταφέρει όσο είναι εφικτό την πραγματική κατάσταση.

Γράφημα 4. Μέρος Α' - Ερώτημα 6.

Χρησιμότητα μιας καλά οργανωμένης επιμόρφωσης.

Ερώτημα 7

Στο Ερώτημα 7 ζητείται από τους εκπαιδευτικούς να σημειώσουν σε ποιο συγκεκριμένο τομέα χρειάζονται επιμόρφωση. Τα πεδία ανάμεσα στα οποία μπορούσαν να επιλέξουν ήταν:

- (α) στην επιλογή του κατάλληλου διδακτικού εγχειριδίου για κάθε επίπεδο,
- (β) στον τρόπο διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας,
- (γ) στην κατάταξη των μαθητών (μετά από σχετικό τεστ) σε επίπεδο γλωσσομάθειας,
- (δ) στη διαχείριση της ανομοιογένειας των μαθητών της ΤΥ ως προς το επίπεδο γλωσσομάθειας,
- (ε) άλλο

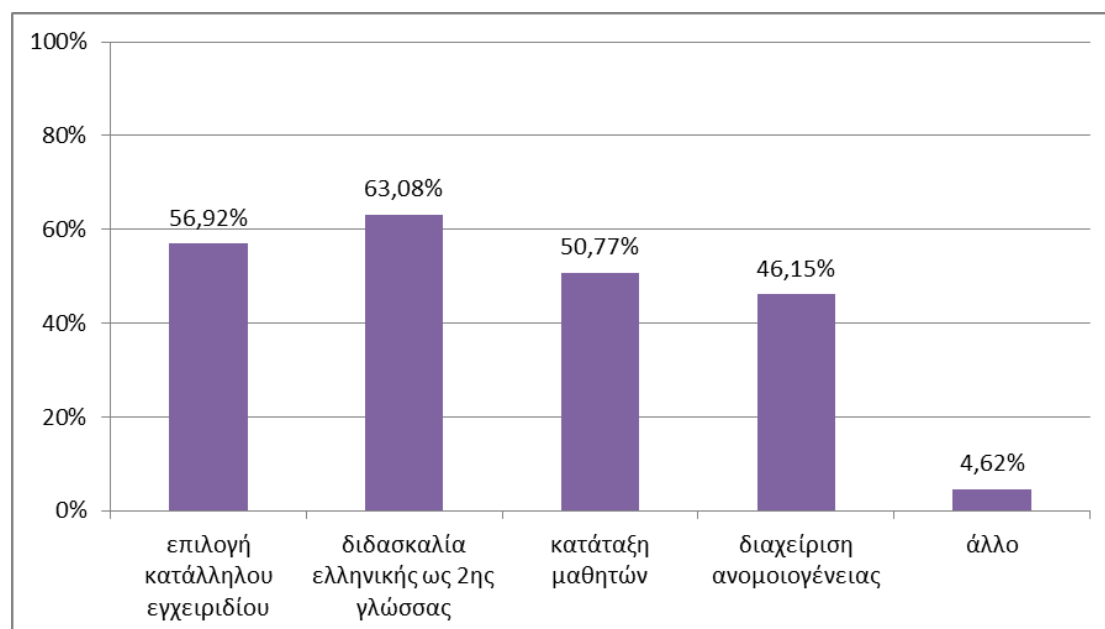
Να σημειωθεί ότι είχαν τη δυνατότητα να επιλέξουν περισσότερα από ένα πεδίο ανάμεσα στα (α) και (ε). Τα δεδομένα παρουσιάζονται στο γράφημα 5 και φανερώνουν ότι οι εκπαιδευτικοί έχουν πρώτα από όλα ανάγκη από επιμόρφωση στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας, κάτι που για τη δική μας πλευρά, προφανώς, μεταφράζεται σε ανάγκη για διοργάνωση επιμορφώσεων με παρόμοια θεματολογία.

Ένα άλλο θέμα στο οποίο οι εκπαιδευτικοί φαίνεται να επιζητούν να επιμορφωθούν είναι στην επιλογή του κατάλληλου διδακτικού εγχειριδίου. Κάτι τέτοιο είναι αναγκαίο καθώς τα τελευταία χρόνια έχει παραχθεί πολύ υλικό για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Μια επιπλέον δυσκολία είναι ότι το υλικό αυτό σπάνια υπάρχει σε έντυπη μορφή στα σχολεία και επομένως οι εκπαιδευτικοί δεν μπορούν να πλοηγηθούν στο υλικό αυτό. Για να διευκολύνουμε λοιπόν το έργο τους, έχουμε αναρτήσει στην ηλεκτρονική πλατφόρμα της δράσης μας όλο το εκπαιδευτικό υλικό που έχει παραχθεί και το έχουμε κατηγοριοποιήσει με βάση (α) το αν πρόκειται για διδακτικό υλικό, δηλαδή διδακτικά εγχειρίδια για την Ελληνική ως δεύτερη γλώσσα, ή βοηθητικό υλικό, δηλαδή λεξικά,

(β) τη βαθμίδα εκπαίδευσης (προσχολική/πρωτοσχολική, πρωτοβάθμια & δευτεροβάθμια) καθώς επίσης και με βάση (γ) τον φορέα που το έχει δημιουργήσει (αναλυτικά βλ. <http://www.diapolis.auth.gr/eclass/course/view.php?id=16>). Να προσθέσουμε ότι στις επιμορφώσεις που διοργανώνει η **Δράση 1** για τους εκπαιδευτικούς των Τάξεων Υποδοχής παρουσιάζεται συνοπτικά το υλικό ώστε οι εκπαιδευτικοί να μπορούν να πλοηγηθούν σε αυτό. Επιπλέον, δίνονται σημαντικές πληροφορίες για το κάθε διδακτικό εγχειρίδιο, όπως το κοινό στο οποίο απευθύνεται, π.χ. ηλικία και επίπεδο ελληνομάθειας, η διδακτική προσέγγιση που υιοθετείται και που δεξιότητες που κυρίως αναπτύσσονται. Στην πλατφόρμα υπάρχουν επιπλέον δύο πίνακες, ένας που περιλαμβάνει τα συνοπτικά περιεχόμενα του υλικού, και ένας που περιλαμβάνει τα αναλυτικά περιεχόμενα, στον οποίο δίνονται και μερικές σύντομες πληροφορίες για το κάθε διδακτικό εγχειρίδιο.

Γράφημα 5. Μέρος Α' - Ερώτημα 7.

Επιλογή συγκεκριμένου πεδίου επιμόρφωσης.

Η κατάταξη των μαθητών σε επίπεδα ελληνομάθειας είναι άλλο ένα σημαντικό θέμα στο οποίο είναι απαραίτητο να επιμορφωθούν οι εκπαιδευτικοί. Η Δράση πραγματοποίησε επιμορφωτικές ημερίδες με αυτή τη θεματική τον Φεβρουάριο του 2011 στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη και το υλικό αυτό μαζί με τα διαγνωστικά τεστ έχει αναρτηθεί στην ηλεκτρονική πλατφόρμα της δράσης. Προβλέπεται να υλοποιηθεί και ένα ασύγχρονο επιμορφωτικό σεμινάριο μέσω αυτής προκειμένου οι εκπαιδευτικοί να εξοικειωθούν περισσότερο με τα επίπεδα γλωσσομάθειας με βάση το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς, τη διόρθωση των τεστ, των γραπτών παραγωγών των μαθητών καθώς και την κατάταξή τους σε επίπεδα ελληνομάθειας.

Τέλος, η διαχείριση της ανομοιογένειας μέσα στις Τάξεις Υποδοχής απασχολεί τους εκπαιδευτικούς και είναι ένα θέμα που αναμφίβολα προκαλεί έντονη συζήτηση στον χώρο της

σύγχρονης Παιδαγωγικής γενικότερα. Το θέμα της ανομοιογένειας προσεγγίζεται μέσω της επιμορφωτικής ενότητας στις δεξιότητες παραγωγής λόγου. Στην ενότητα αυτή προτείνονται τρόποι διαχείρισης της ανομοιογένειας, όπως αυτές προκύπτουν είτε από τη σύγχρονη βιβλιογραφία είτε μέσα από τη διδακτική πρακτική. Βέβαια οι παράγοντες που επηρεάζουν την επιτυχία ή όχι της κάθε διαφορετικής μεθόδου είναι τόσοι πολλοί που καθιστούν ουσιαστικά αδύνατη τη διαμόρφωση ενός καθολικού *Χρυσού Κανόνα*. Κρίναμε σκόπιμο λοιπόν κατά τη διεξαγωγή αυτής της επιμορφωτικής ενότητας, να δώσουμε ιδιαίτερη έμφαση στην ανατροφοδότηση από τους εκπαιδευτικούς που έχουν πείρα σε ανομοιογενείς τάξεις και προτείνουν τις δικές τους ιδέες. Στην πλατφόρμα της δράσης θα προστεθεί μια ακόμη εφαρμογή για την ανάρτηση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων που θα έχουν παραχθεί από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς και με την αρωγή των συνεργατών της δράσης που επισκέπτονται τα συνεργαζόμενα σχολεία. Κάποιες από αυτές τις δραστηριότητες θα διαχειρίζονται και το θέμα της ανομοιογένειας με συγκεκριμένες πρακτικές και προτάσεις, ώστε να είναι διαθέσιμες για αξιοποίηση από όλους τους συμμετέχοντες στην πλατφόρμα της δράσης.

3.2 Παρουσίαση των προβλημάτων των μαθητών στις Τάξεις Υποδοχής

Ερώτημα 1

Στο ερώτημα αυτό οι εκπαιδευτικοί καλούνται να απαντήσουν κατά πόσο οι αλλοδαποί και οι παλιννοστούντες μαθητές παρουσιάζουν προβλήματα στο συναισθηματικό και στον κοινωνικό τομέα σε μεγαλύτερο βαθμό από τους γηγενείς. Σε ποσοστό 55% οι ερωτηθέντες απάντησαν θετικά, 26% απάντησε αρνητικά, ενώ τέλος 18% δήλωσε πως δεν έχει απάντηση.

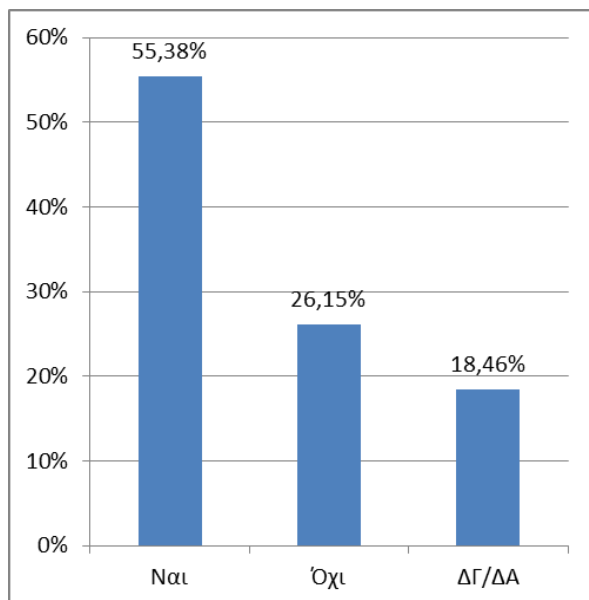
Αξίζει να σταθούμε στα παραπάνω ποσοστά, γιατί παρουσιάζουν κάποιες ιδιαιτερότητες που οφείλουμε να λάβουμε σοβαρά υπόψη στην ανάλυσή μας. Ο τρόπος με τον οποίο ο εκπαιδευτικός αντιλαμβάνεται τον ρόλο του στις συνθήκες της τάξης υποδοχής, οι ειδικές συνθήκες που καλείται να αντιμετωπίσει, η έκθεσή του στο συναισθηματικό φορτίο που δίχως αμφιβολία υπάρχει μέσα στην καθημερινότητα μιας σχολικής τάξης, σίγουρα επηρεάζουν και καθορίζουν την στάση του. Έτσι, ενώ υπάρχει μια καθαρή πλειοψηφία που δηλώνει πως οι αλλοδαποί και παλιννοστούντες μαθητές αντιμετωπίζουν μεγαλύτερα προβλήματα σε σχέση με τους γηγενείς, το ποσοστό αυτών που διαφωνούν και πολύ περισσότερο αυτών που δεν μπορούν να απαντήσουν δείχνει ότι το φαινόμενο που εξετάζουμε είναι σύνθετο και δυναμικό.

Σε ένα δεύτερο επίπεδο θα είχε αξία να προσπαθήσουμε να αποκωδικοποιήσουμε τα παραπάνω με βάση τα στοιχεία που έχουμε συγκεντρώσει σχετικά με το προφίλ των εκπαιδευτικών. Για παράδειγμα έχει ενδιαφέρον η σύγκριση των απαντήσεων των εκπαιδευτικών με μεγαλύτερη διδακτική πείρα σε σχέση με τους νεότερους συναδέλφους τους, όπως επίσης και ο εντοπισμός των διαφορών ανάμεσα σε σχολεία των αστικών κέντρων έναντι εκείνων της επαρχίας. Μια τέτοιου τύπου επεξεργασία των δεδομένων θα επέτρεπε να κατανοήσουμε τις κρίσιμες εκείνες συνθήκες που διαφοροποιούν το τοπίο ως

προς τις εξειδικευμένες λύσεις που απαιτούνται σε κάθε περίπτωση, δίχως να μας παρασύρουν τα κοινά συμπτώματα που εμφανίζονται.

Γράφημα 6. Μέρος Β' - Ερώτημα 1.

Αντιμετωπίζουν οι αλλοδαποί και παλιννοστούντες μαθητές περισσότερα κοινωνικά-ψυχολογικά προβλήματα έναντι των γηγενών;

Ερώτημα 2

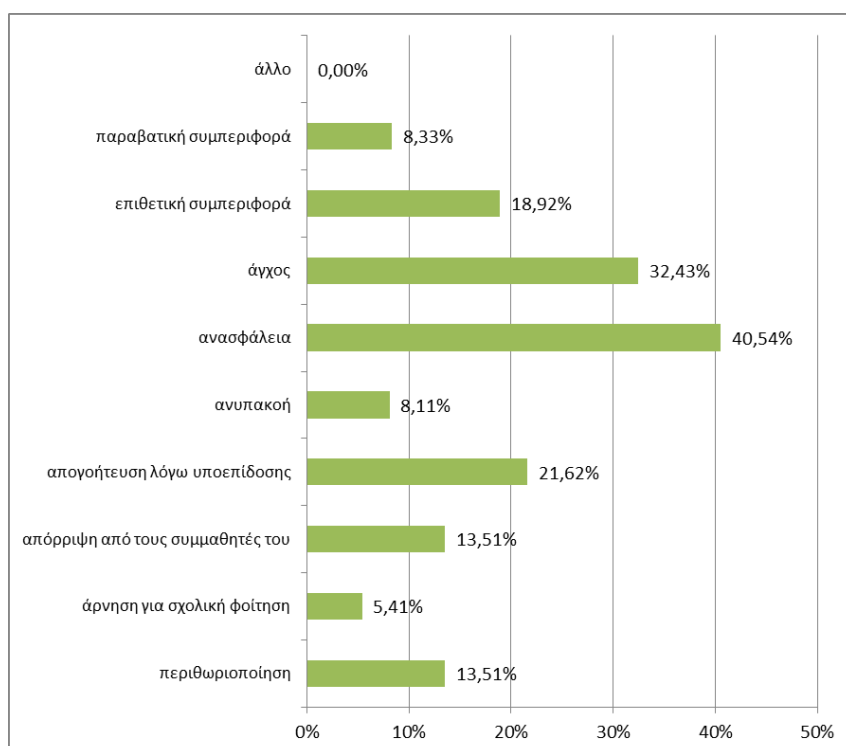
Σε όσους απάντησαν θετικά στο παραπάνω ερώτημα ζητήσαμε στη συνέχεια να κάνουν μια αξιολόγηση των ψυχοκοινωνικών προβλημάτων που κατά την εκτίμησή τους αντιμετωπίζουν οι αλλοδαποί μαθητές. Στους παρακάτω τύπους προβλημάτων το ερώτημα απαιτεί να σημειωθεί η συχνότητα εμφάνισής τους, σε μια κλίμακα από το 1 (πολύ σπάνια) έως το 6 (πάρα πολύ):

- περιθωριοποίηση
- άρνηση για σχολική φοίτηση
- απόρριψη από τους συμμαθητές του
- απογοήτευση λόγω υποεπίδοσης
- ανυπακοή
- ανασφάλεια
- άγχος
- επιθετική συμπεριφορά
- παραβατική συμπεριφορά
- άλλο

Περιπτώ να αναφέρουμε και πάλι πως μια ολοκληρωμένη ανάλυση του ερωτήματος απαιτεί να εξεταστεί αυτό σε συνδυασμό με τις ιδιαίτερες συνθήκες που συντρέχουν. Για παράδειγμα έχει ενδιαφέρον να διερευνηθεί εάν τα προβλήματα των παιδιών μιας μεγάλης πόλης είναι διαφορετικά από εκείνα της επαρχίας ή το ποιες είναι οι αποκλίσεις ανάμεσα στα προβλήματα που εμφανίζουν τα παιδιά του δημοτικού και εκείνα του γυμνασίου. Η γενική τάση πάντως που καταγράφεται δίνει έμφαση σε προβλήματα όπως η ανασφάλεια και το άγχος (ποσοστά 40 και 32% αντίστοιχα των εκπαιδευτικών που εντοπίζουν το πρόβλημα συχνά ή πολύ συχνά), ενώ πολύ πιο σπάνιες είναι οι περιπτώσεις προβλημάτων που αφορούν παραβατική συμπεριφορά, ανυπακοή ή άρνηση για σχολική φοίτηση (και τα τρία κάτω από 10%).

Γράφημα 7. Μέρος Β' - Ερώτημα 2.

Υψηλή συχνότητα εμφάνισης ψυχοκοινωνικών προβλημάτων στους μαθητές.

Στα παραπάνω αξίζει να συμπληρώσουμε ότι θα παρουσίαζε εξαιρετικό ενδιαφέρον να μπορέσουμε να διασταυρώσουμε τις εκτιμήσεις των εκπαιδευτικών με τα όσα οι ίδιοι οι μαθητές δηλώνουν πως βιώνουν στην καθημερινότητά τους και τα προβλήματα που τους απασχολούν.

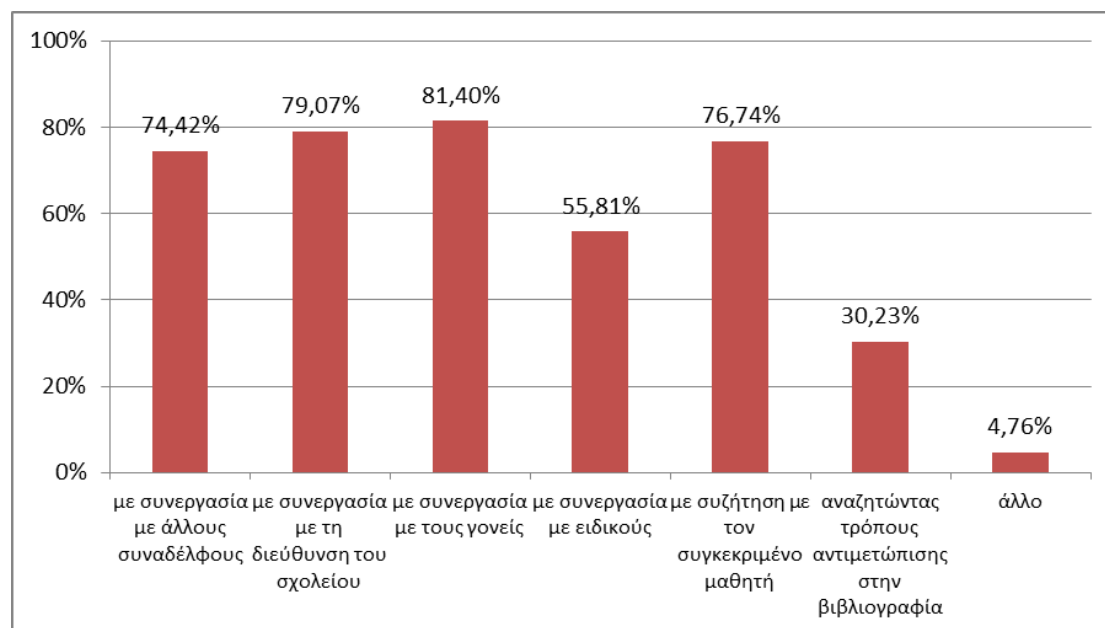
Ερώτημα 3

Το τρίτο ερώτημα ζητάει από τους εκπαιδευτικούς να σημειώσουν τους τρόπους με τους οποίους προσπαθούν να αντιμετωπίσουν τις παραπάνω καταστάσεις. Εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι προκρίνονται σε σημαντικό βαθμό οι προτάσεις που εμπλέκουν το ευρύτερο περιβάλλον του μαθητή στην αναζήτηση μιας συλλογικής λύσης, ενώ αντίθετα χαμηλά στις προτιμήσεις των εκπαιδευτικών έρχονται οι λύσεις που εστιάζουν σε μια πιο εξατομικευμένη

αντιμετώπιση. Έτσι βλέπουμε υψηλά ποσοστά που τάσσονται υπέρ της συνεργασίας με άλλους συναδέλφους (74%) ή τη διεύθυνση του σχολείου (79%), καθώς και με τους γονείς (81%) αλλά και τον ίδιο τον μαθητή (77%). Στον αντίποδα μόλις το 30% αναζητάει τρόπους αντιμετώπισης στην βιβλιογραφία, ενώ οι μισοί περίπου δεν εμπιστεύονται τη συνεργασία με κάποιον ειδικό.

Γράφημα 8. Μέρος Β' - Ερώτημα 3.

Επιλογή τρόπων αντιμετώπισης ψυχοκοινωνικών προβλημάτων μαθητών.

Αν αντιπαραβάλει κανείς τις παραπάνω απαντήσεις με εκείνες του ερωτήματος 5 του Α' Μέρους (*Με ποιους τρόπους αντιμετωπίζετε τα προβλήματα που συναντάτε στο εκπαιδευτικό σας έργο;*) μπορεί να βγάλει κάποια χρήσιμα συμπεράσματα που αναδεικνύουν ορισμένες γενικότερες αντιλήψεις. Πιο συγκεκριμένα στο ερώτημα 5 του Α' Μέρους διαφαίνεται μια τάση υψηλής προτίμησης προς κατευθύνσεις που εστιάζουν στην επιστημονική διάσταση των προβλημάτων. Έτσι πάνω από το 70% αναζητάει ευκαιρίες επιμόρφωσης, ενώ λιγότεροι από τους μισούς απευθύνονται σε πιο έμπειρους συναδέλφους για εξεύρεση μιας συλλογικής λύσης. Ακριβώς αντίθετη είναι όπως είδαμε η εικόνα σε ότι αφορά την αντιμετώπιση των ψυχοκοινωνικών προβλημάτων των μαθητών, καθώς σε αυτή την περίπτωση φαντάζουν αυτονόητες λύσεις που εστιάζουν στη συνεργασία των συμβαλλόμενων πλευρών και κατά κάποιο τρόπο απαξιώνουν την άποψη των *ειδικών*.

Σίγουρα η παραπάνω διάσταση δεν μας προκαλεί έκπληξη, καθώς ο καθένας που καλείται να απαντήσει σε ένα πρόβλημα που άπτεται του επαγγελματικού του αντικείμενου θα επέλεγε την εξειδικευμένη επιστημονική βοήθεια, ενώ ένα ζήτημα κοινωνικής φύσης θα προσπαθούσε να το επιλύσει με τη βοήθεια των εμπλεκόμενων πλευρών. Στην προκειμένη περίπτωση διαφαίνεται ωστόσο μια παρερμηνεία: το μοντέλο που θεωρεί τα προβλήματα των δασκάλων *επιστημονικής* φύσης, ενώ εκείνα των μαθητών *κοινωνικής* και *ψυχολογικής* αποτελεί μια

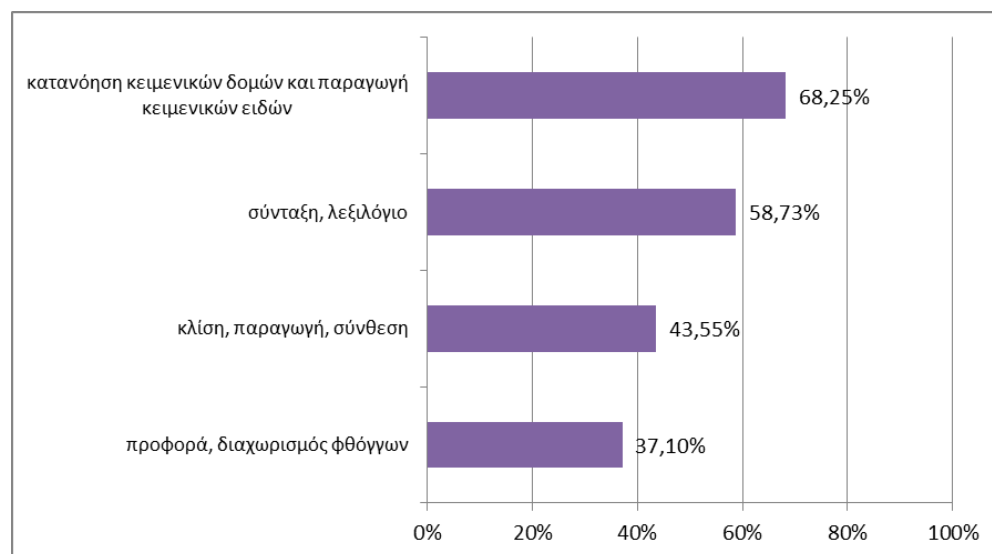
υπεραπλούστευση που αγνοεί τη σύνθετη, δυναμική και σε τελική ανάλυση αλληλοεξαρτώμενη φύση και των δυο. Μπορεί να αποτελεί κοινή πρακτική αλλά δεν παύει να είναι αποσπασματικό πως προκειμένου να διδάξεις την ελληνική ως δεύτερη γλώσσα χρειάζεσαι απλά ένα καλό εγχειρίδιο ή πως αν θέλεις να βοηθήσεις κάποιον μαθητή που αντιμετωπίζει προβλήματα ανασφάλειας ενδείκνυται να μιλήσεις σε αυτόν, τους γονείς του και τους υπόλοιπους συναδέλφους. Θα χρειαστεί να αξιοποιήσουμε την ευκαιρία επικοινωνίας που μας δίνεται με τους εκπαιδευτικούς προκειμένου να τους βοηθήσουμε να αντιληφθούν πόσο «κοινωνική» είναι η δυσκολία στην παραγωγή γραπτού λόγου και αντίστοιχα πόσο «επιστημονική» η βοήθεια προς ένα παιδί που αντιμετωπίζει ψυχολογικά προβλήματα. Σε συνεργασία και με τη **Δράση 6** που έχει επιληφθεί των ζητημάτων ψυχολογικής υποστήριξης θα μπορούσαν να συζητηθούν προτάσεις που θα λειτουργούσαν προς το γεφύρωμα της παραπάνω αντίφασης.

Ερώτημα 4

Τέλος στο Ερώτημα 4 ζητήσαμε από τους εκπαιδευτικούς με βάση την εμπειρία τους να ιεραρχήσουν τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι μαθητές τους κατά την εκμάθηση της ελληνικής σε κλίμακα από το 1 (ελάχιστα) έως το 6 (παρα πολύ).

Γράφημα 9. Μέρος Β' - Ερώτημα 4.

Υψηλή συχνότητα εμφάνισης ψυχοκοινωνικών προβλημάτων στους μαθητές.

Το γράφημα αναπαριστά τα ποσοστά των εκπαιδευτικών που επέλεξαν (απαντήσεις πολύ ή πάρα πολύ) κάθε τύπο προβλήματος. Τα δεδομένα καταδεικνύουν ότι οι μαθητές εμφανίζουν τις περισσότερες δυσκολίες στις δεξιότητες κατανόησης και παραγωγής κειμενικών δομών (68%), ενώ στη δεύτερη θέση κατατάσσονται οι δυσκολίες στην σύνταξη και το λεξιλόγιο (59%). Από την άλλη πλευρά οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι οι μαθητές δεν αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα με το μορφολογικό (44%) και φωνολογικό (37%) σύστημα της ελληνικής.

Η αντιπαράβολή αυτών των δεδομένων με τα αντίστοιχα του ερωτήματος 4 από το Α' Μέρος δείχνει ότι οι απαντήσεις των εκπαιδευτικών συνθέτουν μια ενιαία και συνεπή εικόνα ως προς την ιεράρχηση των γλωσσικών προβλημάτων στις τάξεις υποδοχής. Πιο συγκεκριμένα οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι το 59% των μαθητών τους αντιμετωπίζει προβλήματα με τη σύνταξη και το λεξιλόγιο της ελληνικής και την ίδια στιγμή οι ίδιοι δηλώνουν σε ποσοστό 58% ότι αντιμετωπίζουν προβλήματα κατά τη διδασκαλία αυτών των τομέων της γλώσσας. Αντίστοιχα τα μορφολογικά προβλήματα των μαθητών (44%) βρίσκονται σε πλήρη αντιστοιχία με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί κατά τη διδασκαλία του μορφολογικού επιπέδου (44%). Τέλος, ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι οι εκπαιδευτικοί θεωρούν τα φωνολογικά προβλήματα τα λιγότερα συχνά και παράλληλα τα πιο εύκολα να αντιμετωπιστούν.

Ωστόσο μετά την επεξεργασία των επιδόσεων των μαθητών στα διαγνωστικά τεστ ελληνομάθειας θα μπορούμε με μεγαλύτερη ασφάλεια να προσδιορίσουμε τις δυσκολίες τους στα επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης και ταυτόχρονα να δούμε σε ποιο βαθμό οι εκτιμήσεις της εκπαιδευτικής κοινότητας επαληθεύονται από τη γλωσσική συμπεριφορά των μαθητών.

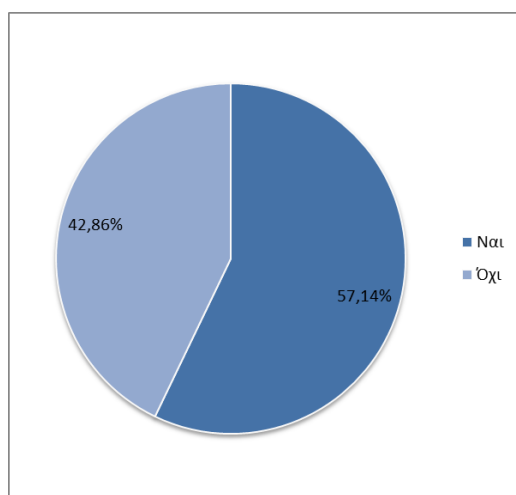
3.3 Παρουσίαση των απόψεων των εκπαιδευτικών για τις Τάξεις Υποδοχής

Ερώτημα 6

Στο Ερώτημα 6 ζητήθηκε από τους εκπαιδευτικούς να απαντήσουν εάν οι γονείς αιτούνται την ίδρυση Τάξης Υποδοχής στο σχολείο τους. Τα αποτελέσματα φαίνονται στο γράφημα 6.

Γράφημα 10. Μέρος 3ο - Ερώτημα 6

Υπάρχουν αιτήματα από του γονείς για τη δημιουργία Τάξεων Υποδοχής;

Οι γονείς δεν φαίνεται να αιτούνται την ίδρυση Τάξης Υποδοχής σε μεγάλο ποσοστό (57%). Αυτό το εύρημα βέβαια πρέπει να αξιολογηθεί με προσοχή, καθώς δεν είναι σίγουρο κατά πόσο οι γονείς των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών γνωρίζουν τη δυνατότητα

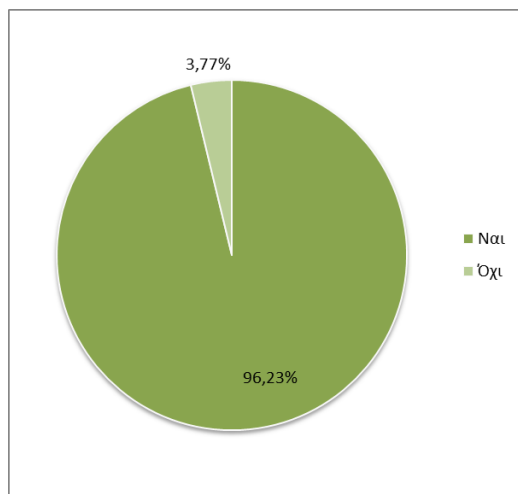
ίδρυσης αντίστοιχων Τάξεων. Επίσης, μερικές φορές οι γονείς δεν θέλουν τα παιδιά τους να εντάσσονται σε Τάξεις Υποδοχής καθώς πιστεύουν ότι με αυτό τον τρόπο απομονώνονται από τον υπόλοιπο μαθητικό πληθυσμό. Χρειάζεται να συζητηθούν και να κατατεθούν προτάσεις αναφορικά και με τα δύο.

Ερωτήματα 7 και 8

Στο Ερώτημα 7 οι εκπαιδευτικοί ρωτήθηκαν αν πιστεύουν ότι στις Τάξεις Υποδοχής θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να εντάσσονται και αλλοδαποί μαθητές που έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα, κάτι που δεν είναι επιτρεπτό από το υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο (βλ. Γράφημα 7). Το Ερώτημα 8 στόχευε στο να εκμαιεύσει την άποψη των εκπαιδευτικών ως προς την αναγκαιότητα τροποποίησης της υπάρχουσας νομοθεσίας ώστε να επιτρέψει την είσοδο Όπως φαίνεται από τα δεδομένα των γραφημάτων 7 & 8, οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι το υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο θα πρέπει να γίνει πιο ελαστικό και να επιτρέψει την ίδρυση Τάξεων Υποδοχής με λιγότερους μαθητές αλλά και την ένταξη σε αυτές μαθητών που έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα. Η πληροφορία για το αν ένας μαθητής έχει γεννηθεί ή όχι στην Ελλάδα έχει καταγραφεί στο ερωτηματολόγιο που συνόδευε τα διαγνωστικά τεστ. Επομένως, θα είναι εφικτό να συγκριθούν οι επιδόσεις των μαθητών ανάλογα με τα έτη παραμονής στην Ελλάδα και να διαφανεί εάν είναι αναγκαία μια τέτοια τροποποίηση του υπάρχοντος νομοθετικού πλαισίου.

Γράφημα 11. Μέρος 3ο - Ερώτημα 7

Να εντάσσονται στις Τάξεις Υποδοχής μαθητές που έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα;

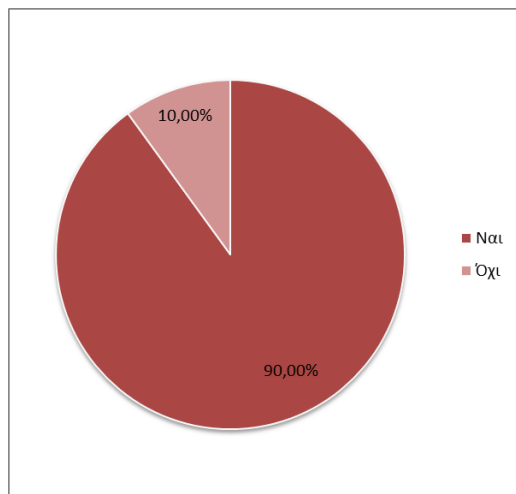

Όπως φαίνεται από τα δεδομένα των γραφημάτων 7 & 8, οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι το υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο θα πρέπει να γίνει πιο ελαστικό και να επιτρέψει την ίδρυση Τάξεων Υποδοχής με λιγότερους μαθητές, καθώς επίσης και την ένταξη σε αυτές μαθητών που έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα. Η πληροφορία για το αν ένας μαθητής έχει γεννηθεί ή όχι στην Ελλάδα έχει καταγραφεί στο ερωτηματολόγιο που συνόδευε τα διαγνωστικά τεστ. Επομένως, θα είναι εφικτό να συγκριθούν οι επιδόσεις των μαθητών ανάλογα με τα έτη

παραμονής στην Ελλάδα και να διαφανεί εάν είναι αναγκαία μια τέτοια τροποποίηση του υπάρχοντος νομοθετικού πλαισίου.

Γράφημα 12. Μέρος 3ο - Ερώτημα 8

Χρειάζεται να τροποποιηθεί η υπάρχουσα νομοθεσία στην κατεύθυνση άρσης των περιορισμών;

Ερώτημα 9

Τέλος, το Ερώτημα 9 ζητούσε από τους εκπαιδευτικούς να δηλώσουν αν θα επιθυμούσαν να ξαναεργαστούν σε Τάξεις Υποδοχής.

Θεωρούμε τουλάχιστον παρήγορο το γεγονός ότι το 71% των εκπαιδευτικών απάντησε θετικά, δεδομένων των δυσκολιών που ως γνωστόν αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί στις Τάξεις Υποδοχής, όπως είναι για παράδειγμα η έλλειψη γλωσσοδιδακτικού υλικού και η ανάγκη για επιμόρφωση στη διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας. Πιστεύουμε ότι το υπουργείο θα έπρεπε να διευκολύνει το έργο των εκπαιδευτικών στις Τάξεις Υποδοχής μέσω συστηματικών και οργανωμένων επιμορφώσεων, της παροχής και έντυπου υλικού καθώς και την πριμοδότηση με μόρια όσων εκπαιδευτικών επιθυμούν να εργαστούν στις Τάξεις Υποδοχής.

4. Προτάσεις βελτίωσης του θεσμικού πλαισίου για την εκπαίδευση των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών

Η εκπαίδευση των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών εξακολουθεί να υλοποιείται βάσει του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου, που προβλέπει τη φοίτηση σε τάξη υποδοχής (ΤΥ) I ή II ή/και σε φροντιστηριακό τμήμα (ΦΤ). Η φοίτηση στις δομές αυτές θα αποτελεί μέρος του ευρύτερου Εξατομικευμένου Εκπαιδευτικού Προγράμματος (ΕΕΠ) που θα καταρτίζεται ξεχωριστά για κάθε μαθητή και θα συνδέει τη μαθησιακή διαδικασία που τελείται στις ΤΥ και στα ΦΤ με τη διδασκαλία στην «κύρια» τάξη, ώστε αυτή να θεωρείται συνεχόμενη και όχι αποσπασματική και να γίνεται η βέλτιστη παιδαγωγική αξιοποίηση του έργου του μαθητή και των εκπαιδευτικών, η οποία οδηγεί σε καλύτερο μαθησιακό αποτέλεσμα. Για το σκοπό αυτό και στο πλαίσιο της αναβάθμισης και ενδυνάμωσης της σχολικής μονάδας, όπως αυτή υλοποιείται στο πλαίσιο του «Νέου Σχολείου», ενισχύεται η ισχύουσα για την εκπαίδευση των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών νομοθεσία, ως εξής:

Σε κάθε σχολική μονάδα πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης θα ορίζεται ένας εκπαιδευτικός ξένης γλώσσας ή ένας φιλόλογος ή ένας δάσκαλος ως Υπεύθυνος Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης. Ο εκπαιδευτικός αυτός θα έχει την ευθύνη της οργάνωσης και του συντονισμού της υποστήριξης των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών.

Η εκπαίδευση των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών θα οργανώνεται σε επίπεδο σχολικής μονάδας με βάση τα εξής στάδια:

1. Διάγνωση επιπέδου γλωσσομάθειας
2. Διερεύνηση μαθησιακής ετοιμότητας και μαθησιακού ενδιαφέροντος του μαθητή
3. Διερεύνηση προηγούμενης γνώσης και εμπειρίας του μαθητή
4. Προσδιορισμός σχήματος εκπαιδευτικής ένταξης και υποστήριξης του μαθητή
5. Κατάρτιση εξατομικευμένου εκπαιδευτικού προγράμματος για κάθε μαθητή
6. Παρακολούθηση της μαθησιακής πορείας και της ένταξης του μαθητή στη σχολική κοινότητα και αναπροσαρμογή, όπου κρίνεται σκόπιμο, του εκπαιδευτικού προγράμματος
7. Αξιολόγηση της επίτευξης των στόχων του εξατομικευμένου εκπαιδευτικού προγράμματος
8. Πρόταση εξατομικευμένου εκπαιδευτικού προγράμματος για το επόμενο έτος.

Εφόσον ο αριθμός των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών του σχολείου είναι μικρότερος των 10, ο Υπεύθυνος Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης (ΥΔΕ) θα συνεργάζεται με το Διευθυντή του σχολείου, τους εκπαιδευτικούς των τάξεων υποδοχής και των φροντιστηριακών τμημάτων, αν υπάρχουν, το Σχολικό Σύμβουλο και το Σύλλογο Διδασκόντων για την επεξεργασία, οργάνωση και παρακολούθηση των σχετικών με τη διαπολιτισμική εκπαίδευση και ομαλή εκπαιδευτική ένταξη των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών στο σχολείο θεμάτων. Το έργο του ΥΔΕ σε αυτό το πλαίσιο θα υλοποιείται με την καθοδήγηση και συστηματική συμβουλευτική στήριξη του Σχολικού Συμβούλου.

Στην περίπτωση που η σχολική μονάδα έχει τουλάχιστον 10 μαθητές, που βάσει της νομοθεσίας κρίνεται σκόπιμο να φοιτούν σε τάξη υποδοχής (ΤΥ) ή/και φροντιστηριακό τμήμα (ΦΤ), σε κάθε σχολική μονάδα θα δημιουργείται Ομάδα Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης (ΟΔΕ), η οποία θα αποτελείται από: το Σχολικό Σύμβουλο, το Διευθυντή του σχολείου, τον ΥΔΕ (ο

οποίος μπορεί παράλληλα να διδάσκει και σε ΤΥ), τους εκπαιδευτικούς των τάξεων υποδοχής, τους φιλολόγους ή τους δασκάλους, στα τμήματα των οποίων φοιτούν μαθητές των ΤΥ. Ο Υπεύθυνος Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης θα αναλαμβάνει ρόλο Συντονιστή της ομάδας και θα μεριμνά για τη συστηματική εφαρμογή και εξέλιξη των οκτώ σταδίων εκπαιδευτικής ένταξης για τον κάθε μαθητή.

Στον πίνακα που ακολουθεί απεικονίζονται ανά στάδιο οι συμμετέχοντες στο σχεδιασμό και την παρακολούθηση της εκπαιδευτικής ένταξης των αλλοδαπών και παλιννοστούτων μαθητών, καθώς και τα αξιοποιούμενα σε κάθε περίπτωση μέσα.

	Στάδιο εκπαιδευτικής ένταξης	Εμπλεκόμενοι	Μέσα
1	Διάγνωση επιπέδου γλωσσομάθειας	ΥΔΕ	Τεστ (γίνεται είτε την περίοδο των εγγραφών (σε προκαθορισμένη ημερομηνία) είτε στην αρχή του σχολικού έτους για όσο καιρό ο μαθητής υποστηρίζεται σε ΤΥ ή ΦΤ)
2	Διερεύνηση μαθησιακής ετοιμότητας και μαθησιακού ενδιαφέροντος του μαθητή (ειδικότερα σε σχέση με τις διεργασίες μάθησης και την ικανότητα να μαθαίνει)	ΥΔΕ, εκπαιδευτικοί ΤΥ	Συνέντευξη (γίνεται μία φορά μόνο – κατά την πρώτη εγγραφή του μαθητή στη σχολική μονάδα)
3	Διερεύνηση προηγούμενης γνώσης και εμπειρίας του μαθητή (ειδικότερα σε σχέση με τα αναλυτικά προγράμματα και τη διδασκαλία στο σχολείο που φοίτησε στη χώρα προέλευσης)	ΥΔΕ, εκπαιδευτικοί ΤΥ	Συνέντευξη (γίνεται μία φορά μόνο – κατά την πρώτη εγγραφή του μαθητή στη σχολική μονάδα)
4	Προσδιορισμός σχήματος εκπαιδευτικής ένταξης και υποστήριξης του μαθητή (αναλυτική έγγραφη αναφορά στο σχήμα ένταξης (ΤΥ I / ΤΥ II / ΦΤ) και προσδιορισμός των ωρών συμμετοχής στην «κύρια» τάξη ανά γνωστικό αντικείμενο / μάθημα	ΥΔΕ, Διευθυντής σχολείου, εκπαιδευτικοί ΤΥ, Σχολικός Σύμβουλος	Συνεδρίαση της ΟΔΕ και απόφαση βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας
5	Κατάρτιση εξατομικευμένου εκπαιδευτικού προγράμματος (ΕΕΠ) για κάθε μαθητή <ul style="list-style-type: none"> • Διατύπωση των μαθησιακών στόχων στην Ελληνική γλώσσα • Διατύπωση των μαθησιακών στόχων σε άλλα γνωστικά αντικείμενα / μαθήματα • Διατύπωση των στόχων που συνδέονται με την ένταξη στη σχολική κοινότητα • Σχεδιασμός για την αποτίμηση της επίτευξης των στόχων του ΕΕΠ • Χρονοδιάγραμμα στοχευμένης προόδου (με αναλυτικό προσδιορισμό του προγραμματισμού για τη σταδιακή ένταξη στην «κύρια» τάξη) • Αναφορά στα μαθησιακά μέσα που θα αξιοποιηθούν (εκπαιδευτικό και άλλο υλικό) • Αναφορά στα εργαλεία και τις μεθόδους προσαρμοσμένης αξιολόγησης της προόδου του μαθητή 	ΥΔΕ, εκπαιδευτικοί ΤΥ, δάσκαλος ή φιλόλογος της «κύριας» τάξης, Σχολικός Σύμβουλος	Αρχικό σχέδιο προγράμματος από τον ΥΔΕ, 2ωρη συνεδρίαση του συνόλου των εμπλεκόμενων για κάθε μαθητή
6	Παρακολούθηση της μαθησιακής πορείας και της ένταξης του μαθητή στη σχολική κοινότητα και αναπροσαρμογή, όπου κρίνεται σκόπιμο, του εκπαιδευτικού προγράμματος (περιοδική παρακολούθηση της επίτευξης των	ΥΔΕ, εκπαιδευτικοί ΤΥ, δάσκαλος ή φιλόλογος της «κύριας» τάξης, Σχολικός Σύμβουλος, Σύλλογος Διδασκόντων	Α. Επί μέρους συναντήσεις (διάρκειας 45 λεπτών) του ΥΔΕ μία φορά το μήνα με: α) τον εκπαιδευτικό της ΤΥ β) το δάσκαλο στην πρωτοβάθμια

	μαθησιακών στόχων με τα προκαθορισμένα εργαλεία και μεθόδους – ιδιαίτερη έμφαση στην ένταξη, δηλ. το συντονισμό και τη σύνδεση της δουλειάς στην ΤΥ και το ΦΤ με τη δουλειά στην «κύρια» τάξη)		εκπαίδευση και το φιλόλογο στη δευτεροβάθμια Β. Επί μέρους συναντήσεις (διάρκειας 45 λεπτών) του ΥΔΕ μία φορά το τρίμηνο με όλους τους εκπαιδευτικούς που διδάσκουν οποιοδήποτε μάθημα στο συγκεκριμένο μαθητή Γ. Παρακολούθηση της προόδου του μαθητή ειδικά σε σχέση με τους μαθησιακούς στόχους του ΕΕΠ του, αξιοποιώντας τα εργαλεία και τις μεθόδους που ορίζονται στο ΕΕΠ.
7	Αξιολόγηση της επίτευξης των στόχων του εξατομικευμένου εκπαιδευτικού προγράμματος (προσαρμοσμένη αξιολόγηση της προόδου του μαθητή με τεκμηριωμένο προσδιορισμό της βαθμολογίας του)	ΥΔΕ, εκπαιδευτικοί ΤΥ, δάσκαλος ή φιλόλογος της «κύριας» τάξης, Σχολικός Σύμβουλος, Σύλλογος Διδασκόντων	Α. Επί μέρους συναντήσεις (διάρκειας 45 λεπτών) του ΥΔΕ τον Ιούνιο, μέσα στο πρώτο δεκαήμερο μετά τη λήξη των μαθημάτων ή των εξετάσεων με: α) τον εκπαιδευτικό της ΤΥ β) το δάσκαλο στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και το φιλόλογο στη δευτεροβάθμια Β. Συνάντηση του Συλλόγου Διδασκόντων και τοποθέτηση του συνόλου των εκπαιδευτικών που διδάσκουν οποιοδήποτε μάθημα στο συγκεκριμένο μαθητή Γ. Αξιολόγηση της επίτευξης των στόχων του ΕΕΠ, αξιοποιώντας τα εργαλεία και τις μεθόδους που ορίζονται στο ΕΕΠ.
8	Πρόταση εξατομικευμένου εκπαιδευτικού προγράμματος για το επόμενο έτος	ΥΔΕ, εκπαιδευτικοί ΤΥ, δάσκαλος ή φιλόλογος της «κύριας» τάξης, Σχολικός Σύμβουλος	Σχεδιασμός του ΕΕΠ του μαθητή για την ερχόμενη σχολική χρονιά βάσει των δεδομένων της αξιολόγησής του
Σημ.: Τα στάδια 2 και 3 πραγματοποιούνται μόνο κατά την αρχική προσέλευση του μαθητή στο σχολείο. Στη συνέχεια και για όσο διάστημα ο μαθητής υποστηρίζεται σε ΤΥ και ΦΤ, τα θέματα αυτά καλύπτονται από τη συνολική παρακολούθηση της προόδου του μαθητή και εντάσσονται στο ΕΕΠ του.			

Επιπλέον, ο ΥΔΕ έχει την ευθύνη της ανάπτυξης κλίματος διαπολιτισμικής επικοινωνίας και δράσης μέσα στο σχολείο. Στο πλαίσιο αυτό καταρτίζει ο ΥΔΕ τον Νοέμβριο κάθε έτους σε συνεργασία με τον Διευθυντή του σχολείου πρόγραμμα διαπολιτισμικών δράσεων (π.χ. ανάδειξη και αξιοποίηση του πολιτισμικού κεφαλαίου των (αλλοδαπών και γηγενών) μαθητών του σχολείου, ενημέρωση των γηγενών μαθητών σχετικά με θέματα μετανάστευσης και προσφυγιάς, ανάπτυξη δραστηριοτήτων για την κατανόηση της διαφορετικότητας κλπ). Παράλληλα, ο ΥΔΕ διατηρεί επικοινωνία με έγκυρους επιστημονικούς φορείς διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και σε συνεργασία με το Διευθυντή του σχολείου και το Σχολικό Σύμβουλο δραστηριοποιείται για την οργάνωση ενδοσχολικών επιμορφωτικών σεμιναρίων για το σύνολο του εκπαιδευτικού προσωπικού του σχολείου.

Στο νηπιαγωγείο και στην προσχολική εκπαίδευση θα υπάρχει η δυνατότητα συστηματικής και εντατικής υποστήριξης των αλλοδαπών και παλιννοστούντων παιδιών στην Ελληνική γλώσσα με την επιμέρους εκπαιδευτική απασχόλησή τους για μία ώρα κάθε ημέρα. Η

απασχόληση αυτή θα γίνεται στην «κύρια» τάξη με τη μορφή «συνδιδασκαλίας» από νηπιαγωγό που θα λειτουργεί επικουρικά προς τον πρώτο και θα καλύπτει κατ' ελάχιστο 3 νηπιαγωγεία με αλλοδαπούς και παλιννοστούντες μαθητές.

Την ημέρα της εγγραφής τους στο δημοτικό, το γυμνάσιο ή το λύκειο οι αλλοδαποί και παλιννοστούντες μαθητές ενημερώνονται σχετικά με την ημερομηνία κατά την οποία θα περάσουν τεστ γλωσσομάθειας. Το τεστ αυτό δίνεται σε προκαθορισμένη ημερομηνία τον Ιούνιο ή/και το Σεπτέμβριο κάθε σχολικού έτους. Επιπλέον, δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές που εγγράφονται στο σχολείο στα μέσα της σχολικής χρονιάς, να περνούν το τεστ επί τόπου.

Η αξιολόγηση των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών προσδιορίζεται από το ΕΕΠ τους. Αξιολογούνται δηλαδή, οι στόχοι του ΕΕΠ, οι οποίοι για μαθητές με χαμηλό επίπεδο γλωσσομάθειας στα Ελληνικά εστιάζουν στην εκμάθηση της Ελληνικής γλώσσας και την κοινωνική ένταξη των μαθητών στο σχολείο, ενώ για εκείνους που έχουν κατακτήσει ένα βασικό επίπεδο γλωσσομάθειας στα Ελληνικά, εξειδικεύονται ανά γνωστικό αντικείμενο. Στην τελευταία περίπτωση χρησιμοποιούνται ειδικά προσαρμοσμένα εργαλεία και μέθοδοι αξιολόγησης, ώστε να αποτιμάται η γνώση και ικανότητα των μαθητών στο εκάστοτε αντικείμενο ανεξάρτητα από τη γλωσσική τους ικανότητα.

Οι γονείς των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών της προσχολικής, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ενημερώνονται με ευθύνη του ΥΔΕ στο σχολείο και της νηπιαγωγού στο νηπιαγωγείο προφορικά και γραπτά (με έντυπο υλικό στη γλώσσα τους) σχετικά με:

1. τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των παιδιών τους
2. τα δικά τους δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που συνδέονται με τη φοίτηση του παιδιού τους στο σχολείο
3. τη δομή του Ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος
4. τις εκπαιδευτικές πρακτικές και παρεμβάσεις που υιοθετούνται με στόχο τη σταδιακή εκπαιδευτική ένταξη του παιδιού τους
5. τις προτεινόμενες στάσεις και συμπεριφορές που θα ενισχύσουν το δικό τους ρόλο στην υποστήριξη της μαθησιακής πορείας του παιδιού τους.

Προσωπικό των ΤΥ:

Στις ΤΥ μπορούν να διδάσκουν δάσκαλοι, φιλόλογοι ή απόφοιτοι τμημάτων ξένης γλώσσας και φιλολογίας των Ελληνικών ΑΕΙ, οι οποίοι είναι απαραίτητο να έχουν επιπλέον σχετιζόμενα με το έργο που αναλαμβάνουν προσόντα. Πιο συγκεκριμένα, για την επιλογή των εκπαιδευτικών των ΤΥ συνεκτιμώνται τα επιπλέον προσόντα τους κατά προτεραιότητα ως εξής:

1. διδακτορικό στη Διδακτική της Γλώσσας ως Δεύτερης ή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση ή στη Γλωσσολογία (θεωρητική η εφαρμοσμένη) ή στη Διαφοροποιημένη Διδασκαλία
2. μεταπτυχιακό στη Διδακτική της Γλώσσας ως Δεύτερης ή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση ή στη Γλωσσολογία (θεωρητική η εφαρμοσμένη) ή στη Διαφοροποιημένη Διδασκαλία

3. επιμόρφωση ελάχιστης διάρκειας 50 ωρών στη Διδακτική της Γλώσσας ως Δεύτερης ή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση ή στη Γλωσσολογία (θεωρητική η εφαρμοσμένη) ή στη Διαφοροποιημένη Διδασκαλία
4. εμπειρία διδασκαλίας σε τάξη υποδοχής ή σε διαπολιτισμικό σχολείο ή σε Ελληνικό σχολείο του εξωτερικού ή της Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας σε ενήλικες
5. συγγραφικό έργο ή/και δημοσιεύσεις στη Διδακτική της Γλώσσας ως δεύτερης ή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση ή στη Γλωσσολογία (θεωρητική η εφαρμοσμένη) ή στη Διαφοροποιημένη Διδασκαλία.

Στην περίπτωση που στη σχολική μονάδα υπάρχει ήδη εκπαιδευτικός με οργανική θέση (στο συγκεκριμένο σχολείο) που να πληρεί οποιαδήποτε από τα επιπλέον προσόντα που αναφέρονται στις παραπάνω 5 κατηγορίες, αναλαμβάνει αυτός τη διδασκαλία σε ΤΥ. Αν στο σχολείο λειτουργούν περισσότερες της μίας ΤΥ, επιλέγονται με την ίδια λογική οι εκπαιδευτικοί των ΤΥ, με προτεραιότητα στο προσωπικό που κατέχει οργανική θέση στο σχολείο. Αν δεν πληρεί κανείς από τους εκπαιδευτικούς τα ελάχιστα επιπλέον προσόντα, επιλέγονται εκπαιδευτικοί από την εκάστοτε ισχύουσα κατάσταση διοριστέων του ΑΣΕΠ, με την προϋπόθεση ότι έχουν την ειδικότητα και τα επιπλέον προσόντα που περιγράφονται παραπάνω. Όταν εξαντλούνται οι πληρούντες τα απαιτούμενα προσόντα από την κατάσταση διοριστέων, αξιοποιούνται οι αναπληρωτές που έχουν τα απαιτούμενα προσόντα. Η διδασκαλία σε ΤΥ μοριοδοτείται με 2 μόρια.

Ρόλο ΥΔΕ μπορεί να αναλαμβάνει ο εκπαιδευτικός που συγκεντρώνει τα απαιτούμενα για τη διδασκαλία σε ΤΥ προσόντα υπό τον όρο ότι κατέχει οργανική θέση στο συγκεκριμένο σχολείο. Για το έργο που αναλαμβάνει ο ΥΔΕ έχει έκπτωση ωραρίου 4 ώρες από το πρόγραμμά του. Στην περίπτωση που διδάσκει σε ΤΥ, λαμβάνει επιπλέον και τα 2 μόρια που προβλέπονται.

5. Πιλοτικά Αναλυτικά προγράμματα για τη διδασκαλία της ελληνικής σε Τάξεις Υποδοχής στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Τα αναλυτικά προγράμματα που προτείνονται σε αυτή την έκθεση είναι πιλοτικά και έχουν αρχίσει να εφαρμόζονται σε σχολεία με τα οποία συνεργάζεται η Δράση 1. Τα προγράμματα απευθύνονται σε νεοεσερχόμενους μαθητές αλλογενείς και αλλόγλωσσους που βρίσκονται σε αρχάριο ή ψευδοαρχάριο επίπεδο ελληνομάθειας.

Η διάρκεια της προτεινόμενης διδασκαλίας κυμαίνεται από 90-120 ώρες και κατανέμεται σε 4 ώρες την εβδομάδα περίπου.

Τα κριτήρια με βάση τα οποία εντάσσουμε μαθητές σε Τ.Υ είναι:

- Η ηλικία
- Ο χρόνος άφιξής τους στη χώρα
- Το διαγνωστικό τεστ μέσα από το οποίο διαφαίνεται το επίπεδο ελληνομάθειας, οι γλωσσικές ανάγκες τους και η εικόνα που έχει σχηματίσει ο εκπαιδευτικός της αντίστοιχης ηλικιακά κανονικής τάξης φυσικών ομιλητών.

Σκοπός των παρόντων αναλυτικών προγραμμάτων είναι να κατευθύνει τον εκπαιδευτικό που αναλαμβάνει την Τ.Υ στην επιλογή, διάταξη και κατανομή των γλωσσικών στοιχείων. Αυτή η διαδικασία της ταχύρρυθμης διδασκαλίας της γλώσσας στοχεύει στο να καταστήσει τους αλλόγλωσσους μαθητές επικοινωνιακά επαρκείς ώστε βαθμιαία να ενταχθούν ομαλά στην αντίστοιχη σχολική τάξη.

Εδιότεροι στόχοι είναι η ανάπτυξη των τεσσάρων δεξιοτήτων (κατανόηση προφορικού και γραπτού λόγου, παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου) έτσι ώστε να ανταποκριθεί σταδιακά στις απαιτήσεις του επίσημου αναλυτικού προγράμματος.

Η αρχή στην οποία βασίζεται το προτεινόμενο αναλυτικό πρόγραμμα είναι η σπειροειδής διάταξη της ύλης, δηλαδή ο εμπλουτισμός και η εξακρίνωση της κάθε θεματικής ενότητας με λεξιλόγιο και φαινόμενα μορφοσύνταξης. Επιπλέον οι μαθητές εξοικειώνονται με κοινωνικοπολιτισμικά στοιχεία της χώρας διαμονής και παράλληλα αποκτούν κατά το δυνατό την ικανότητα να επικοινωνήσουν αντίστοιχα στοιχεία της δικής τους χώρας.

Με αυτόν τον τρόπο αναδεικνύονται διαπολιτισμικές αξίες όπως η αρμονική συμβίωση λαών και κοινωνικών ομάδων.

Με την εφαρμογή του προτεινόμενου προγράμματος αναμένεται ότι οι μαθητές θα είναι σε θέση να χειριστούν τις καθημερινές τους ανάγκες εντός και εκτός σχολείου.

Επειδή έχουν διαπιστωθεί ποικίλλες περιπτώσεις μη συστηματικής φοίτησης είτε στην Ελλάδα είτε στη χώρα προέλευσης συνιστάται η ευέλικτη αξιοποίηση του αναλυτικού προγράμματος τόσο ως προς τον χρόνο εφαρμογής του όσο και ως προς τη συνολική διάρκεια φοίτησης των μαθητών στις Τ.Υ. Ο εκπαιδευτικός έχει τη δυνατότητα να προσαρμόσει το Αναλυτικό Πρόγραμμα στις ανάγκες των εκάστοτε μαθητών του.

Στη πρωτοσχολική βαθμίδα εκπαίδευσης ο αλλόγλωσσος μαθητής ενδέχεται να μπορεί να παρακολουθήσει τη ροή του μαθήματος στην κανονική τάξη εφόσον διδάσκεται από την αρχή τους μηχανισμούς της γραφής και της ανάγνωσης. Ωστόσο ακόμα και σε αυτές τις περιπτώσεις το αναλυτικό πρόγραμμα είναι χρήσιμο για την απόκτηση επικοινωνιακών δεξιοτήτων τις οποίες ο φυσικός ομιλητής έχει ήδη αναπτύξει στο άμεσο κοινωνικό του περιβάλλον. Οι δεξιότητες αυτές είναι εντελώς απαραίτητες ειδικά σε περιπτώσεις παιδιών που δεν έχουν φοιτήσει σε ελληνόφωνο νηπιαγωγείο.

Σε μεγαλύτερες ηλικίες ο μαθητής, ανάλογα με τα αποτελέσματα του διαγνωστικού τεστ, ακολουθεί το πρόγραμμα της Τ.Υ. ώστε να αποκτήσει τα βασικά δομικά στοιχεία των ελληνικών έτσι ώστε να μπορεί να εκφραστεί και να επικοινωνήσει με διδάσκοντες και συμμαθητές. Ο εκπαιδευτικός της Τ.Υ. συνεργάζεται με τον εκπαιδευτικό της κανονικής τάξης ως προς το θεματικό άξονα και ως προς την αξιοποίηση εκείνων των τεχνικών που θα επιτρέψουν στον μαθητή να εκφραστεί προφορικά και να αποκτήσει αυτοπεποίθηση.

Κατά την εφαρμογή του προγράμματος συνιστάται να δοθεί προτεραιότητα στην κατανόηση και παραγωγή προφορικού λόγου και στη συνέχεια στην κατανόηση και παραγωγή του γραπτού λόγου. Κλιμακωτά ο μαθητής χρειάζεται να ασκηθεί στην οργάνωση τόσο του προφορικού όσο και του γραπτού λόγου σε διαφορετικά κειμενικά είδη. Επιπλέον προτείνεται η επαφή με ολοκληρωμένα έργα παιδικής λογοτεχνίας καθώς και η αξιοποίηση διασκευασμένων κειμένων που έχουν παραχθεί στο πλαίσιο προγραμμάτων (ΚΕΔΑ, ΕΔΙΑΜΜΕ, Μουσουλμανόπαιδες). Παράλληλα επιβάλλεται η χρήση οπτικοακουστικών μέσων ή και ακουστικών ερεθισμάτων με αυθεντικό φυσικό λόγο.

Ως προς τη μεθοδολογία ακολουθούνται οι αρχές της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας, εφόσον αυτό είναι εφικτό, και προτείνεται η περαιτέρω αξιοποίηση τους στην κανονική σχολική τάξη. Η συμμετοχή του αλλόγλωσσου σε ομάδα μαθητών αποτελεί αναγκαία και ικανή συνθήκη για την ένταξή του στην κανονική τάξη και την ενίσχυση της αυτοεκτίμησής του. Καλό θα είναι η διδασκαλία στις Τ.Υ ενίοτε να κινητοποιείται από υλικό γλωσσικό και μη το οποίο προτείνουν και συλλέγουν οι ίδιοι μαθητές με βάση τις προσωπικές τους εμπειρίες και τα ενδιαφέροντά τους. Με αυτόν τον τρόπο η εκπαιδευτική διαδικασία καθίσταται μαθητοκεντρική και το περιεχόμενο της πολυπολιτισμικό.

5.1 Αναλυτικό πρόγραμμα για τη διδασκαλία των ελληνικών στις Τ. Υ. τάξεις: Α΄ - Β΄ του δημοτικού

Θεματικός άξονας	Δεξιότητες	Θεματικό λεξιλόγιο	Μορφοσυντακτικές δομές	Προτεινόμενο διδακτικό υλικό	Προτεινόμενος διδακτικός χρόνος (διδακτικές ώρες)				
					2	2			
1. Γνωριμία με το δάσκαλο και τους συμμαθητές	Να λένε το όνομά τους, να ρωτάνε τα ονόματα των άλλων, να λένε από πού είναι, να φωνάζουν τους άλλους με το όνομά τους	Ονόματα παιδιών, ονόματα χωρών	Πώς σε λένε; Με λένε... Είμαι ο... Είμαι η ... Είμαι από τον/τη(ν)/το... Γεια σου, Τον λένε... Τη(ν) λένε... Είναι από..	ΚΕΔΑ Γεια σας 1: σελ. 10-11, 14-19. ΕΔΙΑΜΜΕ Μαργαρίτα 1 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 14-19. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 13, 16. Μαργαρίτα 2 Τετράδιο Εργασιών: σελ. 11-12, 14.	2	2			
2. Παραγγέλματα - απλές οδηγίες - ερωτήσεις	Να κατανοούν και να ανταποκρίνονται σε απλές προφορικές οδηγίες, να χρησιμοποιούν στερεότυπες φράσεις Να αποκωδικοποιούν τον τόνο και την ένταση της φωνής Να ρωτάνε για την ονομασία αντικειμένων στα ελληνικά Να απαντούν καταφατικά ή αρνητικά	Λεξιλόγιο διδακτικών οδηγιών: Ανοίξτε / κλείστε, βγάλτε / βάλτε τα βιβλία στην τσάντα πηγαίνει/ έλα, σήκω, κάθισε, 'Ανοίξε το παράθυρο / κλείσε την πόρτα...	Σήκω/κάθισε κάτω Έλα /πήγαυε Βγάλε/ άνοιξε το βιβλίο, τα βιβλία Γράψε/σβήσε Πάρε/δώσε Βρες/ψάξε Κάθισε Ήσυχία Διάλειμμα Βγες έξω Να πάω στον/στην...; Μπορώ να .../ Μπορείτε να ... Τι είναι αυτό; Πώς το λένε αυτό στα ελληνικά; Πώς το λένε στη γλώσσα σου; Είναι...; Ναι, είναι/ Όχι, δεν είναι...	ΚΕΔΑ Γεια σας 1: σελ. 26-30. ΕΔΙΑΜΜΕ Μαργαρίτα 1 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 20-25. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 21-24. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΡΟΜΑ Μιλώ, γράφω Α: σελ. 37-39.	2				
3. Γράμματα	Να διαβάζουν τα γράμματα, να τα αναγνωρίζουν, να τα αντιγράφουν σωστά, να γράφουν όλα τα γράμματα και	Ονόματα, αντικείμενα της τάξης, ζώα,		ΚΕΔΑ Η Μαγεία της Αλφαβήτας	4	4	4	4	4

	να αντιστοιχίζουν τα μικρά με τα κεφαλαία, να γράφουν τα γράμματα σωστά ώστε να είναι αναγνώσιμα και με τη σωστή φορά, να αναγνωρίζουν γράμματα που υπάρχουν και στη δική τους γλώσσα Να διαβάζουν γνωστές λέξεις, να γράφουν σωστά λέξεις με υπαγόρευση	μαθήματα, ημέρες, μήνες, αντικείμενα αγαπημένα, αντικείμενα καθημερινής χρήσης		Γεια σας 1: σελ. 32-42, 45-50, 52, 56-58, 62-64, 67-70, 74, 78-82, 84-87, 90-94, 99-102, 107-110, 113, 116-117, 120, 124, 130, 138, 140-143, 146, 148. Μικρό Λεξικό 1 ΕΔΙΑΜΜΕ Η Αλφαβήτα ταξιδεύει Παίζω και μαθαίνω: Μέρος Α', Β' και Γ' Παίζω και Μιλώ Μαργαρίτα 1 Τετράδιο Εργασιών: (Αλφαβητάριο) σελ. 53-65.					
4. Αριθμοί	Να μετρούν σωστά, να αριθμούν, να αποκωδικοποιούν τα αριθμητικά σύμβολα, να γράφουν σωστά τους αριθμούς με υπαγόρευση	Αγόρια, κορίτσια, αντικείμενα στην τάξη, αριθμοί σελίδων, ημερομηνίες, ζώα, φρούτα, τρόφιμα, τιμές προϊόντων	Πόσα είναι; Είναι... Δεν είναι.. Πόσο κάνει/κάνουν; Κάνει/κάνουν... ευρώ/λεπτά	ΕΔΙΑΜΜΕ Μαργαρίτα 1 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 31-32. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 30,32, 33, 34. ΚΕΔΑ Γεια σας 1: σελ. 144-157.	2	2			
5. Δίψηφα σύμφωνα / φωνήεντα - συμφωνικά συμπλέγματα	Να αναγνωρίζουν και να γράφουν σωστά τους δίψηφα σύμφωνα (μπ, ντ, γκ κλπ), και τα δίψηφα φωνήεντα (αι, ει, οι κλπ), να γράφουν όλα τα γράμματα στα συμφωνικά συμπλέγματα	Αντικείμενα καθημερινής χρήσης, ρούχα, φρούτα, ζώα, κλπ		ΕΔΙΑΜΜΕ Μαθαίνω να διαβάζω Μαργαρίτα 1 Τετράδιο Εργασιών: σελ. 66-71. ΚΕΔΑ Μαζί 1 Τετράδιο Εργασιών: σελ. 15-22. Γεια σας 2: σελ. 8-22, 31-33, 54.	2	2	2	2	
6. Τονισμός - συλλαβισμός	Να ακούνε το δυναμικό τόνο, να τονίζουν σωστά, να ξέρουν πότε μια λέξη δεν τονίζεται			ΚΕΔΑ Γεια σας 1: σελ. 43-44, 47, 51, 55, 61-62,	2	2			

	Να χωρίζουν τις λέξεις σε συλλαβές			66, 72, 77, 83, 97, 106, 112, 118, 121. Γεια σας 2: σελ. 26. Γεια σας 4: σελ. 25, 27.					
7. Ο εαυτός μου	Να παρουσιάζουν τον εαυτό τους, να λένε βασικές πληροφορίες για τον εαυτό τους, να περιγράφουν τον εαυτό τους	Ονόματα, ηλικία, χώρα καταγωγής, ενδιαφέροντα, αγαπημένες ασχολίες, επίθετα για την περιγραφή του σώματος, χρώματα, μέρη του σώματος	Είμαι ο... Είμαι η... Είμαι ... χρονών Είμαι από τον/τη(ν)/το... (Δε) Μου αρέσει να ... (Δε) Μου αρέσει ο/η/το... Είμαι ψηλός-ή / κοντός -ή... Έχω ... μαλλιά Έχω ... μάτια, κλπ	ΕΔΙΑΜΜΕ: Μαργαρίτα 1 Τετράδιο Εργασιών: σελ. 17-19, 36-44, 48-51. Βλέπω και διαβάζω Τετράδιο Εργασιών: σελ. 8. Μαργαρίτα 2 Τετράδιο Εργασιών: σελ. 9-10, 14-15. ΚΕΔΑ Γεια σας 3: σελ. 34, 55, 62, 64-65, 68, 70-71.	2	2	2		
8. Χαιρετισμοί – γνωριμία με τους άλλους	Να λένε τους χαιρετισμούς, να επιλέγουν τον κατάλληλο χαιρετισμό κάθε φορά, να χρησιμοποιούν τον πληθυντικό ευγένειας Να ρωτάνε τους άλλους βασικές πληροφορίες	Γεια σου,... Γεια σας κύριε/κυρία Χαίρετε Καλημέρα/ Καλησπέρα/ Καληνύχτα, Καλό μεσημέρι/απόγευμα/ βράδυ	Πώς σε/σας λένε; Από πού είσαι/είστε; Πού πας/πάτε; Πάω στην πρώτη τάξη Σας/Σε παρακαλώ... Μπορώ να ... Μπορείτε να ... Θα ήθελες να ...	ΕΔΙΑΜΜΕ Μαργαρίτα 1 Βιβλίο μαθητή: σελ. 10-19. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 9-13. ΚΕΔΑ Γεια σας 2: σελ. 215-217.	2				
9. Η οικογένειά μου	Να μιλάνε για την οικογένειά τους, να αναφέρουν τα ονόματά τους και τη σχέση συγγένειας, να φτιάχνουν το οικογενειακό τους δέντρο	Πατέρας (μπαμπάς), μητέρα (μαμά), παππούς, γιαγιά, αδερ(λ)φός, αδερ(λ)φή, αδέρ(λ)φια, θείος, θεία, ξάδερ(λ)φος, ξαδέρ(λ)φη, κατοικίδιο ζώο, κλπ	Ποιος είναι αυτός; Ποια είναι αυτή; Πώς τον λένε τον (μπαμπά); Πώς τη λένε τη (μαμά); Πώς το λένε το ζώο;.. Τον/τη(ν)/το λένε... Οριστικό άρθρο: αρσενικό - θηλυκό – ουδέτερο Χρήση ονομαστικής - αιτιατικής με ονόματα Με ποιον/-α μένεις; Μένω με τον/τη(ν)...	ΕΔΙΑΜΜΕ Μαργαρίτα 2 Τετράδιο Εργασιών: σελ. 18-21. ΚΕΔΑ Για σας 3: σελ. 7, 11-12, 17-18, 27, 35, 37, 57. Μικρό Λεξικό 3: σελ. 7-11.	2	2			

1.1. ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

<p>10. Η τάξη μου / το σχολείο μου</p>	<p>Να αναγνωρίζουν και να αναφέρουν αντικείμενα της σχολικής τάξης, να περιγράφουν τι υπάρχει στην τάξη, να αναφέρουν τους χώρους του σχολείου, Να λένε ποιοι είναι οι συμμαθητές τους Να εκφράζουν την κτήση με κτητικές αντωνυμίες, να σχηματίζουν και να χρησιμοποιούν προφορικά τη γενική κτητική για αρσενικά και θηλυκά ονόματα Να χρησιμοποιούν σωστά το οριστικό και το αόριστο άρθρο</p>	<p>Πράγματα της σχολικής τσάντας (βιβλίο, τετράδιο, μολύβι, κλπ) Αντικείμενα της σχολικής τάξης: πίνακας, κιμωλία, βιβλιοθήκη, χάρτης, εικόνες, χρώματα, πλαστελίνες, χαρτί, πόρτα, παράθυρο, κουρτίνες, φυτά, κλπ Πρόσωπα του σχολείου: ονόματα συμμαθητών/-τριών, (συμ)μαθητής / -τρια, δάσκαλος /-α, διευθυντής /-τρια, γυμναστής /-τρια, ο/η μουσικός, καθηγητής/-τρια αγγλικών, γαλλικών, καθαριστής/-τρια, κλπ</p>	<p>Πού είναι ο χάρακας/η γόμα /το μολύβι...; Είναι πάνω/κάτω/μέσα στον/στη(ν)/στο... κοντά, μακριά/έξω από... Τοπικά επιρρήματα Διαχωρισμός άρθρων με ονόματα: ο Νίκος, ο Γιάννης, ο Ηλίας, η Μαρία, η Ζωή, το παιδί, το βιβλίο, το μάθημα Ενικός - πληθυντικός Τι είναι αυτό; Είναι ένας, μία, ένα... Τι έχω μέσα στην τσάντα; Έχω, έχεις, έχει, έχουμε, έχετε, έχουν... Τίνος/ποιανού είναι...; Αυτός/-ή/-ό είναι ο/η/το... μου/σου/του/της/του/μας/σας/τους Είναι του.../της... Εγώ είμαι Εσύ είσαι Αυτός/-ή/-ό είναι Εμείς είμαστε Εσείς είσατε Αυτοί/-ές/-ά είναι</p>	<p>ΕΔΙΑΜΜΕ Μαργαρίτα 1 Τετράδιο Εργασιών: σελ. 20-29, 35. Μαργαρίτα 2 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 15, 19, 31-33. Τετράδιο εργασιών: σελ. 27. ΚΕΔΑ Γεια σας 2: σελ. 6-12, 38, 44-51, 56, 65-68, 70-113. Γεια σας 3: σελ. 38-42, 45-49. Μικρό Λεξικό 2 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΡΟΜΑ Μιλώ, γράφω Α: σελ. 35-41.</p>	2	2	2	2	2
<p>11. Τα μαθήματά μου</p>	<p>Να γνωρίζουν τα ονόματα των μαθημάτων τους και να τα αποκωδικοποιούν Να εκφράζουν αρέσκεια και απαρέσκεια για κάθε μάθημα</p>	<p>Γλώσσα, Μαθηματικά, Μελέτη Περιβάλλοντος, Μουσική, Φυσική Αγωγή (Γυμναστική), Αγγλικά, Αισθητική Αγωγή (Τεχνικά), Ευέλικτη Ζώνη, κλπ Ημέρες της εβδομάδας</p>	<p>Τα μαθήματά μου είναι... (Δε) Μου αρέσει η.../ τα... Το αγαπημένο μου μάθημα είναι η.../τα... Τι μάθημα έχουμε τώρα; Έχουμε... Κάθε πότε έχουμε ... (Γυμναστική); Κάθε (Δευτέρα)...</p>	<p>ΚΕΔΑ Διηγούμαι και γράφω ιστορίες 1: σελ. 15-18. Γεια σας 2: σελ. 114-129.</p>	2	2			
<p>12. Καθημερινό πρόγραμμα</p>	<p>Να μιλάνε για ό,τι κάνουν κάθε μέρα, να χρησιμοποιούν βασικά ρήματα στον ενεστώτα ενεργητικής φωνής και παθητικής φωνής για το καθημερινό πρόγραμμα,</p>	<p>Κάθε πρωί, απόγευμα, βράδυ... Ξυπνάω, πλένω (-ομαι), χτενίζω (-ομαι), ντύνομαι, τρώω, πάω, γυρίζω, κάθομαι, διαβάζω,</p>	<p>Ξυπνάω στις... Πλένομαι, ντύνομαι, χτενίζομαι... Βάζω τα βιβλία μου, παίρνω την τσάντα μου, πάω στο σχολείο με το ..., κάνουμε μάθημα... Στο διάλειμμα βγαίνω έξω και τρώω...</p>	<p>ΕΔΙΑΜΜΕ Μαργαρίτα 1 Τετράδιο Εργασιών: σελ. 46-47. Μαργαρίτα 2 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 23-27. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 23-26.</p>	2	2	2	2	2

	να συντάσσουν απλές προτάσεις (ΥΡΑ), να χρησιμοποιούν σωστά τα συμπληρώματα: π.χ. <i>Ξυπνάω στις 7...</i> Να μιλάνε για τις εξωσχολικές δραστηριότητες Να ρωτάνε και να λένε την ώρα, να αποκωδικοποιούν την ένδειξη της ώρας στο αναλογικό και στο ψηφιακό ρολόι	βλέπω, παίζω, κοιμάμαι, κλπ Τη Δευτέρα/ Κάθε Δευτέρα πάω...	Γυρίζω από το σχολείο στις ... Τρώω, διαβάζω, βλέπω τηλεόραση, παίζω, κοιμάμαι στις ... Κάθε Δευτέρα πάω στο Ωδείο και κάνω ... Τι ώρα πας ... (στο σχολείο); Πάω στη μία / στις τρεις Τι ώρα είναι; Είναι...	Μαργαρίτα 3 Τετράδιο Εργασιών: σελ. 24, 50-51. ΚΕΔΑ Για σας 4: σελ. 8, 12-13, 21, 26, 33-40, 43, 49-50, 52-55, 57, 60-61. Αφίσα: Οικογένεια					
13. Το σπίτι μου - η γειτονιά μου	Να αναφέρουν τα δωμάτια και τα μέρη του σπιτιού, να γνωρίζουν βασικά αντικείμενα που υπάρχουν σε κάθε δωμάτιο, να λένε τι κάνουν σε κάθε δωμάτιο, να περιγράφουν με συχνόχρηστα επίθετα το σπίτι τους, να γνωρίζουν βασικά εξωτερικά χαρακτηριστικά του σπιτιού, να μιλάνε για τη γειτονιά τους	Το σπίτι, το διαμέρισμα, η μονοκατοικία, η πολυκατοικία, το (υπνο)δωμάτιο το σαλόνι, το μπάνιο, η κουζίνα, κλπ Αντικείμενα που ανήκουν σε κάθε δωμάτιο (<i>κουζίνα, ψυγείο</i> κλπ), η σκεπή, η καμινάδα, η είσοδος, η έξοδος, η αποθήκη, τα κάγκελα, η βεράντα, το μπαλκόνι, η ταρατσά, το γκαράζ, η πυλωτή, η αυλή, τα φυτά, τα δέντρα, ο δρόμος, κλπ Μεγάλο-μικρό, φωτεινό - σκοτεινό, κλπ Πολλά / λίγα παράθυρα / μπαλκονόπορτες, κλπ Ισόγειο, υπόγειο, 1 ^{ος} , 2 ^{ος} ... όροφος, κλπ	Μένω στο(ν)/ στη(ν)/ στο ... (περιοχή) Το σπίτι μου είναι στο ισόγειο / στον ... όροφο Έχει ... δωμάτια Μέσα στην κουζίνα υπάρχει / έχουμε ... Μπροστά / Πίσω από το σπίτι υπάρχει ένα... Κοντά σε / Μακριά /Απέναντι από το σπίτι υπάρχει ένα... Γύρω από το σπίτι έχει / υπάρχουν... Υπάρχει + ονομαστική Έχουμε + αιτιατική	ΚΕΔΑ Για σας 3: σελ. 106-113, 116-118, 141, 144, 148-151, 153, 155-158, 160-161, 168. Μικρό Λεξικό 3: σελ. 12-31. Αφίσες: Η πολυκατοικία / Στο δρόμο / Τα παιδιά παίζουν ΕΔΙΑΜΜΕ Μαργαρίτα 2 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 40-47. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 40-44. Μαργαρίτα 3 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 30. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 32.	2	2	2	2	
14. Φαγητό - διάλειμμα στο	Να μιλάνε και να αναγνωρίζουν καθημερινά φαγητά, να λένε τι	Πρωινό, μεσημεριανό,	Το πρωί / μεσημέρι/ βράδυ πίνω.../τρώω...	ΕΔΙΑΜΜΕ Μαργαρίτα 1	2	2			

σχολείο	τρώνε το πρωί, το μεσημέρι, το βράδυ, να διαχωρίζουν βασικά είδη φαγητών, να λένε και να γράφουν τι πίνουν και τι τρώνε στο διάλειμμα, να χρησιμοποιούν συχνόχρηστες φράσεις για το φαγητό: π.χ. <i>ένα ποτήρι γάλα</i> Να χρησιμοποιούν σωστά όλα τα πρόσωπα σε βασικά ρήματα της ενεργητικής φωνής	βραδινό, φυσικοί χυμοί, ψωμί, φρούτα, γλυκά, ζυμαρικά, ψάρια, λαχανικά, όσπρια, σαλάτα, αβγά, γαλακτοκομικά κλπ Λεξιλόγιο τροφών που πουλιούνται στα κυλικεία (<i>ταστ, σάντουιτς, τυρόπιτα, κουλούρι, κλπ</i>)	Στο διάλειμμα πίνω... τρώω... Μου αρέσει/-ουν ο/η/το/οι/τα... Πεινάω / Θέλω να φάω... Διψάω / Θέλω να πω... Τι θέλεις; Θέλω/-εις/-ει/-ουμε/-ετε/-ουν...	Βιβλίο Μαθητή: σελ. 39-43. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 36-39, 46. Μαργαρίτα 2 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 28-39. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 30-38. Μαργαρίτα 3 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 18-21. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 19-23. ΚΕΔΑ Για σας 2: σελ. 197-201. Αφίσα: Λαϊκή αγορά					
15. Ελεύθερος χρόνος - ενδιαφέροντα Επαγγέλματα	Να μιλάνε για τις αγαπημένες τους ασχολίες και τα ενδιαφέροντά τους, να αναφέρουν τις εξωσχολικές δραστηριότητες Να γνωρίζουν επαγγέλματα Να μιλάνε για τον/την αγαπημένο/-η τους αθλητή (-τρια), ηθοποιό, τραγουδιστή (-τρια), κλπ	Ενδιαφέροντα, αθλήματα, ψώνια, θέατρο, χορός, μουσική, σινεμά, διάβασμα, παιχνίδι, κλπ Επαγγέλματα της οικογένειας των μαθητών, επαγγέλματα που ενδιαφέρουν τους μαθητές	Μου αρέσει ο/η/ το... Μου αρέσει να ... Ο αγαπημένος μου ... είναι ο/η/... Κάθε (<i>Σάββατο</i>) / Συχνά πηγαίνω στο(ν)/στη(ν)/στο...	ΚΕΔΑ Διηγούμαι και γράφω ιστορίες 1: σελ. 22-24. ΕΔΙΑΜΜΕ Μαργαρίτα 2 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 22-27. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 46. Μαργαρίτα 3 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 13-15. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 9-11, 14-17.	2	2			
16. Παιχνίδια - γυμναστική	Να μιλάνε για τα αγαπημένα τους παιχνίδια, να λένε ποια παιχνίδια παίζουν στο διάλειμμα και στη γυμναστική, να καταλαβαίνουν και να δίνουν απλές οδηγίες των παιχνιδιών που παίζουν συχνά	Είδη παιχνιδιών (<i>κρυφτό, κυνηγητό, μπάλα, κλπ</i>)	Στο διάλειμμα παίζουμε... Στη γυμναστική παίζουμε... Για να παίξουμε χρειαζόμαστε... (Δεν) Πρέπει να...	ΕΔΙΑΜΜΕ Μαργαρίτα 2 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 51-54. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 45-47. ΚΕΔΑ Για σας 2: σελ. 168-176. Αφίσα: Τα παιδιά παίζουν	2	2			
17. Ρούχα	Να μιλάνε για τα ρούχα που φοράνε, να αναγνωρίζουν βασικά είδη ρουχισμού Να χρησιμοποιούν σωστά	Συχνόχρηστο λεξιλόγιο για τα ρούχα: παντελόνι, μπλούζα,	Τι φοράς; Φοράω... Τι φοράει ο/η/...; Φοράει...	ΕΔΙΑΜΜΕ Μαργαρίτα 1 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 44-49. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 40-44.	2	2			

1.1. ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

	στερεότυπες φράσεις π.χ. <i>αθλητικά παπούτσια</i> Να σχηματίζουν σωστά όλα τα πρόσωπα των ρημάτων της Β' συζυγίας στον ενεστώτα ενεργητικής φωνής	παπούτσια, μπότες, πουλόβερ, μπουφάν, σκούφος, γάντια, κλπ	Τι χρώμα είναι ο/η/το/οι/τα...; Φοράω(-ώ)/-άς/-άει(-ά)/-άμε/-άτε/-άνε(-ούν)	Μαργαρίτα 3 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 46-47. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 47-49. ΚΕΔΑ Για σας 3: σελ. 58-59.					
18. Εποχές - εκδρομές - ημερολόγιο	Να γνωρίζουν τις 4 εποχές, να μιλάνε για βασικά χαρακτηριστικά του καιρού σε κάθε εποχή, να γνωρίζουν τους 12 μήνες και τους μήνες κάθε εποχής Να γνωρίζουν τι φοράμε κάθε εποχή Να μιλάνε με βασικά συχνόχρηστα ρήματα για το τι έκαναν χτες και τι έκαναν σε μία εκδρομή που πήγαν Να γράφουν τι έκαναν στο ημερολόγιό τους	Χειμώνας, άνοιξη, καλοκαίρι, φθινόπωρο, ονόματα μηνών, ημερομηνία, είδη ρούχων για κάθε εποχή, κλπ	Τώρα έχουμε (<i>χειμώνα</i>) Σήμερα είναι... (ημερομηνία) Ο μήνας ... έχει ... μέρες Σήμερα κάνει (<i>πολύ</i>) κρύο, ζέστη, Φυσάει, βρέχει, χιονίζει, έχει ήλιο, έχει συννεφιά, κλπ Αόριστος βασικών ρημάτων (<i>ήμουν, είχα, ξύπνησα, έφαγα, ήπια, φόρεσα, έβαλα, πήγα, είδα, γύρισα, έκανα, διάβασα, έπαιξα, κοιμήθηκα</i>)	ΕΔΙΑΜΜΕ Μαργαρίτα 2 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 45, 51-52. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 48-50. Μαργαρίτα 3 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 29-31, 54-57. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 33-34, 54-56. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΡΟΜΑ Μιλώ, γράφω Β: σελ. 21-25. ΚΕΔΑ Για σας 4: σελ. 79, 83, 141-143.	2	2	2	2	
19. Γενέθλια - πάρτι	Να μιλάνε για τα γενέθλιά τους, να λένε πότε είναι, να γράφουν μία πρόσκληση για πάρτι Να μιλάνε για τα μελλοντικά τους σχέδια	Γενέθλια, πάρτι, πρόσκληση, φίλος (-η), προσκαλώ, ημερομηνία	Θα κάνω πάρτι, θα αγοράσουμε, φτιάξουμε..., θα καλέσω τον/την... Θα φάμε..., θα πιούμε..., Αύριο, μεθαύριο, σε ... ώρες, ... μέρες, την επόμενη (<i>Δευτέρα</i>), του χρόνου, σε ... χρόνια θα είμαι / πάω... Μέλλοντας βασικών ρημάτων (<i>θα είμαι, θα έχω, θα ξυπνήσω, θα φάω, θα πιω, θα φορέσω, θα βάλω, θα πιω, θα δω, θα γυρίσω, θα κάνω, θα διαβάσω, θα παίξω, θα κοιμηθώ</i>)	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΡΟΜΑ Μιλώ, γράφω Α: σελ. 61-62. ΚΕΔΑ Αφίσα: Τα γενέθλια ΕΔΙΑΜΜΕ Μαργαρίτα 2 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 41-44. Μαργαρίτα 3 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 59-64. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 43-46, 57-65.	2	2			
20. Υγεία - επίσκεψη στο γιατρό	Να μιλάνε για το πώς αισθάνονται Να αναφέρονται στα μέρη του σώματός τους Να περιγράφουν μία επίσκεψη	Καλά, μια χαρά, μέτρια, χάλια, κλπ Είμαι άρρωστος /-η, βήχω, φτερνίζομαι,	(Δεν)Είμαι / νιώθω (<i>πολύ καλά, καλά, μέτρια, χάλια</i>), έχω πυρετό, με πονάει ο/η/το... Παίρνω φάρμακο ...	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΡΟΜΑ Μιλώ, γράφω Α: σελ. 13-15, 18-23.	2	2			

	στο γιατρό	πονάω, κλπ Συνάχι, πυρετός, θερμόμετρο, λαιμός, δόντια, κεφάλι, στομάχι, κοιλιά, φάρμακα, ο/η γιατρός, ο/η οδοντίατρος, κλπ	Βάζω θερμόμετρο Έχω συνάχι Βήχω (Δεν) Πρέπει να...							
--	------------	--	---	--	--	--	--	--	--	--

5.2 Αναλυτικό πρόγραμμα για τη διδασκαλία των ελληνικών στις Τ. Υ. τάξεις: Γ΄ - Δ΄ του δημοτικού

Θεματικός άξονας	Δεξιότητες	Θεματικό λεξιλόγιο	Μορφοσυντακτικές δομές	Προτεινόμενο διδακτικό υλικό	Προτεινόμενος διδακτικός χρόνος (διδασκτικές ώρες)				
21. Γνωριμία με το δάσκαλο και τους συμμαθητές	Να λένε το όνομά τους, να ρωτάνε τα ονόματα των άλλων, να λένε από πού είναι, να φωνάζουν τους άλλους με το όνομά τους	Ονόματα παιδιών, ονόματα χωρών	Πώς σε λένε; Με λένε... Είμαι ο... Είμαι η ... Είμαι από τον/τη(ν)/το... Γεια σου, Τον λένε... Τη(ν) λένε... Είναι από..	ΚΕΔΑ Γεια σας 1: σελ. 10-11, 14-19. ΕΔΙΑΜΜΕ Μαργαρίτα 1 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 14-19. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 13, 16. Μαργαρίτα 2 Τετράδιο Εργασιών: σελ. 11-12, 14.	2	2			
22. Παραγγέλματα - απλές οδηγίες - ερωτήσεις	Να κατανοούν και να ανταποκρίνονται σε απλές προφορικές οδηγίες, να χρησιμοποιούν στερεότυπες φράσεις Να αποκωδικοποιούν τον τόνο και την ένταση της φωνής Να ρωτάνε για την ονομασία αντικειμένων στα ελληνικά Να απαντούν καταφατικά ή αρνητικά	Λεξιλόγιο διδακτικών οδηγιών: Ανοίξτε / κλείστε Βγάλτε/βάλτε τα βιβλία στην τσάντα Πήγαινε/ έλα, σήκω, κάθισε Ανοίξε το παράθυρο/κλείσε την πόρτα...	Σήκω/κάθισε κάτω Έλα/ Πήγαινε Βγάλε/ άνοιξε το βιβλίο, τα βιβλία Γράψε/σβήσε Πάρε/δώσε Βρες/ψάξε Κάθισε Ήσυχία Διάλειμμα Βγες έξω Να πάω στον/στην...; Μπορώ να .../ Μπορείτε να ... Τι είναι αυτό; Πώς το λένε αυτό στα ελληνικά; Πώς το λένε στη γλώσσα σου; Είναι...; Ναι, είναι/ Όχι, δεν είναι...	ΚΕΔΑ Γεια σας 1: σελ. 26-30. ΕΔΙΑΜΜΕ Μαργαρίτα 1 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 20-25. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 21-24. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΡΟΜΑ Μιλώ, γράφω Α: σελ. 37-39.	2				
23. Γράμματα	Να διαβάζουν τα γράμματα, να τα αναγνωρίζουν, να τα αντιγράφουν σωστά, να γράφουν όλα τα γράμματα και	Ονόματα, αντικείμενα της τάξης, ζώα,		ΚΕΔΑ Η Μαγεία της Αλφαβήτας Γεια σας 1: σελ. 32-42, 45-50,	4	4			

	να αντιστοιχίζουν τα μικρά με τα κεφαλαία, να γράφουν τα γράμματα σωστά ώστε να είναι αναγνώσιμα και με τη σωστή φορά, να αναγνωρίζουν γράμματα που υπάρχουν και στη δική τους γλώσσα Να διαβάζουν γνωστές λέξεις, να γράφουν σωστά λέξεις με υπαγόρευση	μαθήματα, ημέρες, μήνες, αντικείμενα αγαπημένα, αντικείμενα καθημερινής χρήσης		52, 56-58, 62-64, 67-70, 74, 78-82, 84-87, 90-94, 99-102, 107-110, 113, 116-117, 120, 124, 130, 138, 140-143, 146, 148. Μικρό Λεξικό 1 ΕΔΙΑΜΜΕ Η Αλφαβήτα ταξιδεύει Παίζω και μαθαίνω: Μέρος Α', Β' και Γ'. Παίζω και μιλώ Μαργαρίτα 1 Τετράδιο Εργασιών: (Αλφαβητάριο) σελ. 53-65.				
24. Αριθμοί	Να μετρούν σωστά, να αριθμούν από το 0-100, να αποκωδικοποιούν τα αριθμητικά σύμβολα, να γράφουν σωστά τους αριθμούς με υπαγόρευση, να γράφουν σωστά τους αριθμούς των τηλεφώνων, να γνωρίζουν και να γράφουν σωστά τα σύμβολα των 4 αριθμητικών πράξεων	Αγόρια, κορίτσια, αντικείμενα στην τάξη, αριθμοί σελίδων, ημερομηνίες, ζώα, φρούτα, τρόφιμα, τιμές προϊόντων	Πόσα είναι; Είναι... Δεν είναι.. Πόσο κάνει/κάνουν; Κάνει...κάνουν ... ευρώ/ λεπτά	ΕΔΙΑΜΜΕ Μαργαρίτα 1 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 31-32. Τετράδιο Εργασιών : σελ. 30,32, 33, 34. Μαργαρίτα 2 Βιβλίο Μαθητή: σελ 14-15. Τετράδιο Εργασιών: σελ 14-15. ΚΕΔΑ Για σας 1: σελ. 144-157. Για σας 2: σελ 188-195.	2	2		

25. Δίψηφα σύμφωνα/φωνήεντα - συμφωνικά συμπλέγματα	Να αναγνωρίζουν και να γράφουν σωστά τα δίψηφα (μπ, ντ, γκ κλπ), και τα δίψηφα φωνήεντα , να γράφουν όλα τα γράμματα στα συμφωνικά συμπλέγματα	Αντικείμενα καθημερινής χρήσης, ρούχα, φρούτα, ζώα, κλπ		ΕΔΙΑΜΜΕ Μαθαίνω να διαβάζω Μαργαρίτα1 Τετράδιο Εργασιών: σελ. 66-71. ΚΕΔΑ Μαζί 1 Τετράδιο Εργασιών: σελ. 15-22. Για σας 2: σελ. 8-22, 31-33, 54.	2	2			
26. Τονισμός - συλλαβισμός	Να ακούνε το δυναμικό τόνο, να τονίζουν σωστά, να ξέρουν πότε μία λέξη δεν τονίζεται Να χωρίζουν τις λέξεις σε συλλαβές Να διαφοροποιούν λέξεις με άλλη σημασία που τονίζονται διαφορετικά (π.χ. γέρος-γερός) Να βάζουν σωστά τα διαλυτικά			ΚΕΔΑ Για σας 1: σελ. 43-44, 47, 51, 55, 61-62, 66, 72, 77, 83, 97, 106, 112, 118, 121. Για σας 2: σελ. 26. Για σας 4: σελ. 19, 25, 27. ΕΔΙΑΜΜΕ Μαθαίνω να διαβάζω: σελ 62-67. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΠΑΙΔΩΝ Ασκήσεις Γραμματικής: σελ. 693.	2	2			

27. Ο εαυτός μου	<p>Να παρουσιάζουν τον εαυτό τους, να λένε βασικές πληροφορίες για τον εαυτό τους, να περιγράφουν τον εαυτό τους</p> <p>Να χρησιμοποιούν τα εθνικά ονόματα (Ρώσος-Ρωσίδα)</p>	<p>Ονόματα, ηλικία, χώρα καταγωγής, ενδιαφέροντα, αγαπημένες ασχολίες, επίθετα για την περιγραφή του σώματος, χρώματα, μέρη του σώματος</p>	<p>Είμαι ο... Είμαι η... Είμαι ... χρονών Είμαι από τον/τη(ν)/το... (Δε) Μου αρέσει να ... (Δε) Μου αρέσει ο/η/το... Είμαι ψηλός-ή / κοντός -ή... Έχω ... μαλλιά Έχω ... μάτια ,κλπ</p>	<p>ΕΔΙΑΜΜΕ Βλέπω και διαβάζω Τετράδιο Εργασιών: σελ. 8.</p> <p>Μιλώ και γράφω ελληνικά Βιβλίο Μαθητή: σελ 8, 13-15 . Τετράδιο Εργασιών: σελ. 10-13.</p> <p>Μαργαρίτα 1 Τετράδιο Εργασιών: σελ. 36-44, 48-51.</p> <p>Μαργαρίτα 2 Τετράδιο Εργασιών: σελ. 14-15.</p> <p>Μαργαρίτα 4 Τετράδιο Εργασιών: σελ 9-12.</p> <p>ΚΕΔΑ Για σας 3: σελ. 34, 54-55, 62, 64-65, 68, 69-71.</p>	2	2	2		
28. Χαιρετισμοί – γνωριμία με τους άλλους	<p>Να λένε τους χαιρετισμούς, να επιλέγουν τον κατάλληλο χαιρετισμό κάθε φορά, να χρησιμοποιούν τον πληθυντικό ευγένειας</p> <p>Να ρωτάνε τους άλλους βασικές πληροφορίες</p> <p>Να χρησιμοποιούν σωστά την ονομαστική και την κητική στα κλιτά αρσενικά ονόματα (π.χ. <i>Είμαι ο Γιάννης- Με λένε Γιάννη!</i>)</p>	<p>Γεια σου... Για σας κύριε/κυρία Χαίρετε Καλημέρα/Καλησπέρα/ Καληνύχτα Καλό μεσημέρι/απόγευμα/ βράδυ</p>	<p>Πώς σε/σας λένε; Από πού είσαι/είστε; Πού πας/ πάτε; Πάω στην Τρίτη-Τετάρτη τάξη. Σας/ Σε παρακαλώ... Μπορώ να ... Μπορείτε να ... Θα ήθελες να ...</p>	<p>ΕΔΙΑΜΜΕ Μαργαρίτα 1 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 10-19. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 9-13.</p> <p>ΚΕΔΑ Για σας 2: σελ. 215-217.</p>	2				
29. Η οικογένειά μου	<p>Να μιλάνε για την οικογένειά τους, να αναφέρουν τα ονόματά τους και τη σχέση συγγένειας, να φτιάχνουν το οικογενειακό τους δέντρο, να μιλάνε για τους δεσμούς με τους συγγενείς τους</p>	<p>Πατέρας (μπαμπάς), μητέρα (μαμά), παππούς, γιαγιά, αδερ(λ)φός, αδερ(λ)φή, αδέρ(λ)φια, θείος,</p>	<p>Ποιος είναι αυτός; Ποια είναι αυτή; Πώς τον λένε τον (μπαμπά); Πώς τη λένε τη (μαμά); Πώς το λένε το ζώο;.. Τον/ τη(ν)/το λένε...</p>	<p>ΕΔΙΑΜΜΕ Μιλώ και γράφω ελληνικά Βιβλίο Μαθητή: σελ 27-29. Τετράδιο εργασιών: σελ 31.</p> <p>Μαργαρίτα 2</p>	2	2			

	(π.χ. Η ξαδέλφη μου, η Μαρία, μένει στην Ουκρανία.)	θεία, ξάδερ(λ)φος, ξαδέρ(λ)φη, κατοικίδιο ζώο, κλπ	Οριστικό άρθρο: αρσενικό – θηλυκό – ουδέτερο Με ποιον/-α μένεις; Μένω με τον/ τη(ν).. Ο/Η ...μένει τώρα στο(ν)/στη/στο ... Διάκριση οναμαστικής-αιτιατικής σε αρσενικά, θηλυκά, ουδέτερα	Τετράδιο Εργασιών: σελ. 18-21. Μαργαρίτα 3 Βιβλίο Μαθητή : σελ. 75-76. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 67, 70. ΚΕΔΑ Γεια σας 2: σελ 146-153. Γεια σας 3: σελ. 7, 11-12, 17-18, 27, 35, 37, 57. Μικρό Λεξικό 3: σελ. 7-11.						
30. Η τάξη μου / το σχολείο μου	Να αναγνωρίζουν και να αναφέρουν αντικείμενα της σχολικής τάξης, να περιγράφουν τι υπάρχει στην τάξη, να αναφέρουν τους χώρους του σχολείου Να λένε ποιοι είναι οι συμμαθητές τους, να εκφράζουν την κτήση με κτητικές αντωνυμίες Να χρησιμοποιούν σωστά το οριστικό και το αόριστο άρθρο Να χρησιμοποιούν σωστά όλα τα πρόσωπα σε βασικά ρήματα της ενεργητικής φωνής	Πράγματα της σχολικής τσάντας (βιβλίο, τετράδιο, μολύβι κλπ) Αντικείμενα της σχολικής τάξης: πίνακας, κιμωλία, βιβλιοθήκη, χάρτης, εικόνες, χρώματα, πλαστελίνες, χαρτί, πόρτα, παράθυρο, κουρτίνες, φυτά, κλπ Πρόσωπα του σχολείου: (συμ)μαθητής / -τρια, δάσκαλος /-α, διευθυντής /-τρια, γυμναστής /-τρια, ο/η μουσικός, καθηγητής/-τρια αγγλικών, γαλλικών, καθαριστής/-τρια, κλπ Γράφω, διαβάζω, κόβω, σβήνω, ξύνω, ζωγραφίζω,	Πού είναι ο χαρακας/η γόμα /το μολύβι...; Είναι πάνω/ κάτω/ μέσα στον/στη(ν)... κοντά, μακριά/έξω από... Τοπικά επιρρήματα Το ρήμα είμαι –Το ρήμα έχω Διαχωρισμός άρθρων με ονόματα: ο Νίκος, ο Γιάννης, ο Ηλίας η Μαρία, η Ζωή, το παιδί, το βιβλίο, το μάθημα Ενικός – πληθυντικός Τι είναι αυτό; Είναι ένας, μία, ένα... Είναι το βιβλίο /τα βιβλία μου/σου/του/μας/ σας/τους Τι έχω μέσα στην τσάντα; Έχω, έχεις, έχει, έχουμε, έχετε, έχουν... Εγώ είμαι ο/η..	ΕΔΙΑΜΜΕ Μαργαρίτα 1 Τετράδιο Εργασιών: σελ. 20-24, 26-29, 35. Μαργαρίτα 2 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 15, 31-33, 19. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 27. Μαργαρίτα 4 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 17. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 15 . ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΡΟΜΑ Μιλώ, γράφω Α: σελ. 35-41. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΠΑΙΔΩΝ Ασκήσεις Γραμματικής : σελ. 218-219.	2	2	2	2	2	

		καθαρίζω, διπλώνω, κολλάω, κλπ	Εσύ είσαι Αυτός/-ή είναι Εμείς είμαστε Εσείς είσαστε Αυτοί-ές είναι Τι κάνω/κάνεις/κάνει κάνουμε/κάνετε/κάνουν μέσα στην τάξη;	ΚΕΔΑ Γεια σας 2: σελ. 6-12, 38, 44,51, 56, 65-68, 70-113, 130-153, 164-170. Μικρό Λεξικό 2					
31. Τα μαθήματά μου	Να γνωρίζουν τα ονόματα των μαθημάτων τους και να τα αποκωδικοποιούν Να εκφράζουν αρέσκεια και απαρέσκεια για κάθε μάθημα	Γλώσσα, Μαθηματικά, Μελέτη Περιβάλλοντος, Μουσική, Φυσική Αγωγή (Γυμναστική), Αγγλικά, Αισθητική Αγωγή (Τεχνικά), Ευέλικτη Ζώνη, κλπ Ημέρες της εβδομάδας	Τα μαθήματά μου είναι... (Δε) Μου αρέσει η.../ τα... Το αγαπημένο μου μάθημα είναι η.../τα... Τι μάθημα έχουμε τώρα; Έχουμε... Κάθε πότε έχουμε ... (Γυμναστική); Κάθε (Δευτέρα)...	ΚΕΔΑ Διηγούμαι και γράφω ιστορίες 1: σελ. 15-18. Γεια σας 2: σελ. 114-129. ΕΔΙΑΜΜΕ Μαργαρίτες 4 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 68. Τετράδιο Εργασιών: σελ 76-77. Γράμματα πάνε και έρχονται Βιβλίο Μαθητή: σελ 9-13.	2				
32. Καθημερινό πρόγραμμα	Να μιλάνε για ό,τι κάνουν κάθε μέρα, να χρησιμοποιούν βασικά ρήματα στον ενεστώτα ενεργητικής φωνής και παθητικής φωνής για το καθημερινό πρόγραμμα, να συντάσσουν απλές προτάσεις (ΥΡΑ), να χρησιμοποιούν σωστά τα συμπληρώματα: π.χ. <i>Ξυπνάω στις 7...</i> Να μιλάνε για τις εξωσχολικές δραστηριότητες Να ρωτάνε και να λένε την ώρα, να αποκωδικοποιούν την ένδειξη της ώρας στο αναλογικό και στο ψηφιακό ρολόι	Κάθε πρωί, απόγευμα, βράδυ... Ξυπνάω, πλένω (-ομαι), χτενίζω (-ομαι), ντύνομαι, τρώω, πάω, γυρίζω, κάθομαι, διαβάζω, βλέπω, παίζω, κοιμάμαι, κλπ Τη Δευτέρα / Κάθε Δευτέρα πάω...	Ξυπνάω στις... Πλένομαι, ντύνομαι, χτενίζομαι... Βάζω τα βιβλία μου, παίρνω την τσάντα μου, πάω στο σχολείο με το ..., κάνουμε μάθημα... Στο διάλειμμα βγαίνω έξω και τρώω... Γυρίζω από το σχολείο στις ... Τρώω, διαβάζω, βλέπω τηλεόραση, παίζω, κοιμάμαι στις ... Κάθε Δευτέρα πάω στο Ωδείο και κάνω ... Τι ώρα πας ... (στο σχολείο); Πάω στη μία/ στις τρεις Τι ώρα είναι; Είναι...	ΕΔΙΑΜΜΕ Μαργαρίτα 1 Τετράδιο Εργασιών: σελ. 46-47. Μαργαρίτα 2 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 23-27. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 23-26. Μαργαρίτα 3 Τετράδιο Εργασιών: σελ. 24, 50-51. ΚΕΔΑ Αφίσα: Οικογένεια Γεια σας 4: σελ. 8, 12-13, 16, 18, 20-21, 26, 33-40, 43, 49-50, 52-55, 57, 60-61.	2	2	2	2	

<p>33. Το σπίτι μου - η γειτονιά μου</p>	<p>Να αναφέρουν τα δωμάτια και τα μέρη του σπιτιού, να γνωρίζουν βασικά αντικείμενα που υπάρχουν σε κάθε δωμάτιο, να λένε τι κάνουν σε κάθε δωμάτιο, να περιγράφουν με συχνόχρηστα επίθετα το σπίτι τους, να γνωρίζουν βασικά εξωτερικά χαρακτηριστικά του σπιτιού, να μιλάνε για τη γειτονιά τους</p>	<p>Το σπίτι, το διαμέρισμα, η μονοκατοικία, η πολυκατοικία, το (υπνο)δωμάτιο, το σαλόνι, το μπάνιο, η κουζίνα, κλπ Αντικείμενα που ανήκουν σε κάθε δωμάτιο (κουζίνα, ψυγείο κλπ), η σκεπή, η καμινάδα, η είσοδος, η έξοδος, η αποθήκη, τα κάγκελα, η βεράντα, το μπαλκόνι, η ταράτσα, το γκαράζ, η πυλωτή, η αυλή, τα φυτά, τα δέντρα, ο δρόμος, κλπ Μεγάλο-μικρό, φωτεινό - σκοτεινό, κλπ Πολλά / λίγα παράθυρα/ μπαλκονόπορτες, κλπ Ισόγειο, υπόγειο, 1^{ος}, 2^{ος}... όροφος, κλπ</p> <p>Ονόματα εμπορικών καταστημάτων (ζαχαροπλαστείο, φούρνος, ανθοπωλείο κλπ)</p>	<p>Μένω στο(ν)/ στη(ν)/ στο ... (περιοχή) Το σπίτι μου είναι στο ισόγειο / στον ... όροφο Έχει ... δωμάτια Μέσα στην κουζίνα υπάρχει / έχουμε ... Μπροστά / Πίσω από το σπίτι υπάρχει ένα... Κοντά σε / Μακριά /Απέναντι από το σπίτι υπάρχει ένα... Γύρω από το σπίτι έχει / υπάρχουν... Υπάρχει + ονομ. Έχουμε + αιτιατική</p>	<p>ΚΕΔΑ Αφίσες: Η πολυκατοικία/Στο δρόμο/Τα παιδιά παίζουν Για σας 3: σελ. 106-113, 116-118, 141, 144, 148-151, 153, 155-158, 160-161, 168. Για σας 4: σελ. 126,127,129,130,131. Μικρό Λεξικό 3: σελ. 12-31. ΕΔΙΑΜΜΕ Διαβάζω και γράφω Βιβλίο Μαθητή: σελ 44-45. Μαργαρίτα 2 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 40-47. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 40-44. Μαργαρίτα 3 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 30. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 32. Μαργαρίτα 4 Βιβλίο Μαθητή: σελ 35-38. Τετράδιο Εργασιών: σελ 40-41. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΠΑΙΔΩΝ Πάμε στην αγορά: σελ 39,40,41.</p>	<p>2</p>	<p>2</p>	<p>2</p>	<p>2</p>	
<p>34. Φαγητό / διάλειμμα στο σχολείο</p>	<p>Να μιλάνε και να αναγνωρίζουν καθημερινά φαγητά, να λένε τι τρώνε το πρωί, το μεσημέρι, το βράδυ, να διαχωρίζουν βασικά</p>	<p>Πρωινό, μεσημεριανό, βραδινό, φυσικοί χυμοί, ψωμί, φρούτα,</p>	<p>Το πρωί/ μεσημέρι/ βράδυ πίνω.../τρώω... Στο διάλειμμα πίνω.../ τρώω... Μου αρέσει /αρέσουν ο/η/το/οι/τα...</p>	<p>ΕΔΙΑΜΜΕ Μαργαρίτα 1 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 39-43. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 36-39,</p>	<p>2</p>	<p>2</p>	<p>2</p>		

	<p>είδη φαγητών, να λένε και να γράφουν τι πίνουν και τι τρώνε στο διάλειμμα, να χρησιμοποιούν συχνόχρηστες φράσεις για το φαγητό: π.χ. <i>ένα ποτήρι γάλα</i></p> <p>Να ρωτάνε για τις τιμές των τροφών που αγοράζουν από το κυλικείο του σχολείου, να γνωρίζουν το ευρώ και τις υποδιαίρεσεις του</p> <p>Να μιλάνε για τα αγαπημένα τους φαγητά, να περιγράφουν απλές συνταγές από φαγητά της χώρας τους</p> <p>Να διακρίνουν τις βασικές κατηγορίες τροφών, να γνωρίζουν τις υγιεινές τροφές, να μιλάνε για τα προϊόντα της χώρας τους</p>	<p>γλυκά, ζυμαρικά, ψάρια, λαχανικά, όσπρια, σαλάτα, αβγά, γαλακτοκομικά, ξηροί καρποί, μπαχαρικά, κλπ</p> <p>Λεξιλόγιο τροφών που πουλιούνται στα κυλικεία (<i>τοστ, σάντουιτς, τυρόπιτα, κουλούρι χυμός, κλπ</i>)</p> <p>Βασικά υλικά με τα οποία φτιάχνονται τα φαγητά, ονομασίες φαγητών, θρεπτικές ουσίες των φαγητών (<i>βιταμίνες, πρωτεΐνες, κλπ</i>)</p>	<p>Πεινάω / Θέλω να φάω... Διψάω / Θέλω να πω...</p> <p>Στη χώρα μου τρώμε... Το αγαπημένο μου φαγητό είναι... Φτιάχνεται με ...</p> <p>Λεξιλόγιο μαγειρικής: χρειαζόμαστε, προσθέτουμε, χωρίζουμε, βάζουμε, χτυπάμε, ψήνουμε, αφήνουμε, ζεσταίνουμε, ανακατεύουμε, περιχύνουμε... , κλπ</p> <p>Πρέπει να τρώμε... Δεν πρέπει να τρώμε... γιατί...</p>	<p>46.</p> <p>Μαργαρίτα 2 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 28-39. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 30-38.</p> <p>Μαργαρίτα 3 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 18-21. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 19-23.</p> <p>Μαργαρίτες 4 Βιβλίο Μαθητή 4: σελ. 26-31. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 26-28, 34-35, 39.</p> <p>ΚΕΔΑ Για σας 2: σελ. 197-201, 203-205.</p> <p>Αφίσα: Λαϊκή αγορά</p> <p>ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΠΑΙΔΩΝ Τι ώραία που μυρίζει;</p>					
35. Ελεύθερος χρόνος- ενδιαφέροντα Επαγγέλματα	<p>Να μιλάνε για τις αγαπημένες τους ασχολίες και τα ενδιαφέροντά τους, να αναφέρουν τις εξωσχολικές δραστηριότητες</p> <p>Να γνωρίζουν επαγγέλματα</p> <p>Να μιλάνε για τον αγαπημένο τους αθλητή (-τρια), ηθοποιό, τραγουδιστή (-τρια), κλπ</p>	<p>Ενδιαφέροντα, αθλήματα, ψώνια, θέατρο, χορός, μουσική, σινεμά, διάβασμα, παιχνίδι, κλπ</p> <p>Επαγγέλματα της οικογένειας των μαθητών, επαγγέλματα που ενδιαφέρουν τους μαθητές</p>	<p>Μου αρέσει ο/η/ το... Μου αρέσει να ... Ο αγαπημένος μου ... είναι ο/η/... Κάθε (<i>Σάββατο</i>) / Συχνά πηγαίνω στον/στη(ν) στο... Θέλω να (<i>γίνω</i>) Μπορώ να... Πρέπει να... Το όνειρό μου είναι να... Ο/Η... ξέρει να.../ ασχολείται με...</p>	<p>ΚΕΔΑ Διηγούμαι και γράφω ιστορίες 1: σελ. 22-24.</p> <p>ΕΔΙΑΜΜΕ Μαργαρίτα 2 Βιβλίο Μαθητή : σελ. 22-27. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 46.</p> <p>Μαργαρίτα 3 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 13-15. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 9-11, 14-17.</p> <p>Μαργαρίτα 4 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 91-94. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 23-25, 38.</p>	2	2			

				Μιλώ και γράφω ελληνικά Βιβλίο Μαθητή: σελ. 84-87, 90. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 94-96.					
36. Παιχνίδια - γυμναστική	Να μιλάνε για τα αγαπημένα τους παιχνίδια, να λένε ποια παιχνίδια παίζουν στο διάλειμμα και στη γυμναστική, να καταλαβαίνουν και να δίνουν απλές οδηγίες των παιχνιδιών που παίζουν συχνά	Είδη παιχνιδιών (<i>κρυφτό, κυνηγητό, μπάλα κλπ</i>)	Στο διάλειμμα παίζουμε... Στη γυμναστική παίζουμε... Για να παίζουμε χρειαζόμαστε... (Δεν) Πρέπει να... Προστακτική βασικών ρημάτων (κατανόηση και μορφολογία): Τρέξε/τρέξτε, κρύψου/κρυφτείτε, βρες/βρείτε, δεξ/δείτε, βάλει/βάλτε, βγάλε/βγάλτε, πιάσε/πιάστε, τέντωσε/τεντώστε, σχημάτισε/σχηματίστε, κλπ	ΕΔΙΑΜΜΕ Μαργαρίτα 2 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 51-54. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 45-47. Διαβάζω και γράφω Βιβλίο Μαθητή: σελ. 34. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 44 ΚΕΔΑ Αφίσα: Τα παιδιά παίζουν Για σας 2: σελ. 168-179.	2				
37. Ρούχα	Να μιλάνε για τα ρούχα που φοράνε, να αναγνωρίζουν βασικά είδη ρουχισμού Να χρησιμοποιούν σωστά στερεότυπες φράσεις: π.χ. αθλητικά παπούτσια Να χρησιμοποιούν τις φράσεις σύγκρισης για τα ρούχα, να ρωτάνε για τις τιμές, να δηλώνουν την κτήση	Συχνόχρηστο λεξιλόγιο για τα ρούχα: παντελόνι, μπλούζα, παπούτσια, μπότρες, πουλόβερ, μπουφάν, σκούφος, γάντια, κλπ Επίθετα για τη σύγκριση των ρούχων (<i>μεγάλος, μικρός, κοντός, μακρύς, στενός, φαρδύς, ακριβός, φτηνός, κλπ</i>) Επίθετα κλιτά και άκλιτα που δηλώνουν χρώματα (<i>κόκκινος-η-ο, μπλε, ροζ, κλπ</i>)	Τι φοράς; Φοράω... Τι φοράει ο/η/... Φοράει... Τι χρώμα είναι ο/η/το/οι/τα...; (Δε) Μου πάει ο/η/το/οι/τα... Αυτό το ... είναι πιο... από εκείνο. Πού είναι ο/η/το/τα ...μου; (κτητικές αντωνυμίες) Συμφωνία ουσιαστικού -επιθέτου	ΕΔΙΑΜΜΕ Μαργαρίτα 1 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 44-49. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 40-44. Μαργαρίτα 3 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 46-47. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 47-49. Μαργαρίτα 4 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 36-37, 42. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 40-45. Βλέπω και διαβάζω Βιβλίο Μαθητή: σελ. 42-43, 46-47. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 63. ΚΕΔΑ Για σας 3: σελ. 19-22. Για σας 4: σελ 161-162, 165-166.	2	2	2		

<p>38. Εποχές - εκδρομές - ημερολόγιο-ταξίδια</p>	<p>Να γνωρίζουν τις 4 εποχές, να μιλάνε για βασικά χαρακτηριστικά του καιρού σε κάθε εποχή, να γνωρίζουν τους 12 μήνες και τους μήνες κάθε εποχής Να γνωρίζουν τι φοράμε κάθε εποχή Να μιλάνε με βασικά συχνόχρηστα ρήματα για το τι έκαναν χτες και τι έκαναν σε μία εκδρομή που πήγαν Να γράφουν τι έκαναν στο ημερολόγιό τους Να μιλάνε για τη χρήση βασικών μεταφορικών μέσων</p>	<p>Χειμώνας, άνοιξη, καλοκαίρι, φθινόπωρο, ονόματα μηνών, ημερομηνία, είδη ρούχων για κάθε εποχή, κλπ Αυτοκίνητο, πλοίο Λεωφορείο, τρένο, αεροπλάνο, τραμ, μετρό, κλπ Εισιτήριο, διαβατήριο, ταυτότητα, κλπ Αεροδρόμιο, λιμάνι, σταθμός, κλπ</p>	<p>Τώρα έχουμε (<i>χειμώνα</i>) Σήμερα είναι... (ημερομηνία) Ο μήνας... έχει ... μέρες Σήμερα κάνει (<i>πολύ</i>) κρύο, ζέστη Φυσάει, βρέχει, χιονίζει, έχει ήλιο, έχει συννεφιά, κλπ Αόριστος βασικών ρημάτων (<i>ήμουν, είχα, ξύπνησα, έφαγα, ήπια, φόρεσα, έβαλα, πήγα, είδα, γύρισα, έκανα, διάβασα, έπαιξα, κοιμήθηκα, πήρα, ήρθα</i>) Πήγα με τα πόδια /με το λεωφορείο, κλπ</p>	<p>ΕΔΙΑΜΜΕ Μαργαρίτα 2 Βιβλίο Μαθητή: σελ.45, 51-52. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 48-50. Μαργαρίτα 3 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 25-29, 29-31, 54-57. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 28-31 33-34, 54-56. Μαργαρίτα 4 Βιβλίο Μαθητή: σελ 75-76. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 83,88. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΡΟΜΑ Μιλώ, γράφω Β: σελ. 21-25. ΚΕΔΑ Γεια σας 4: σελ. 79, 83, 107-109, 114-115, 141-143, 158-160, 164, 167, 170. Το Μικρό μου λεξικό 4 σελ. 8-21.</p>	<p>2</p>	<p>2</p>	<p>2</p>	<p>2</p>
<p>39. Γενέθλια - πάρτι</p>	<p>Να μιλάνε για τα γενέθλιά τους, να λένε πότε είναι, να γράφουν μία πρόσκληση για πάρτι Να μιλάνε για τα μελλοντικά τους σχέδια</p>	<p>Γενέθλια, πάρτι, πρόσκληση, φίλος (-η), προσκαλώ, ημερομηνία</p>	<p>Θα κάνω πάρτι, θα αγοράσουμε, φτιάξουμε... θα καλέσω τον/την... Θα φάμε..., θα πιούμε..., Αύριο, μεθαύριο, σε ... ώρες, ...μέρες, την επόμενη (<i>Δευτέρα</i>), του χρόνου, σε ... χρόνια θα είμαι / πάω... Μέλλοντας βασικών ρημάτων (<i>θα είμαι, θα έχω, θα ξυπνήσω, θα φάω, θα πιω, θα φορέσω, θα βάλω, θα πω, θα δω, θα γυρίσω, θα κάνω, θα διαβάσω, θα παίξω, θα κοιμηθώ, κλπ</i>)</p>	<p>ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΡΟΜΑ Μιλώ, γράφω Α: σελ. 61-62. ΕΔΙΑΜΜΕ Διαβάζω και γράφω Βιβλίο Μαθητή: σελ 52-55. Τετράδιο Εργασιών: σελ 70. Μαργαρίτα 2 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 41-44. Μαργαρίτα 3 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 59-64. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 43-46, 57-65.</p>	<p>2</p>	<p>2</p>		

				ΚΕΔΑ Αφίσα: Τα γενέθλια ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΡΟΜΑ Μιλώ, γράφω Α: σελ. 13-15, 18-23. ΕΔΙΑΜΜΕ Διαβάζω και γράφω Βιβλίο Μαθητή σελ. 39-41. Μιλώ και γράφω ελληνικά Βιβλίο Μαθητή σελ. 41-43. Τετράδιο Εργασιών σελ. 49-53. Μαργαρίτα 4 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 44-51. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 48-54.						
40. Υγεία - επίσκεψη στο γιατρό	Να μιλάνε για το πώς αισθάνονται Να αναφέρονται στα μέρη του σώματός τους Να περιγράφουν μία επίσκεψη στο γιατρό Να χρησιμοποιούν βασικά ρήματα παθητικής μορφολογίας	Καλά, μια χαρά, μέτρια, χάλια , κλπ Άρρωστος (-η) Βήχω, φτερνίζομαι, πονάω, κλπ Συνάχι, πυρετός, λαιμός, δόντια, κεφάλι, στομάχι, κοιλιά, θερμόμετρο, φάρμακα, κλπ Ο/η γιατρός Ο/η οδοντίατρος, κλπ	(Δεν)Είμαι / νιώθω (πολύ καλά καλά, μέτρια, χάλια), έχω πυρετό, με πονάει ο/η/το... Παίρνω φάρμακο... Βάζω θερμόμετρο... Έχω συνάχι, βήχω Σηκώνομαι, ντύνομαι, χτενίζομαι, κοιμάμαι, κάθομαι, φοβάμαι, θυμάμαι (Δεν) Πρέπει να...	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΠΑΙΔΩΝ Μια μέρα δρόμος: σελ. 5-8. ΚΕΔΑ Γεια σας 3: σελ. 42, 48. ΕΔΙΑΜΜΕ Διαβάζω και γράφω Βιβλίο Μαθητή: σελ. 64-67. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 90-92. Μιλώ και γράφω ελληνικά Βιβλίο Μαθητή: σελ. 37-39. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 42-48. Μια φορά κι έναν καιρό 3: σελ. 11-17, 19-21. Μαργαρίτα 3 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 32-40. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 35-42. Μαργαρίτα 4	2	2				
41. Ζώα - φυτά - περιβάλλον	Να γνωρίζουν τα ονόματα βασικών ζώων και φυτών, να τα περιγράφουν, να μιλούν για τις συνήθειές τους Να περιγράφουν ζώα και φυτά της χώρας τους Να γράφουν μια απλή περιγραφή ενός ζώου ή ενός φυτού	Ζώα που ζουν κοντά στον άνθρωπο: σκύλος, γάτα, πρόβατο, αρνί, κατσίκια, κότα-κόκορας, άλογο, γάιδαρος, αγελάδα, γουρούνι, κουνέλι κλπ. Ζώα του αγρού, του δάσους, της ζούγκλας, ζώα που ζουν στο νερό, κλπ Ονόματα δέντρων-λουλουδιών: ελιά, πλατάνι, έλατο, πεύκο, τριαντάφυλλο, μαργαρίτα, γαρίφαλο, παπαρούνα, κλπ	Σχηματισμός πληθυντικού αριθμού σε ονόματα αρσενικά-θηλυκά-ουδέτερα Γενική κτητική του/της/του/των Συμφωνία Υποκειμένου- Κατηγορουμένου Προστατέψτε το περιβάλλον Μη ρίχνετε (σκουπίδια) Δεν ρίχνουμε Στοιχεία δομής απλού περιγραφικού κειμένου	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΠΑΙΔΩΝ Μια μέρα δρόμος: σελ. 5-8. ΚΕΔΑ Γεια σας 3: σελ. 42, 48. ΕΔΙΑΜΜΕ Διαβάζω και γράφω Βιβλίο Μαθητή: σελ. 64-67. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 90-92. Μιλώ και γράφω ελληνικά Βιβλίο Μαθητή: σελ. 37-39. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 42-48. Μια φορά κι έναν καιρό 3: σελ. 11-17, 19-21. Μαργαρίτα 3 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 32-40. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 35-42. Μαργαρίτα 4	2	2	2	2		

				Βιβλίο Μαθητή: σελ.54-57. Τετράδιο Εργασιών σελ. 60-63.					
42. Στοιχεία μυθολογίας	Να γνωρίζουν βασικούς ήρωες και μύθους της ελληνικής μυθολογίας Να γνωρίζουν τους θεούς του Ολύμπου Να διηγούνται απλές ιστορίες Να διηγούνται μύθους και ιστορίες της χώρας τους	Μυθικά πρόσωπα, (Ηρακλής, Προμηθέας, Δαίδαλος, Ίκαρος, κλπ) άθλος Τα ονόματα των δώδεκα θεών του Ολύμπου και τα σύμβολά τους	Σχηματισμός αορίστου σε –εσα, -ησα, -ασα Κειμενικοί δείκτες : <i>μια φορά κι έναν καιρό, ύστερα, μετά, αργότερα, στη συνέχεια, στο τέλος κλπ</i> Στοιχεία δομής απλού αφηγηματικού κειμένου	ΚΕΔΑ Γεια σας 4: σελ. 84-90. ΕΔΙΑΜΜΕ Μιλώ και γράφω ελληνικά Βιβλίο Μαθητή : σελ 72-73. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 83. Γράμματα πάνε κι έρχονται Βιβλίο Μαθητή: σελ 60-63, 74. Μαργαρίτα 3 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 68-72. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 66, 68-69. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΠΑΙΔΩΝ Ασκήσεις Γραμματικής: σελ. 253.	2	2	2		

5.3 Αναλυτικό πρόγραμμα για τη διδασκαλία των ελληνικών στις Τ. Υ. τάξεις: Ε΄ - Στ΄ του δημοτικού

Θεματικός άξονας	Δεξιότητες	Θεματικό λεξιλόγιο	Μορφοσυντακτικές δομές	Προτεινόμενο διδακτικό υλικό	Προτεινόμενος διδακτικός χρόνος (διδασκτικές ώρες)				
43. Γνωριμία με το δάσκαλο και τους συμμαθητές	<p>Να λένε το όνομά τους, να ρωτάνε τα ονόματα των άλλων, να λένε από πού είναι, να φωνάζουν τους άλλους με το όνομά τους.</p> <p>Αλφάβητο: Να συνδέουν τα φωνήματα της ελληνικής με τα αντίστοιχα γραφήματα</p> <p>Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στα δίψηφα φωνήεντα (αι, ει, οι, ου) και στα δίψηφα σύμφωνα (μπ, ντ, γκ, γγ), καθώς και στους συνδυασμούς αυ, ευ και στα τσ, τζ</p> <p>Να βάζουν διαλυτικά, να επιλέγουν πού θα βάλουν το τελικό -ν</p> <p>Να συλλαβίζουν και να τονίζουν σωστά</p>	Ονόματα παιδιών, ονόματα χωρών	<p>Πώς σε λένε;</p> <p>Με λένε...</p> <p>Είμαι ο...</p> <p>Είμαι η ...</p> <p>Είμαι από τον/τη(ν)/το...</p> <p>Γεια σου,...</p> <p>Τον λένε...</p> <p>Τη(ν) λένε...</p> <p>Είναι από...</p> <p>Άρνηση: όχι, δεν</p> <p>Ερωτηματικά στοιχεία: τι, πώς</p>	<p>ΕΔΙΑΜΜΕ</p> <p>Ελληνικά με την παρέα μου 1: σελ. 14-35.</p> <p>ΚΕΔΑ</p> <p>Μαζί 1</p> <p>Βιβλίο Μαθητή: σελ. 8-22, 58.</p> <p>Τετράδιο Εργασιών: σελ. 7-24, 26-28, 31-33, 35, 61-62.</p> <p>Γεια σας 1: σελ. 134-138, 141-142.</p> <p>ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ</p> <p>ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΠΑΙΔΩΝ</p> <p>Ασκήσεις Γραμματικής: σελ. 1-23, 672-676, 681-682, 688-690.</p>	4	4			
44. Σχολικό λεξιλόγιο: Αντικείμενα, παραγγέλματα	<p>Να κατανοούν και να ανταποκρίνονται σε απλές προφορικές οδηγίες</p> <p>Να χρησιμοποιούν στερεότυπες φράσεις</p> <p>Να αποκωδικοποιούν τον τόνο και την ένταση της φωνής</p> <p>Να ρωτάνε για την ονομασία αντικειμένων στα ελληνικά, να απαντούν καταφατικά ή αρνητικά</p>	<p>Λεξιλόγιο διδακτικών οδηγιών:</p> <p>Ανοίξτε/κλείστε</p> <p>Βγάλτε /βάλτε τα βιβλία στην τσάντα</p> <p>πήγαινε/ έλα,</p> <p>σήκω/κάθισε, άνοιξε το παράθυρο/ κλείσε την πόρτα..., κλπ</p>	<p>Σήκω/κάθισε κάτω</p> <p>Έλα.../ πήγαινε...</p> <p>βγάλε/ άνοιξε το βιβλίο, τα βιβλία</p> <p>γράψε/σβήσε...</p> <p>πάρε.../δώσε...</p> <p>βρες.../ψάξε...</p> <p>κάθισε κάτω</p> <p>ησυχία</p> <p>διάλειμμα</p> <p>βγες / βγείτε έξω</p> <p>Να πάω στον/στη(ν)...;</p> <p>Μπορώ να .../ Μπορείτε να ...</p> <p>Τι είναι αυτό;</p> <p>Πώς το λένε αυτό στα ελληνικά;</p> <p>Πώς το λένε στη γλώσσα σου;</p>	<p>ΕΔΙΑΜΜΕ</p> <p>Ελληνικά με την παρέα μου 1: σελ. 35-45, 101-105.</p> <p>ΚΕΔΑ</p> <p>Μαζί 1</p> <p>Βιβλίο Μαθητή: σελ. 57-61, 71-72.</p> <p>Τετράδιο Εργασιών: σελ. 61-62, 70-71.</p> <p>Γεια σας 2: σελ. 45-51.</p>	2	2	2		

			Είναι...; Ναι, είναι/ Όχι, δεν είναι...					
			Αιτιατική ενικού – πληθυντικού, αρσενικά – θηλυκά – ουδέτερα (χάρακα – χάρακες, τσάντα – τσάντες, βιβλίο – βιβλία)					
45. Καθημερινή ζωή Σχολικό πρόγραμμα	Έναρξη επικοινωνίας σε καταστάματα Ρωτάω (ποιος, ποιον, από ποιον, τι, πού, πώς, πότε, ποιανού-ής/ τίνος)	Όνόματα, αντικείμενα της τάξης, ζώα, μαθήματα, ημέρες, μήνες, Αντικείμενα αγαπημένα, αντικείμενα καθημερινής χρήσης	Ονομαστική/Υποκείμενο Αιτιατική/Αντικείμενο Φυσικό/Γραμματικό γένος Αόριστο άρθρο Αιτιατική του χρόνου (<i>την Κυριακή, το Σεπτέμβρη</i>) Γενική του χρόνου (<i>στις 2 Οκτωβρίου, την πρώτη Μαΐου</i>) Ρήματα: Ενεστώτας των ρημάτων «είμαι» και «έχω» σε όλα τα πρόσωπα, συνηρημένα ρήματα (<i>τρώω, λέω, ακούω, πάω</i>) Ενεστώτας (ενεργητική φωνή, α' συζυγία, οριστική) Τοπικά επιρρηματικά Γενική κτητική Γενική Ονομάτων Γενική που δηλώνει συγγένεια	ΕΔΙΑΜΜΕ Ελληνικά με την παρέα μου 1: σελ. 45-65. ΚΕΔΑ Για σας 2: σελ. 62-81, 114-129, 150-153. Κείμενα για νέους σε απλά ελληνικά 1: σελ. 53-58. Διηγούμαι και γράφω ιστορίες 1: σελ. 6-10, 15-18, 26, 30. Μαζί 1 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 29, 31, 40-43, 50-52, 64-65, 84-86, 106-107. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 14-15, 17-19, 48-53, 63-64, 82-83, 92-93. Υπόθεση Γλώσσα Γενική: σελ. 3-6, 14-15. Ενεστώτας: σελ. 11-17. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΠΑΙΔΩΝ Ασκήσεις Γραμματικής: σελ. 244-249, 594-600, 601-602.	2	2	2	2
46. Αριθμοί	Να μετρούν σωστά, να αριθμούν, να αποκωδικοποιούν τα αριθμητικά σύμβολα, να γράφουν σωστά τους αριθμούς με υπαγόρευση	Αριθμοί σελίδων, ημερομηνίες, ζώα, φρούτα, τρόφιμα, τιμές προϊόντων	Πόσα είναι; Είναι... Δεν είναι.. Πόσο κάνει/κάνουν; Κάνει... ευρώ/ λεπτά	ΚΕΔΑ Για σας 1: σελ. 147, 149-152, 155. Για σας 2: σελ. 187-205.	2	2	2	

	Να ρωτάνε και να λένε την ώρα, να αποκωδικοποιούν την ένδειξη της ώρας στο αναλογικό και στο ψηφιακό ρολόι			<p>Γεια σας 3: σελ. 30-46.</p> <p>Γεια σας 4: σελ. 31-43.</p> <p>Μαζί 1 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 20-21, 46-49. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 30, 54-56.</p> <p>ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΠΑΙΔΩΝ Ασκήσεις Γραμματικής: σελ. 603-609.</p>					
47. Εγώ και οι άλλοι: Η οικογένειά μου, το σπίτι μου, η γειτονιά μου	Να περιγράφουν πρόσωπα, σπίτια, αντικείμενα, ζώα Να ταυτίζουν εικόνα με αντικείμενα / πρόσωπα Να χρησιμοποιούν τα εθνικά ονόματα και να λένε ποιες γλώσσες μιλάνε Να αναφέρουν τα μέρη του σώματος	Κοιτάζω τα σκίτσα και λέω τις διαφορές (μικρός / μεγάλος) Χρώματα Μιλώ ή γράφω για ένα ζώο, σπίτι, φρούτο, λαχανικό, φαγητό (είναι μικρή, κόκκινη και μαλακή, είναι κίτρινο και ξινό) Είμαι...(Ρώσος-Ρωσίδα), ρωσικά, αγγλικά κλπ Συγγενικά πρόσωπα: Πατέρας, μητέρα, παππούς, γιαγιά, αδερ(λ)φός, αδερ(λ)φή, θείος, θεία, ξάδερ(λ)φος, ξαδέρ(λ)φη, κατοικίδιο ζώο, είδη σπιτιών και μαγαζιών	Επίθετα, αρσενικά – θηλυκά – ουδέτερα (ονομαστική/αιτιατική, ενικός/πληθυντικός αριθμός) Είμαι ψηλός/κοντός Συμφωνία επιθέτου – ουσιαστικού Είμαι (Ρώσος/Ρωσίδα) Μιλώ (ρωσικά) Ρήματα: Ενεστώτας (ενεργητική φωνή, β' συζυγία, οριστική) Επιρρήματα (κάθε μέρα, συχνά, ποτέ) Αυτός –ή-ό / εκείνος-η-ο	<p>ΕΔΙΑΜΜΕ Ελληνικά με την παρέα μου 1: σελ. 65-74.</p> <p>Μαργαρίτα 4 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 11-17. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 10-12, 15-17.</p> <p>ΚΕΔΑ Γεια σας 2: σελ. 132-142.</p> <p>Γεια σας 3: σελ. 50-68, 70-83, 104-113, 149-151.</p> <p>Υπόθεση Γλώσσα Ενεστώτας: σελ. 26-32.</p> <p>Μαζί 1 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 41-42, 88-94. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 53, 55, 84-86.</p> <p>Μικρό Λεξικό 3: σελ. 6-31.</p>	2	2	2		

				<p>Αφίσες: Η πολυκατοικία / Στο δρόμο / Τα παιδιά παίζουν. Εικονογραφημένο Λεξικό (Λέξεις και Εικόνες): σελ. 30-37.</p> <p>ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΠΑΙΔΩΝ Ασκήσεις Γραμματικής: σελ. 237-240.</p>					
48. Περιβάλλον, οικολογία	Να περιγράψουν τον περιβάλλοντα χώρο, φυσικά φαινόμενα	Κάνει ζέστη/κρύο Φυσάει, βρέχει, χιονίζει, ρίχνει χαλάζι, κλπ. Ευτυχώς που βρέχει σήμερα... Ο πλανήτης χρειάζεται νερό...	Απρόσωπα ρήματα Μονολεκτικά ή περιφράσεις	<p>ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΠΑΙΔΩΝ Μια μέρα δρόμος: σελ. 4-39.</p> <p>ΚΕΔΑ Λίγα τραγούδια θα σου πω: σελ. 47-50.</p> <p>Εικονογραφημένο Λεξικό (Λέξεις και Εικόνες): σελ. 223-232.</p>	2	2	2		
49. Νιώθω/αισθάνομαι	Να εκφράζουν συναισθήματα	Χαίρομαι/είμαι χαρούμενος, φοβάμαι, λυπάμαι, θυμάμαι	Κλιτικό παράδειγμα: ενεστώτας των ρημάτων σε -μαι Παθητικές μετοχές σε -μενος-η-ο (χαρούμενος, λυπημένος, κλπ)	<p>ΕΔΙΑΜΜΕ Ελληνικά με την παρέα μου 1: σελ. 107-117.</p> <p>ΚΕΔΑ Υπόθεση Γλώσσα Ενεστώτας: σελ. 40-48.</p> <p>Μαζί 2 Βιβλίο Μαθητή: σελ.8-20. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 6-11, 15.</p> <p>Λίγα τραγούδια θα σου πω: σελ. 59-63.</p> <p>Εικονογραφημένο Λεξικό (Λέξεις και Εικόνες): σελ. 38-</p>	2	2	2		

				40, 43-45. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΠΑΙΔΩΝ Ασκήσεις Γραμματικής: σελ. 367-371.					
50. Μου αρέσει πολύ ο/η/το... Το αγαπημένο μου φαγητό	Να παραγγέλνουν και να μιλάνε για φαγητό Να εκφράζουν προτίμηση Να γράφουν συνταγή	Κουταλάκι του γλυκού, χυμός πορτοκαλιού, μέλι, ψωμί, τυρόπιτα κλπ	Η δομή: (Δεν) Μου αρέσει ο/η/το... (Δεν) Μου αρέσουν οι/τα... Χρήση γενικής (της ιδιότητας και του περιεχομένου) Χρήση γενικής με το ρήμα: αρέσει (<i>Της Ελένης της αρέσει / Στην Ελένη αρέσει</i>) Ρήματα με δύο αντικείμενα Κλιτικά	ΕΔΙΑΜΜΕ Ελληνικά με την παρέα μου: σελ. 117-126. Βήματα Μπροστά 1 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 78-88. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 83-90, 95. Μαργαρίτα 4 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 19-25. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 18-25. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΠΑΙΔΩΝ Ασκήσεις Γραμματικής: σελ. 175-178, 184-189, 193-203, 206-209. ΚΕΔΑ Υπόθεση Γλώσσα Γενική: σελ. 19-21, 42-45, 47-53, 58-59. Μαζί 1 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 75-78. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 74-79. Εικονογραφημένο Λεξικό (Λέξεις και εικόνες): σελ. 57-72.	2	2	2	2	
51. Παρελθόν	Να αφηγούνται προσωπικό περιστατικό του παρελθόντος ή ιστορικό γεγονός	Πολέμησε στην επανάσταση του 1821	Σχηματισμός ρημάτων σε αόριστο χρόνο (ενεργητική φωνή, ήμουν, είχα, ομαλά α' και β' συζυγίας/ανώμαλα)	ΕΔΙΑΜΜΕ Ελληνικά με την παρέα μου 1: σελ. 133-143.	2	2	2	2	

		Έγραψε την Ιλιάδα και την Οδύσσεια Έπαιξε στην ταινία «Η Τροία»		<p>ΚΕΔΑ Γεια σας 4: σελ. 78-119.</p> <p>Μαζί 2 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 24-36. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 18-21, 26-27.</p> <p>Υπόθεση Γλώσσα Παρελθόν Ρήματα σε -ω: σελ. 8-26, 42-44, 47, 56-59.</p> <p>Κείμενα: Καταλαβαίνω & γράφω Ιστορίες: σελ. 3-5.</p> <p>Λίγα τραγούδια θα σου πω: σελ. 89-93.</p> <p>Κείμενα για νέους σε απλά ελληνικά 1 Από χώρα σε χώρα: σελ. 67-83.</p> <p>ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΟΥΣΟΛΜΑΝΟΠΑΙΔΩΝ Ασκήσεις Γραμματικής: σελ. 250-251, 252-255, 257-258, 261-264, 266, 624-629.</p>					
52. Θα γίνω... Επαγγέλματα	Να κάνουν σχέδια για το μέλλον Να δίνουν ευχές	Θα διαβάσω, θα γράψω, θα περάσω στο πανεπιστήμιο, θα γίνω δάσκαλος/γιατρός/ηθ οποιός	Σχηματισμός ρημάτων στο μέλλοντα (ενεργητική φωνή, ομαλά/ανώμαλα)	<p>ΕΔΙΑΜΜΕ Ελληνικά με την παρέα μου 1: σελ. 143-153.</p> <p>ΚΕΔΑ Γεια σας 3: σελ. 84-95.</p> <p>Υπόθεση Γλώσσα Μέλλοντας: σελ. 10, 14, 17-22.</p> <p>Κείμενα: Καταλαβαίνω &</p>	2	2	2		

				<p>γράφω Όταν μεγαλώσω θα γίνω...: σελ. 3-6.</p> <p>Μαζί 1 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 108-115. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 94-96, 98.</p> <p>Λίγα τραγούδια θα σου πω: σελ. 65-68.</p> <p>Εικονογραφημένο Λεξικό (Λέξεις και Εικόνες): σελ. 257-296.</p> <p>ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΠΑΙΔΩΝ Ασκήσεις Γραμματικής: σελ. 250-251, 267-272.</p>					
53. Υγεία	Να λένε και να γράφουν πώς αισθάνονται (συμπτώματα), τι πρέπει να κάνουν/πάρουν (γιατρός/ φάρμακο)	Άρρωστος, ιδρωμένος, αντιβιοτικό, συνάχι, ένεση, θερμόμετρο, κλπ Είμαι χάλια, έχω πυρετό, με πονάει ο λαιμός (μου)/το κεφάλι (μου)/το δόντι (μου), δεν μπορώ να καταπιώ Πρέπει να πάω στον γιατρό, πρέπει να πιω φάρμακο, κλπ	Προτασικά συμπληρώματα με να Επιρρήματα σε αρνητικές και ερωτηματικές προτάσεις Σύνταξη: Υ-Ρ-Κ Σύγκριση με χρήση επιθέτων (πιο + επίθετο/ -τερος-τερη-τερο)	<p>ΕΔΙΑΜΜΕ Ελληνικά με την παρέα μου 1: σελ. 153-161.</p> <p>Μαργαρίτα 4 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 36-37. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 42, 44-45.</p> <p>ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΠΑΙΔΩΝ Τάξη Στ', βιβλίο 2^ο Φροντίζω το σώμα μου και τη υγεία μου: σελ. 59-61, 64-65, 67-71.</p> <p>Ασκήσεις Γραμματικής: σελ. 159-160, 161, 164-165.</p> <p>ΚΕΔΑ Εικονογραφημένο Λεξικό (Λέξεις και Εικόνες): σελ. 93-</p>	2	2	2		

54. Ελεύθερος χρόνος - ταξίδια - ψυχαγωγία - ψώνια-αθλητισμός	Να εκφράζουν συνήθειες, αθλητικές δραστηριότητες που αφορούν το μέλλον και να συμπληρώνουν βουλητικά ρήματα: <i>θέλω να + γυμνάζομαι, κολυμπάω κάθε μέρα</i>	Χόμπι, αθλητισμός, μαγείρεμα, ζωγραφική, πτήση, άφιξη, αναχώρηση, κλπ	Διαρκής τρόπος της ρηματικής ενέργειας (θα/να) είτε σε απλές κύριες προτάσεις είτε σε προτασικά συμπληρώματα με βουλητικά ρήματα	120. ΕΔΙΑΜΜΕ Ελληνικά με την παρέα μου 2: σελ. 68-76. Μαργαρίτα 4 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 75-78, 80, 81, 83. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 83, 87, 88, 91, 92. Μαργαρίτα 5 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 22-32. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 18-23. Βήματα Μπροστά 1 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 11-17. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 7-15. ΚΕΔΑ Λίγα τραγούδια θα σου πω: σελ. 41-44. Εικονογραφημένο Λεξικό (Λέξεις και Εικόνες): σελ. 310-354.	2	2	2		
55. Γεωγραφία	Να γνωρίσουν γεωγραφικές περιοχές της Ελλάδας και της Ευρώπης Γεωφυσικά φαινόμενα Να παρουσιάζουν ένα μνημείο από τη χώρα τους Να γνωρίσουν το ηλιακό σύστημα	Ονόματα πόλεων, βουνών, ποταμών Σύγκριση με τη χώρα προέλευσης. Έγινε σεισμός μεγέθους ... της κλίμακας Ρίχτερ... Θύελλα, πλημμύρα, ξηρασία, ανεμοστρόβιλος, κλίμακα Μποφόρ	Μεσοπαθητική φωνή: Ενεστώτας α' συζυγίας (<i>λέγομαι</i>) Αυτοπαθή ρήματα vs ενεργητικά (<i>ντύνω/ντύνομαι</i>) Αποθετικά ρήματα (<i>χρειάζομαι</i>)	ΕΔΙΑΜΜΕ Ελληνικά με την παρέα μου 2: σελ. 18-28. ΚΕΔΑ Γεια σας 4: σελ. 62-68. Αφίσα: Η Ελλάδα της λαϊκής Εικονογραφημένο Λεξικό (Λέξεις και Εικόνες): σελ. 386-418. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΠΑΙΔΩΝ	2	2	2	2	

				<p>Ένα μήνυμα στέλνω, «Μέσα επικοινωνίας» Ενότητα 4: σελ. 30-43.</p> <p>Τάξη Στ', βιβλίο 2^ο Ο άνθρωπος μπροστά στα φυσικά φαινόμενα: σελ. 21-24, 27-29, 31-32, 34-36, 39-40.</p> <p>Τάξη Στ', βιβλίο 3^ο Διάστημα: σελ. 2-16, 18-20, 24. Ταξίδια στον κόσμο: σελ. 46-53, 56, 58-64.</p> <p>Ασκήσεις Γραμματικής: σελ.368, 371, 375-378.</p>					
56. Διαφημίσεις - Τηλεόραση	Να διακρίνουν τα υπέρ και τα κατά της υπερβολικής χρήσης της τηλεόρασης. Να ευαισθητοποιούνται στο ρόλο των διαφημίσεων	Να μπορούν να καταλαβαίνουν και να φτιάχνουν μικρές παιγνιώδεις φράσεις για προγράμματα της τηλεόρασης ή για αντικείμενα της αρεσκείας τους	Μεσοπαθητική φωνή: Ενεστώτας β' συζυγίας (<i>συναντιέμαι, βαριέμαι, θεωρούμαι</i>) Διαφοροποίηση ενεργητικής και παθητικής σύνταξης	<p>ΕΔΙΑΜΜΕ Ελληνικά με την παρέα μου 2: σελ. 28-36.</p> <p>Κείμενα για νέους σε απλά ελληνικά 1 Και τώρα τι κάνουμε;: σελ. 84-90.</p> <p>ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΠΑΙΔΩΝ Ασκήσεις Γραμματικής: σελ. 364-367, 370, 372, 379.</p>	2	2	2		
57. Τεχνολογία - μαθηματικά - γεωμετρία	Να μπορούν να χρησιμοποιούν λεξιλόγιο που αναφέρεται στην τεχνολογία Να κλίνουν συγκεκριμένα ουσιαστικά (<i>λύση, πράξη, άποψη</i>)	Ηλεκτρονικός υπολογιστής, κομπιούτερ, διαδίκτυο, εκτυπωτής, ποντίκι, οθόνη, ιστοσελίδα, ιός, διαδραστικός πίνακας	Ουδέτερα ουσιαστικά σε -ος (<i>λάθος μέγεθος</i>) Θηλυκά ουσιαστικά σε -ση/-ξη/-ψη (<i>άσκηση/πράξη/σκέψη</i>)	<p>ΕΔΙΑΜΜΕ Ελληνικά με την παρέα μου 2: σελ. 36-46.</p> <p>Μαργαρίτα 5 Βιβλίο Μαθητή: σελ. 55- 63. Τετράδιο Εργασιών: σελ. 38-41.</p> <p>ΚΕΔΑ Κείμενα για νέους σε απλά ελληνικά 1</p>	2	2	2		

				<p>Και τώρα τι κάνουμε;: σελ. 91-94.</p> <p>Κείμενα για νέους σε απλά ελληνικά 2 Και τώρα τι κάνουμε;: σελ. 117-124.</p> <p>ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ Τεχνολογία Ασκήσεις για τεχνολογία: σελ. 4-39.</p> <p>ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΠΑΙΔΩΝ Ένα μήνυμα στέλνω «Σύγχρονα μέσα»: Ενότητα 5: σελ. 50-53.</p> <p>Τάξη Στ', βιβλίο 2° Τεχνολογία και επικοινωνία: σελ. 2-3, 6, 11-12, 14, 16.</p> <p>Ασκήσεις Γραμματικής: σελ. 82-85, 89-91.</p>					
--	--	--	--	---	--	--	--	--	--

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Brisk, M. E. 1999. *Quality Bilingual Education: Defining Success*. LAB Working Paper No. 1, Presented at the Symposium on Language Policy, Bar Ilan University, Israel, November 1999.
- Christian, D. et al. 1995. Combining Language and Content for Second-Language Students. In O. García & C. Baker (eds.) *Policy and Practice in Bilingual Education: A Reader Extending the Foundations*. Clevedon: Multilingual Matters, 216-223.
- Freeman, R. 2007. Reviewing the Research on Language Education Programs. In O. García & C. Baker (eds.) *Bilingual Education: An Introductory Reader*. Clevedon: Multilingual Matters, 3-18.
- García, O. 1997. Bilingual Education. In F. Coulmas (ed.) *The Handbook of Sociolinguistics*. Oxford: Blackwell, 405-420.
- Genesee, F. 1995. The Canadian Second Language Immersion Program. In O. García & C. Baker (eds.) *Policy and Practice in Bilingual Education: A Reader Extending the Foundations*. Clevedon: Multilingual Matters, 118-133.
- Genesee, F. 2006. What do we Know About Bilingual Education for Majority-Language Students?. In T. K. Bhatia & W. C. Ritchie (eds.) *The Handbook of Bilingualism*. Oxford: Blackwell, 547-576.
- Hornberger, N. & Hult, F. M. 2008. Ecological Language Education Policy. In B. Spolsky & F. M. Hult (eds.) *The Handbook of Educational Linguistics*. Oxford: Blackwell, 280-296.
- Jacobson, R. 1995. Allocating Two Languages as a Key Feature of a Bilingual Methodology. In O. García & C. Baker (eds.) *Policy and Practice in Bilingual Education: A Reader Extending the Foundations*. Clevedon: Multilingual Matters, 166-175.
- Johnstone, R. 2007. Characteristics of Immersion Programmes. In O. García & C. Baker (eds.) *Bilingual Education: An Introductory Reader*. Clevedon: Multilingual Matters, 19-32.
- Johnstone, R. 2007. Processes of Immersion Education. In O. García & C. Baker (eds.) *Bilingual Education: An Introductory Reader*. Clevedon: Multilingual Matters, 165-176.
- Lindholm-Leary, K. J. 2001. *Dual Language Education*. Clevedon: Multilingual Matters.
- Lotherington, H. 2004. Bilingual Education. In A. Davies & C. Elder (eds.) *The Handbook of Applied Linguistics*. Oxford: Blackwell, 695-718.
- Reyes, I. & Moll, L. C. 2008. Bilingual and Biliterate Practices at Home and School. In B. Spolsky & F. M. Hult (eds.) *The Handbook of Educational Linguistics*. Oxford: Blackwell, 147-160.
- Villareal, A. 2007. Rethinking the Education of English Language Learners: Transitional Bilingual Education Programs. In O. García & C. Baker (eds.) *Bilingual Education: An Introductory Reader*. Clevedon: Multilingual Matters, 64-86.

Παράρτημα: Ερωτηματολόγιο καταγραφής αναγκών

Δράση: Υποστήριξη της λειτουργίας των Τάξεων Υποδοχής (ΤΥ)

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΑΝΑΓΚΩΝ

(συμπληρώνεται από το Διευθυντή και τους εκπαιδευτικούς)

Το ερωτηματολόγιο αυτό έχει ως στόχο να διερευνήσει τις απόψεις σας για τα προβλήματα που αντιμετωπίζετε στο συγκεκριμένο σχολείο και σχετίζονται με την πολυπολιτισμική σύνθεση των τάξεων. Οι απαντήσεις σας θα βοηθήσουν στη συγκεκριμενοποίηση των παρεμβάσεων που θα γίνουν στο σχολείο σας στο πλαίσιο της Δράσης για τις Τάξεις Υποδοχής.

- **Κατά τη διδασκαλία**

1	2	3	4	5	6
πολύ σπάνια					πολύ συχνά
- Κατά τη διδασκαλία του Φωνολογικού συστήματος της ελληνικής (προφορά φθόγγων)

1	2	3	4	5	6
πολύ σπάνια					πολύ συχνά
- Κατά τη διδασκαλία της μορφολογίας (κλίση, παραγωγή, σύνθεση)

1	2	3	4	5	6
πολύ σπάνια					πολύ συχνά
- Κατά τη διδασκαλία συντακτικών δομών της ελληνικής

1	2	3	4	5	6
πολύ σπάνια					πολύ συχνά
- Κατά τη διδασκαλία του λεξιλογίου

1	2	3	4	5	6
πολύ σπάνια					πολύ συχνά
- Κατά τη διδασκαλία της ορθογραφίας

1	2	3	4	5	6
πολύ σπάνια					πολύ συχνά
- Σχετικά με τη διαχείριση της ανομοιογένειας των μαθητών ως προς το επίπεδο ελληνομάθειας

1	2	3	4	5	6
πολύ σπάνια					πολύ συχνά
- **Σχετικά με την αντιμετώπιση προβλημάτων συμπεριφοράς**

1	2	3	4	5	6
πολύ σπάνια					πολύ συχνά
- Σχετικά με την κινητοποίηση και συμμετοχή των μαθητών στο μάθημα

1	2	3	4	5	6
πολύ σπάνια					πολύ συχνά
- Σχετικά με την αξιολόγηση των μαθητών

1	2	3	4	5	6
πολύ σπάνια					πολύ συχνά
- Σχετικά με την κινητοποίηση και συμμετοχή των μαθητών σε παιδαγωγικές δραστηριότητες του σχολείου

1	2	3	4	5	6
πολύ σπάνια					πολύ συχνά
- Σχετικά με την προηγούμενη γνώση και εμπειρία των μαθητών που προέρχονται από εκπαιδευτικά συστήματα άλλων χωρών

1	2	3	4	5	6
πολύ σπάνια					πολύ συχνά
- Κατά την επικοινωνία εκπαιδευτικών - μαθητών

1	2	3	4	5	6
πολύ σπάνια					πολύ συχνά
- Σχετικά με τη συνεργασία των μαθητών μεταξύ τους

1	2	3	4	5	6
πολύ σπάνια					πολύ συχνά
- **Σχετικά με τη συνεργασία με τους γονείς των μαθητών αυτών**

1	2	3	4	5	6
πολύ σπάνια					πολύ συχνά
- Στην εξεύρεση των κατάλληλων μέσων διδασκαλίας

1	2	3	4	5	6
πολύ σπάνια					πολύ συχνά

- Στην εξεύρεση κατάλληλου διδακτικού υλικού
1 2 3 4 5 6
πολύ σπάνια πολύ συχνά

Άλλο.....

5. Στην περίπτωση που συναντάτε δυσκολίες στο εκπαιδευτικό σας έργο με αυτήν την κατηγορία μαθητών, πώς τις αντιμετωπίζετε; (απαντήστε σε όλες τις παρακάτω περιπτώσεις)

- Βασίζομαι στην πείρα μου
1 2 3 4 5 6
ελάχιστα πάρα πολύ

- Βασίζομαι στις ιδιαίτερες γνώσεις που έχω
1 2 3 4 5 6
ελάχιστα πάρα πολύ

- Απευθύνομαι σε πιο έμπειρους συναδέλφους
1 2 3 4 5 6
ελάχιστα πάρα πολύ

- Απευθύνομαι στο Σχολικό Σύμβουλο
1 2 3 4 5 6
ελάχιστα πάρα πολύ

- Αναζητώ νέες γνώσεις και πληροφορίες από την τρέχουσα βιβλιογραφία
1 2 3 4 5 6
ελάχιστα πάρα πολύ

- **Αναζητώ ευκαιρίες για επιμόρφωση**
1 2 3 4 5 6
ελάχιστα πάρα πολύ

- Συνήθως αντιμετωπίζω τις δυσκολίες τόσο αποτελεσματικά όσο θα ήθελα
1 2 3 4 5 6
ελάχιστα πάρα πολύ

- Συνήθως βρίσκω την κατάλληλη βοήθεια
1 2 3 4 5 6
ελάχιστα πάρα πολύ

- Συνήθως βρίσκω ανάλογες ευκαιρίες επιμόρφωσης
1 2 3 4 5 6
ελάχιστα πάρα πολύ

6. Σε ποιο βαθμό μπορεί κατά τη γνώμη σας, να είναι χρήσιμη η επιμόρφωση, όταν είναι καλά οργανωμένη και σχεδιασμένη;

- 1 2 3 4 5 6
ελάχιστα πάρα πολύ

7. Σε ποιους τομείς του έργου σας πιστεύετε ότι χρειάζεστε επιμόρφωση; (μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες της μίας απαντήσεις):

- Στην επιλογή του κατάλληλου διδακτικού εγχειριδίου για κάθε επίπεδο.
- Στον τρόπο διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας.

1 2 3 4 5 6
ελάχιστα πέρα πολύ

- Άγχος

1 2 3 4 5 6
ελάχιστα πέρα πολύ

- Επιθετική συμπεριφορά

1 2 3 4 5 6
ελάχιστα πέρα πολύ

- Παραβατική συμπεριφορά (χρήση ουσιών, κάπνισμα, βανδαλισμοί κλπ.)

1 2 3 4 5 6
ελάχιστα πέρα πολύ

- Άλλο

3. Στην περίπτωση που οι μαθητές σας παρουσιάζουν αυτά τα προβλήματα, με ποιο/ποιους τρόπο/τρόπους τα αντιμετωπίζετε; (μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μία απαντήσεις)

- με συνεργασία με άλλους συναδέλφους
- με συνεργασία με τη διεύθυνση του σχολείου
- με συνεργασία με τους γονείς
- με συνεργασία με ειδικούς
- με συζήτηση με τον συγκεκριμένο μαθητή
- αναζητώντας τρόπους αντιμετώπισης στη σχετική βιβλιογραφία
- Άλλο

4. Με βάση την εμπειρία σας ιεραρχήστε τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι μαθητές σας στις ακόλουθες κατηγορίες κατά την εκμάθηση της Ελληνικής.

- Προφορά, διαχωρισμός φθόγγων
1 2 3 4 5 6
ελάχιστα πέρα πολύ

- Κλίση, παραγωγή, σύνθεση
1 2 3 4 5 6
ελάχιστα πέρα πολύ

- Σύνταξη, λεξιλόγιο
1 2 3 4 5 6
ελάχιστα πέρα πολύ

- Κατανόηση κειμενικών δομών και παραγωγή κειμενικών ειδών
1 2 3 4 5 6
ελάχιστα πέρα πολύ

Γ' ΜΕΡΟΣ

1. Ποιο διδακτικό υλικό για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας είναι διαθέσιμο στο σχολείο σας τουλάχιστον σε ένα αντίτυπο; (προσδιορίστε)

.....

2. Ποιο διδακτικό εγχειρίδιο της Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας χρησιμοποιείτε για τη διδασκαλία και με ποιο κριτήριο το επιλέξατε;

.....

3. Εμπλουτίζετε το διδακτικό υλικό που έχετε στη διάθεσή σας με άλλο δικό σας ή με υλικό που προέρχεται από άλλα διδακτικά εγχειρίδια της Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας;

.....

4. Έχει χρειαστεί μέχρι τώρα να καλύψετε κενά (λόγω απουσίας των εκπαιδευτικών στην κανονική τάξη) και να διακόψετε προσωρινά τη διδασκαλία σας στις Τ.Υ; Αν ναι, πόσες διδακτικές ώρες;

.....

5. Πώς αξιολογείτε τα αποτελέσματα των ΤΥ στο σχολείο σας;

α. Όσον αφορά την πρόοδο των μαθητών του σχολείου γενικά.

.....

β. Όσον αφορά την πρόοδο των αλλοδαπών μαθητών που συμμετέχουν σε αυτές.

.....

γ. Όσον αφορά την ομαλή ένταξη και προσαρμογή των αλλοδαπών μαθητών στη σχολική ζωή.

.....

6. Υπάρχουν αιτήματα εκ μέρους των γονέων των αλλοδαπών μαθητών για δημιουργία ΤΥ στο σχολείο σας;

ΝΑΙ ΟΧΙ

